

మహిళా ఉద్యమ కరదీపిక

జనమమి

త్రైమాసిక

జనవరి - మార్చి, 2009

ఇదేనా సాధికారత ?

పురపాలక సంఘం : ఖమ్మం

ప్రగతి నివేదిక

శ్రీమతి అనూజ్ సమీనా

మున్సిపల్ చైర్ పర్సన్, ఖమ్మం

శ్రీ యన్ . సత్యనారాయణ

మున్సిపల్ కమిషనర్, ఖమ్మం

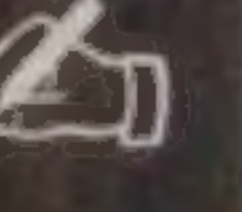
- యన్.యస్.డి.పి.** : ఈ పథకము క్రింద మురికివాడలలో అభివృద్ధి పనులు చేపట్టుటకు గాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు రూ॥ 37.17 లక్షలు మంజూరి చేసినారు. ఈ పథకము క్రింద 15 అభివృద్ధి పనులు ప్రతిపాదించి పనులు పూర్తి కాబడినవి.
- టి.యఫ్.సి.** : ఈ పథకము క్రింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు రూ.39.00 లక్షలు 12వ ఆర్థిక సంఘ నిధుల నుండి మొదటి విడతగా మంజూరు చేసినారు. వీటి ద్వారా (6) పనులు ప్రతిపాదించనైనది. రూ.11.44 లక్షల తోటి డంపర్ ఫ్లెసర్ కొనుగోలు కొరకు ప్రతిపాదించనైనది. రెండవ విడతగా రూ.77.95 లక్షలు మంజూరు చేసినారు. మరియు పనులు పూర్తి కాబడినవి. 3వ విడత రూ.40.00 లక్షలు మంజూరి అయినవి. మరియు పనులు చేపట్టవలసియున్నవి.
- ఎపియుయస్పి** : ఈ పథకము ద్వారా ఖమ్మం మున్సిపాలిటీ పరిధిలో గల మురికి వాడల అభివృద్ధి కొరకు డి.యఫ్.ఐ.డి. నిధుల నుండి పనులు చేపట్టడం జరుగుతున్నది.
1. బి-మ్యాప్: ఈ దశలో స్లమ్ ఏరియాల అభివృద్ధికి రూ.330.00 లక్షలు మంజూరి చేసినారు. ఈ దశలో చేపట్టిన అన్ని అభివృద్ధి పనులు పూర్తి కాబడినవి.
 2. సి-మ్యాప్ 1వ దశ: ఈ దశలో 10 స్లం ఏరియాల అభివృద్ధి కొరకు రూ.482.60 లక్షలతో పనులు చేయడమైనది.
 3. సి-మ్యాప్ 2వ దశ : ఈ దశలో రూ.732.00 లక్షలతో పనులు చేపట్టబడినవి.
- ఎ.సి.డి.పి.** : ఈ పథకము క్రింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు రూ.21.25 లక్షలు మంజూరి చేసినారు. ఈ పథకము క్రింద చేపట్టబడిన (33) అభివృద్ధి పనులు చేపట్టబడినవి. 2007-08 సం.(11) పనులకు 11.00 లక్షలు మంజూరు అయినవి. ఇట్టి పనులు పూర్తి కావచ్చినవి.
- యం.పి.ల్యాడ్స్** : ఈ పథకము క్రింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు రూ.57.91 లక్షలు మంజూరి చేసినారు. ఈ పథకము ద్వారా చేపట్టిన (29) అభివృద్ధి పనులు పూర్తికాబడినవి. 2007-08 సం. (11) పనులకు 33.00 లక్షలు మంజూరు అయినవి. ఇట్టి పనులు జరుగుతున్నవి.
- పర్యాటక అభివృద్ధి** : ఖమ్మం ఖిల్లాను పర్యాటక ప్రాంతంగా అభివృద్ధి చేయు ఉద్దేశ్యముతో ప్రభుత్వం వారు రూ.25.15 లక్షలు మంజూరి చేసినారు. ఈ పథకం క్రింద చేపట్టిన అన్ని పనులు పూర్తికాబడినవి.
- యఫ్.డి.ఆర్.** : ఈ పథకము క్రింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు వరదల వలన నష్టపోయిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి కొరకు రూ.25.00 లక్షలు మంజూరి చేసినారు.
- ఎ.యస్.సి.** : అడ్వర్సు సీజనల్ కండిషన్ నిధుల ద్వారా ప్రభుత్వం వారు రూ.25.00 లక్షలు విడుదల చేసినారు.

కమిషనర్

పురపాలక సంఘం : ఖమ్మం

అవినీతి, మతాగ్తాద శక్తులను తిప్పికాడదాం

చైతన్య మానవి

సంపాదకీయం...

2009 ఏప్రిల్ -మే నెలలో ఎన్నికలు రాబోతున్నాయి . రాజకీయ పరిణామాలు వేగంగా మారుతున్నాయి. ఓటర్లను ఆకర్షించేందుకు వివిధ పార్టీలు వరాల జల్లులు కురిపిస్తున్నాయి. కేంద్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అనుసరిస్తున్న విధానాలు ప్రజాకంటకంగా వున్నాయి. దేశసార్వభౌమత్వానికి చేటు తెచ్చే అణు ఒప్పందానికి ఆమెరికాతో ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. ఆమెరికాలో ఏర్పడిన ఆర్థిక సంక్షోభ ప్రభావం భారతదేశంలో ప్రతిరంగం పైనా తీవ్రప్రభావం చూపుతున్నది. దీనివలన పారిశ్రామికాభివృద్ధి క్షీణించింది. వాణిజ్యపంటల రేట్లు తగ్గటంతో వ్యవసాయ రంగం తీవ్ర ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నది. ఉద్యోగాల కోత పడుతున్నది. గత ఏడాది అక్టోబరు -డిసెంబరు నెలల మధ్య 5 లక్షల ఉద్యోగాలకు ఉద్వాసన పలికారు.

జి.డి.పి వృద్ధిరేటు 10% దాటుతుందని బాకాలు ఊదిన ప్రభుత్వం 2008-09 కాలానికి 7% మాత్రమే ఉంటుందని చెబుతున్నారు. ఈ సంవత్సరం ఆర్థికాభివృద్ధి మందగించే అవకాశము వుంది. ప్రభుత్వం చేసిన అప్పుల ఫలితంగా ఈ సంవత్సర కాలంలో ప్రతి భారతీయునిపై ఋణ భారం రూ॥30,000/-లకు చేరిందని సెంట్రల్ స్టాటిస్టికల్ ఆర్గనైజేషన్ తెలిపింది. ద్రవ్యోల్బణం రేట్లు తగ్గినప్పటికీ ఆహార ఇతర నిత్యావసర సరుకుల ధరలు మాత్రం దిగిరాలేదు. 2007లో ముడిచమురు బ్యారెల్ 147 డాలర్లుగా వున్న ధర ప్రస్తుతం 34 డాలర్లకి పడిపోయింది. ఆ మేరకు ధరలు మాత్రం తగ్గటం లేదు. నామమాత్రంగా పెట్రోలు, డీజిల్ ధరలు తగ్గించింది. పోషకాహార లోపం కారణంగా ఆకలి చావులు సంభవిస్తున్నాయి.

మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆదాయ పరిమితి 70 వేలకు చేసి అడిగిన వారందరికీ తెల్లకార్డులు జారీ చేసింది. కానీ కార్డుకి సరిపడా రేషను మంజూరు లేకపోవడం వలన తెల్లకార్డులు నిరుపయోగంగా వున్నాయి. పైగా 105/రూ॥లకే నిత్యావసర వస్తువులను అందిస్తున్నామని వై.ఎస్ ప్రచారం నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థను నిర్వీర్యం చేస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పీకల్లోతు అవినీతిలో కూరుకుపోయింది. ఎలుగుబంటి, సర్వశిక్షా అభియాన్ కుంభకోణాలు మరువక ముందే సత్యం, మేటాస్ సంస్థలు వేలకోట్ల అవినీతి వెలుగులోకి వచ్చింది. ఇందుకలడందు లేదు ఎందెందు వెదికినా కలదు అవినీతి అన్నట్లు పైనుంచి క్రింది స్థాయి వరకూ వేళ్ళూనుకుంది.

ఎన్నికల ముందు ఓట్ల కోసం మహిళలకు అభయహస్తం పేరుతో పెన్షన్ స్కీము ప్రవేశపెట్టింది. ఇప్పటికే అనేక ఇన్సూరెన్స్ స్కీములతో మహిళలు అల్లాడుతున్నారు. మధ్యం అమ్మకాలకు టార్గెట్లు పెట్టి ఎక్సైజ్ ఆదాయం కోసం ప్రభుత్వం విచ్చలవిడిగా మద్యం విక్రయిస్తోంది. ఎన్నికలలో 80 లక్షల ఇళ్ళు ఇస్తానని వాగ్దానం చేసి 5 ఏండ్లు పూర్తి కావస్తున్నా 19 లక్షలు కూడా పూర్తికాలేదు.

మహిళలపై ఈ కాలంలో హింస పెరిగింది. దేశంలో జరిగిన నేరాలలో మన రాష్ట్రం 2వ స్థానంలో వుంది. వీటిని నివారించటానికి ప్రభుత్వం నిర్దిష్ట చర్యలు చేపట్టటం లేదు. మరో ప్రక్క మత ఛాందస శక్తులు మహిళలపై దాడులు చేస్తున్నాయి. పబ్లు, డ్రస్కోడ్లు, వాలెంటైన్స్ డేలను అవకాశంగా తీసుకుని మహిళలపై ఆంక్షలు విధిస్తూ భారతీయ సాంప్రదాయాలను, సాంస్కృతిక విలువలను పరిరక్షించాల్సిన బాధ్యత కేవలం స్త్రీలపైనే వుందని చెబుతున్నాయి. కాషాయ మూకలు బూజుపట్టిన ఫ్యూడల్, ఫాశిస్టు దాడులతో పురుషాదికృ ధోరణులను ప్రదర్శిస్తున్నారు. స్త్రీలు నాలుగోడల మధ్యనే వుండాలని బిజెపి దాని అనుబంధ సంస్థలు కోరుకుంటున్నాయి. మత ఛాందస శక్తుల తిరోగమన చర్యలు మహిళల జీవితాలపై తీవ్ర ప్రభావం చూపుతున్నాయి. గత బిజెపి, ప్రస్తుత కాంగ్రీ ప్రభుత్వాలు చట్టసభలలో 1/3 వంతు రిజర్వేషన్ బిల్లును అటకెక్కించాయి. మహిళల యెడల వివక్షత, పితృస్వామ్య భావజాలానికి ఇది నిదర్శనం. రాబోయే ఎన్నికలలో ఈ శక్తులను మహిళలు తిప్పికొట్టాలి.

లౌకిక ప్రజాతంత్ర శక్తులను గెలిపిద్దాం !

దేశ సార్వభౌమత్వాన్ని కాపాడుకుందాం !!

చైతన్య మానవి

ఈ
సంచికలో...

1. ఉద్యమాల చరిత్రలో-మరో మహిళా దినోత్సవము..... 3
2. స్వతంత్ర సమరంలో జాతిరత్నం 4
3. కాందమాల్‌లో ఆదివాసీ మతతత్వం 8
4. పురాణ పుటలలో మరో మహిళ..... 11
5. బ్రిజ్‌రాణి గౌడ్ 15
6. కాషాయ ఉగ్రవాదం..... 16
7. భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థ - ధోరణులు 18
8. వి.ఎస్. రమాదేవి..... 20
9. ఇంకా ఎన్నాళ్ళీ కష్టాలు..... 22
10. రెండు దాదులు- ఒక ఉగ్రవాది 25
11. సముద్రంలో కాకిరెట్ట - ఆరోగ్య శ్రీ 27
12. విలక్షణ వినాయకుడు 29
13. ఉద్యమాల బాటలో..... 30

మొత్తం సంకల్పం శుభాకాంక్షలు

2009

అడుగునీ కాకానీ నలుకుదాం స్వగతం
మీరమరణమో దూరంకొనె స్వస్థగతం

అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం (ఐదవ)

ఏడువేకు ఏడువేకు వెట్టిగాతేల్లి

చిన్నారి కన్నారి పొన్నారి తల్లి
ఏడువకు ఏడువకు వెర్రి నాతల్లి
ఏల ఏదైదవే నా చిట్టితల్లి
కలలోన దేశాన్ని గాంచి ఏడ్చితివా?

జోలపాడి నిన్ను జోకొట్టలేను
ముద్దు ముద్దుగ పెంచి ముద్దాడలేను
కాలుష్య లోకాన్ని తలవంచలేను

మానవత్వం తరిగి దానవత్వం పెరిగి
దాపురించిన పాడు కాలాన్ని గాంచి
ఏక్కి ఏక్కి ఏడ్చి గుక్క పట్టితివా?

||ఏడువకు||

కన్న తల్లి ముందే కన్న బిడ్డల చెరచి
కాటికి పంపించె మానవమృగాన్ని
తలచి ఏడ్చితివా?

||ఏడువకు||

ఆడపిల్లని తెలిసి అమ్మ గర్భమునందే
హతమార్చె హంతకుల గాంచి ఏడ్చితివా?
ప్రేమ పేర వంచించి నడిబజారులో నరికె
నరరూప రాక్షసుల చూసి ఏడ్చితివా?
ఆడపిల్లల నమ్మ అంగళ్ళుగా మార్చె
వ్యాపార సంస్కృతికి వెరసి ఏడ్చితివా?

చింతించక నీవు చండికవు కావాలి
దుష్టులను దునుమాడ దుర్గవే కావాలి
కాళికామాతవై కదంతొక్కాలి

శత్రువును చెండాడి స్త్రీ శక్తి చాటిన
వీర రుద్రమదేవి ధీర ఝాన్సీరాణి
వారసత్వం నిలప ఎదిగి రావాలి

నీవు లేనిదే లేదు లోకమే లేదు
మానవ మనుగడకు మార్గమే లేదు
వెలుగు చూపే స్త్రీల కెలుగొంది రావాలి
సభ్యత సంస్కృతిని కాపాడ పోరాడ

||ఏడువకు||

-శ్రీమతి పి. సరళ

అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం

1-8-538/4, చిక్కడపల్లి, హైదరాబాద్ - 20.

ఫోన్ : 27605845, ఫ్యాక్స్ : 040 - 27605845

సంపాదకులు

ఎస్. పుణ్యవతి

మేనేజర్

ఎం. సుధ

సంపాదక వర్గం

మల్లు స్వరాజ్యం

అల్లూరి మన్నోహరి

టి. జ్యోతి

కె. స్వరూపరాణి

విరాళం రూ : 5/-

ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింగ్‌ప్రెస్, ముషీరాబాద్, హైదరాబాద్ - 500 020

ఉద్యమాల చేలిత్రేలా- మేరే మహిళా దినోత్సవం

- కె. స్వరూపరాణి

మార్చి 8 అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, స్త్రీ విముక్తి కొరకు ఉద్యమించే రోజు. 1907లో స్ట్రీట్ గార్డ్స్లో క్లారా జెట్కిన్స్, అలెగ్జాండర్ కొల్లంతాయ్ నాయకత్వాన మహిళా సమస్యలపై అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు మహిళా సదస్సు జరిగింది. మరల 1910లో డెన్మార్క్లోని కోపెన్ హాగ్లో సోషలిస్టు దేశాల ప్రతినిధులతో జరిగిన సదస్సులో మార్చి 8వ తేదీని మహిళా దినోత్సవంగా పాటించాలని పిలుపునిచ్చింది. మార్చి-8న ప్రకటించడానికి చారిత్రక ప్రాధాన్యత ఉంది. అమెరికాలోని న్యూయార్క్ నగరంలో నీడిల్ బ్రేడ్స్కి చెందిన మహిళా కార్మికులు 1908 మార్చి 8న వేతనాలు, పని గంటలతో పాటు ఓటు హక్కు కోసం వీరోచిత పోరాటాన్ని నిర్వహించారు. ఆనాటి నుండి ప్రపంచ దేశాలలో మార్చి 8న మహిళల హక్కుల దినంగా పాటిస్తున్నారు. మహిళా హక్కుల సాధనకు, మహిళా విముక్తి పోరాటాలకు స్ఫూర్తిదాయకంగా మార్చి 8 సంకేతంగా నిలిచింది.

1975 మార్చి 8వ తేదీ అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరంగా ఐక్య రాజ్య సమితి ప్రకటించింది. సభ్య దేశాలన్ని మహిళల స్థితిగతులపై నివేదికను ప్రకటించాల్సిందిగా కోరింది. మన సర్కారు భారత దేశ స్త్రీ స్థితిగతులతో తొలిసారిగా ఒక పత్రాన్ని తయారుచేసింది. 3దశాబ్దాలు దాటిపోయాయి. ఈనాటికి మహిళలు ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ రంగాలలో ఆశించినంత ఫలితాలు రాలేదు. విధాన నిర్ణయాలలో 1952 నుండి 2004 ఎన్నికల వరకూ మహిళా ప్రాతినిధ్యం 9శాతానికి మించలేదు. 1/3వంతు రిజర్వేషన్ బిల్లు దశాబ్ద కాలంపైగా చట్టసభలలో పెండింగులో ఉంది. ఏకాభిప్రాయ సాధన పేరుతో గత బిజెపి ప్రభుత్వం ప్రస్తుత యుపిఎ ప్రభుత్వం బిల్లుకి చట్ట రూపం తీసుకురావటంలో మహిళలను మోసగించాయి. మహిళలకు సమాన ప్రాతినిధ్య హక్కులు తిరస్కరించటం వలన మహిళల పట్ల వివక్షత చూపటమేగాక ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియ బలహీనపడుతుంది. దేశ జనాభాలో సగభాగంగా ఉన్న మహిళలు ప్రస్తుత పార్లమెంటులో 8.3శాతం ఉన్నారు. సెలెక్టు కమిటీ ఆమోదించిన బిల్లును యధాతథంగా ఓటింగుకి పెట్టాలి.

ప్రపంచీకరణ విధానాల వలన పేదరికం పెరిగింది. ఉపాధి అవకాశాలు తగ్గాయి. నిరుద్యోగం పెరిగింది. అమెరికాలో ఏర్పడిన ఆర్థిక సంక్షోభం మన దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను దెబ్బతీస్తుంది. 36% మహిళా ఉద్యోగాలున్న ఐటి తదితర సర్వీసులలో ఉద్యోగాల కోత పడుతున్నది. జీతాలు భారీగా తగ్గిస్తున్నారు. ఎగుమతులు లేక

చిన్న పెద్ద పరిశ్రమలో ఉత్పత్తి అగిపోయింది. అనేక పరిశ్రమలు కార్మికులకు ఉద్వాసన పలుకుతున్నాయి. రియల్ ఎస్టేట్ రంగం తిరోగమనంలో పడటంతో భవన నిర్మాణంలో పనిచేస్తున్న వేలాది మహిళా కార్మికుల ఉపాధి తగ్గింది. గ్రానైట్, పలకల పరిశ్రమ, టెక్స్టైల్, రవాణా, స్టీల్ మొదలైన రంగాలు సంక్షోభాలెదుర్కొంటున్నాయి. అన్ని రంగాలలో గణనీయ సంఖ్యలో ఉద్యోగాలు కోల్పోతున్నది మహిళలే. కుటుంబం కోసం మహిళలు గృహ కార్మికులుగా, అంగన్ వాడీ, హెల్త్ వర్కర్లు, ఆశ, మిడ్డేమీల్స్, హాస్పటల్స్, పారిశుధ్య కార్మికులు, బీడి, లేసు వర్కర్లుగా అతి తక్కువ వేతనాలతో పనిచేస్తున్నారు. సరళీకరణ విధానాలు అమలు తర్వాత అసంఘటితరంగంలో పనిచేసే మహిళా కార్మికులు 94% పైగా ఉన్నారు. వీరికి ఉద్యోగ భద్రతగానీ, కనీస చట్టాలు, ప్రసూతి సెలవులు, వేతనాలు వంటి ఎటువంటి హక్కులు లేవు. ప్రభుత్వ ప్రైవేటు సంస్థలు వీరి శ్రమను కారుచౌకగా కొల్లగొడుతున్నారు. శ్రమ దోపిడీతోపాటు లైంగిక వేధింపులకు గురవుతున్నారు.

మరోప్రక్క నూటికి 70మంది పనిచేసే వ్యవసాయ రంగాన్ని ప్రభుత్వాలు దెబ్బతీస్తున్నాయి. పారిశ్రామికాభివృద్ధి పేరిట వేలాది ఎకరాల పంట భూముల్ని సెజ్ ల పేరుతో బడా బాబులకు కట్టబెడుతున్నారు. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల తగ్గుదలతోపాటు కార్మికుల వనిదినాలు పోతున్నాయి. ప్రభుత్వ విధానాల వలన ప్రజలు ఆహార భద్రత, ఉద్యోగ భద్రత కోల్పోతున్నారు.

నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు అకాశాన్నంటుతున్నాయి. పేద, మధ్య తరగతి ప్రజల కొనుగోలు శక్తి తగ్గింది. ధరల స్థిరీకరణ లేదు. ఫ్యూచర్ ట్రేడింగ్ కి అవకాశం యివ్వటం వలన మార్కెటు శక్తులు విచలవిడిగా ధరలు పెంచుతున్నాయి. దేశ జనాభాలో 77%మంది ఆహారం కోసం రోజుకు 20రూ॥లు మాత్రమే ఖర్చు చేయగలుగుతున్నారని అర్బన్ సేన్ గుస్తా నివేదిక తెలిపింది. పౌష్టికాహారం లేనందున 85శాతం మహిళలు, 54% పిల్లలు రక్తహీనతతో ఉన్నారని జాతీయ ఆరోగ్య సర్వే లెక్కలు తెలుపుతున్నాయి. వైద్యం అంగట్లో సరుకుగా మారింది. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను నిర్లక్ష్యం చేయటం వలన మహిళలకు వైద్యం అందటంలేదు. 6దశాబ్దాలు గడిచినా మహిళా అక్షరాస్యత 54.5శాతం మాత్రమే. చివరికి జన్మించే హక్కు జీవించే హక్కు కూడా కాలరాయబడుతుంది. గత 20సం॥ల కాలంలో దాదాపు 30లక్షల మంది మహిళలు అంతర్జాతీయమయ్యారని సామాజిక శాస్త్రవేత్త అమర్త్యసేన్ ప్రకటించారు. దేశంలో స్త్రీ పురుష

నిష్పత్తి 1000:933. 72 జిల్లాల్లో 800లోపు బాలికల నిష్పత్తి పడిపోయింది. 6సం॥ల బాల బాలికలలో 1000:945గా ఉంది. పిఎన్ డిటి యాక్ట్ వున్నా భూణ హత్యలు జరుగుతున్నాయి.

ఇంటా బయటా మహిళలపై వేధింపులు పెరిగాయి. మహిళలపై జరుగుతున్న నేరాలలో దేశంలో మన రాష్ట్రం రెండవ స్థానంలోఉంది. జాతీయ క్రైరిపోర్టు ప్రకారం

నేషనల్ క్రిం రికార్డ్ బ్యూరో (ఎన్.సి.ఆర్.బి.) లెక్కల ప్రకారమే రాష్ట్రంలో 2006లో మహిళలపై నేరాలు 17,646 జరుగగా 2007లో 27,738కి పెరిగాయి. లైంగిక హింసలో మొత్తం 10,950 కేసులు నమోదు కాగా అత్యధికంగా 3316 (30.3%) సంఘటనలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో జరిగాయి. మహిళలను కించపరిచే 1200 కేసుల్లో 1005(83.7%) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోనే నమోదు అయ్యాయి. గృహ హింసకు సంబంధించి 62,128 కేసుల్లో 11,335 (14.9%) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోనే నమోదు అయ్యాయి.

ఈ కాలంలో ప్రేమ పేరుతో అమ్మాయిలపై ఉన్మాదుల దాడులు పెరిగాయి. ఆడపిల్లల అక్రమ అమ్మకాలు పెరిగాయి. దేశంలో 20 లక్షల మంది అమ్మాయిల అమ్మకాలు జరిగితే మన రాష్ట్రం నుండే 5 లక్షల మంది ఆడపిల్లల విక్రయాలు జరిగింది. నూటికి 70మంది మహిళలు సమస్యలతో సతమతమవుతుంటే పాలకులు మహిళాభివృద్ధి సాధించారని ప్రచారం చేస్తున్నారు. రాష్ట్రపతి, కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాల్ని చూపించి ఇదే మహిళా సాధికారత అని ప్రగతి బాటలో మహిళలు పయనిస్తున్నారని చెబుతున్నారు.

మార్చి 8న మహిళా సమస్యలపై గళం విప్పుదాం. ప్రపంచీకరణ, సరళీకరణ విధానాలను ప్రతిఘటిద్దాం. మద్యం అమ్మకాలతో ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతూ వివిధ పథకాలతో మహిళలపై కవటత్వాన్ని ప్రదర్శిస్తున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి నిరసన తెలుపుదాం. చట్టనభలలో నమూ భాగస్వామ్యం కోసం ఉద్యమిద్దాం. అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవాన్ని వివక్షత, అసమానత, హింస లేని సమసమాజం కోసం సంఘటితంగా పోరుకు సన్నద్ధమవుదాం

★

స్వతంత్ర సమరంలో జాతిరత్నం

ఉద్ధరాజు మాణిక్యారబి

అల్లూరి మన్మథుని

గారి పాత్ర అద్వితీయం. ఆమె జీవితమే గొప్ప సాహసాలయాత్ర. బళ్లారి కడలూరు, రాయ్ వెల్లూరు జైళ్ళు కూడా ఉద్యమ కేంద్రాలుగా, నిర్బంధాలతో ఆటలాడుతూ పోలీసు యంత్రాంగాన్ని ముప్పుతిప్పలు పెట్టిన ఆమె జీవిత నమరం ఈనాటి నవభారత, సమ సమాజ ఉద్యమ కారులకు ఎంతగానో స్ఫూర్తిదాయకం.

బ్రిటిష్ వలస పాలకులను తరిమికొట్టాలి. స్వాతంత్ర్యం సాధించాలి. భారత జాతి స్వేచ్ఛావాయువులు పీల్చాలి. దున్నేవానికే భూమి సాధించాలి అనేది ఆమె ధ్యేయం. ఆ ఆశయ సాధనకై చిన్న తనంలోనే భర్తతోపాటు కుటుంబాన్ని వదిలి గాంధీజీ, బాలగంగాధరతిలక్ మొదలైన మహనీయుల పిలుపులందుకొని ఉప్పుసత్యాగ్రహం, విదేశీ వస్త్ర బహిష్కరణ, ఖాదీ ఉద్యమం, శాసనోల్లంఘనం, క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం మొదలైన అన్ని ఉద్యమాలలోనూ అత్యంత ఉత్తేజంతో పాల్గొన్న తెలుగు జాతికే గర్వ కారణం (ఉద్ధరాజు మాణిక్యారబి గారి పాత్ర.)

“చావో, బ్రతుకో (do or die.) బానిసత్వం నుండి విముక్తి సాధించాలి, లేకపోతే చావటం మేలు” అని జాతినే స్పందింపజేసిన గాంధీజీ పిలుపుకు ఉత్తేజం పొందిన భారత జాతి యావత్తు బ్రిటిష్ పాలనపై తిరగబడింది. ఆ సందర్భంగా ఎందరెందరో స్త్రీ, పురుషుల అనంత త్యాగాల చరిత్ర అజరామరం. అందులో మాణిక్యారబి

“కుక్కలతో పోరాడి కూడు తింటము గాని, మాకొద్దు ఈ తెల్ల దొరతనము” అంటూ ఎంతో స్ఫూర్తినిచ్చే ఉత్తేజకరమైన పాటలతో, ఇంకా ఎన్నెన్నో దేశభక్తి గీతాలు పాడుతూ మాణిక్యారబిగారు అందరినీ చైతన్య పూరితం చేసేవారు. జీవిత చరమాంకంలో కూడా ఆ పాటలు పాడుతూ గతం గుర్తుచేసేవారు.

మాణిక్యారబిగారు తూర్పు గోదావరి జిల్లా వన్నెచింతలపూడిలో 1913లో జన్మించారు. తల్లిడండ్రులు నడింపల్లి వెంకమ్మ, బాపిరాజుగార్లు. (అస్తమయం 2008 డిశంబరు 24) భర్త ప్రముఖ స్వాతంత్ర సమరయోధులు. పశ్చిమగోదావరి జిల్లా సిపియం పార్టీ నిర్మాత ఉద్ధరాజు రామం. వారిది పాలకొల్లు ప్రక్కనే ఉన్న వాలమర్రు గ్రామం. ఆ పుణ్య దంపతులకు 5గురు సంతానం. నర్సింహరాజు, కమల, రఘుపతిరాజు, బాపిరాజు, సీత. వారి చివరి రోజులు హైదరాబాద్ లోనే కుమార్తె, కొడుకులు, మనవల సేవలలోనే గడిపారు. కన్ను మూసారు.

మాణిక్యారబి గారు వృద్ధాప్యంలో ఉండి కూడా ఈనాటి దేశ పరిస్థితులు దేశంలో మెజారిటీగా ఉన్న శ్రామిక జనావళి, ఆర్థిక, జీవన స్థితిగతుల గురించి ఆవేదన చెందేవారు. “సిరి నంవదలు, పాడిపంటలతో, విలసిల్లే చల్లని భారతాన్ని ప్రజలందరూ అనుభవిస్తారని ఎన్నెన్నో ఆశలతో బ్రిటిష్ పాలనకు వ్యతిరేకంగా అన్నిటికీ తెగించి పెద్ద పోరాటం చేశాము. స్వాతంత్ర్యం వస్తే దేశసంవద ప్రజలందరికీ దక్కుతుందనీ కుటుంబాలను, బిడ్డలను వదిలి సంవత్సరాల తరబడి బ్రిటిష్ వాళ్ళ జైళ్ళలో మ్రగ్గాము. నాతోపాటు అనేకమంది స్త్రీలు, ద్రోణరాజు లక్ష్మీబాయమ్మ, దుర్గాబాయమ్మ ఆమె తల్లి కృష్ణవేణమ్మ, గోగినేని భారతీదేవి, పసల అంజిలక్ష్మి మొదలైన ఎందరో మహిళా మణులతో, జైల్లో నహవానం ఎంతో స్ఫూర్తినిచ్చేది. (మేము ఆశించిన స్వాతంత్ర్యం రోజు రోజుకి కనుమరుగైపోతుంది) గర్భిణీ స్త్రీలు కూడా అరెస్టులై జైళ్ళలోనే ప్రసవించారు. స్త్రీలు పురుషులతోపాటు అనంతమైన త్యాగాలు చేశారు. బంగారు భారతం దరిద్ర భారతంగా మా కళ్ళ ముందు నిలుస్తోంది. అన్నపూర్ణ ఆంధ్రలో రైతుల ఆత్మహత్యలు, చేనేత కార్మికుల ఆకలి చావులు. ఏమిటి దుస్థితి?” అని వ్యధ చెందుతూ భావితరం నిజమైన స్వతంత్ర భారతాన్ని సమ సమాజాన్ని సాధించగలరనే కొండంత ఆశతోనే కన్ను మూసారు.

ఆమె జీవితంలో కొన్ని ముఖ్యఘట్టాలు:-

మాణిక్యారబిగారి పెండ్లికి బాజా భజంత్రీలు దొరకనేలేదట. కారణం శారదా బిల్లు చట్టం వచ్చేస్తోందని, ఆ చట్టం వస్తే చిన్నపిల్లలకు పెళ్ళిళ్ళు చేయకూడదని,

చిన్నపిల్లలకు హడావిడిగా పెళ్ళిళ్ళు జరిపించేసారు. అందుకే భజంత్రీల కొరత ఏర్పడి బాజాలు లేకుండానే ఆమె పెళ్ళి జరిగిపోయింది. పెండ్లి అయిన రెండునెలలలోపే భర్త రామంగారు అరెస్టు జైలుకు వెళ్ళారు. రామంగారు జైలునుండి వచ్చాక “మీరేనా జైలుకు వెళ్ళేది? నేను వెళ్ళలేనా? నేనూ వెళ్తాను” అని ఉత్సాహం చూపారు. ఆరోజుల్లో స్త్రీలు బయటకు రాకుండా నాలుగ్గోడల మధ్య బందీలుగా వుండే కఠినమైన సాంఘిక కట్టుబాట్లు. వారి ఇళ్ళలో స్త్రీలు వీధి ముఖం ఎరుగని కఠోరమైన ఘోషా పద్ధతి. అంతటి సాంఘిక కట్టుబాట్లను ఎదిరించి కుటుంబాలను వదిలి పురాతన స్త్రీలు స్వతంత్రోద్యమంలో సైనికులవలె అదృతమైన పాత్ర నిర్వహించారు.

ఆ సందర్భంగా గాంధీజీ పాలకొల్లు పట్టణాన్ని ఆనుకుని వున్న పూలపల్లి గ్రామం వచ్చి పెద్దసభ పెట్టారు. ఆ సభలో స్వాతంత్ర నిధికోసం విరాళాలు ఇవ్వమని ప్రకటించి గాంధీజీ తన భుజంపై వున్న అంగవస్త్రాన్ని చాచి పట్టుకున్నారు. సభకు హాజరైన స్త్రీలంతా ఒంటిమీద వున్న నగలన్నీ తీసి ఇచ్చారు. అట్లే మాణిక్యాంబగారు కూడా మొత్తం నగలన్నీ తీసి గాంధీజీగారి జోలెలో వేసారు. 70 కాసుల బంగారపైనే ఉంటుంది. అప్పుడు గాంధీజీ “మరలా బంగారం ముట్టుకోనూ అంటేనే తీసుకుంటాను” అన్నారు. అట్లే వాడను “బంగారం ఇక” అని మాణిక్యాంబగారు గాంధీజీకి మాట ఇచ్చారు. అట్లే ఆమె పసుపుతాడుతోనే జీవించారు. ఆ రోజులలో మహిళలందరూ దేశస్వాతంత్ర్యం కోసం ఎంతటి త్యాగానికైనా పరమానందంతో సిద్ధపడేవారు.

“ఒకసారి ఉప్పుసత్యాగ్రహం సందర్భంగా పాలకొల్లు దగ్గరలో వున్న మట్లపాలెం గ్రామం వెళ్ళి అక్కడి నుండి గోదావరి నదిలో పడవలమీద సముద్రం దగ్గరకు వెళ్ళి కుండలతో సముద్రపు నీరు రహస్యంగా తెచ్చి ఉప్పు వండి అందరికీ పంచిపెట్టాం. మూడురోజులు పడవలలో వారికి అన్నం లేదు. రామంగారు ఆమె భర్త ఊళ్లోకి వెళ్ళి ఇంటింటికి తిరిగి అన్నం కూరలు తెచ్చి వారికి పెట్టారు.”

తర్వాత మాణిక్యాంబ గారు భర్తతో గాంధీగారి ఆశ్రమాల్లోన నబర్మతి,

వినయాశ్రమాలలో ఉండి నూలు వడకటం మొదలు కాంగ్రెసు వలంటీర్ శిక్షణ వగైరా నేర్చుకున్నారు. అనంతరం గుంటూరు జిల్లా మంతెనవారి పాలెం దగ్గర ఉన్న వినయాశ్రమంలో ఉండగా గుర్రపుస్వారి, ఈత కూడా నేర్చుకున్నారు. గాంధీగారితో కలిసి అక్కడ ఒక చెరువు కూడా తవ్వారు.

విదేశీ వస్త్ర బహిష్కరణ సందర్భంగా భీమవరం పట్టణం నుండి దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారు వగైరాలు వాలమర్రు గ్రామం వచ్చారు. వాలమర్రు గ్రామంలో అందరి ఇళ్ళలో ఉన్న విదేశీ వస్త్రాలన్నీ తగులబెట్టారు. మాణిక్యాంబ గారి చీరలు కూడా తగులబెట్టటానికి తీసుకుపోతుంటే ఆమె అత్తగారు మాణిక్యాంబగారి చీరలు కొన్ని రహస్యంగా అటకమీద వేసారు. తర్వాత మాణిక్యాంబగారు అందరితో కలిసి పాలకొల్లు వెళ్ళి అక్కడ బట్టల షాపుల వద్ద విదేశీ వస్త్రాలు అమ్మవద్దని, కొనవద్దని పికెటింగ్లు చేసారు. పోలీసులు వస్తే పాలకొల్లు మెయిన్ బజారులో బట్టల షాపుల దగ్గరే ఉన్న పెద్ద దేవాలయం (పెద్ద గోవురం)లోకి పారిపోయేవాళ్ళు. పోలీసులు వెళ్ళిపోగానే మరల బట్టల షాపుల దగ్గరకు వెళ్ళి పికెటింగ్లు చేసేవారు. అలా కొన్నిరోజుల పాటు చేశారు. కాంగ్రెసు మహిళా వలంటీర్స్ 5రూ॥లకు మించి చీరలు కట్టకూడదని గాంధీగారి ఆదేశం. ఆ ఆదేశాన్ని అక్షరాలా పాటించిన ఆదర్శ మహిళ ఉద్దరాజు మాణిక్యాంబ గారు.

అనంతరం వ॥గోదావరి జిల్లా భీమవరం పట్టణంలోని తాలూకాఫీసు మీద బ్రిటిష్ జెండా తీసేసి జాతీయజెండా ఎగరేస్తామని ప్రకటించారు. ఎవరినీ భీమవరం పట్టణంలోనికి రానీయకుండా ఊరు చుట్టూ రైల్వే స్టేషనుతో సహా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం పోలీసు బలగాలను మెహరించారు. కాని మాణిక్యాంబ గారు వగైరా అంతా (వలంటీర్స్ అంతా) ముందు రోజే భీమవరం వెళ్ళిపోయి పేటల్లోని ఇళ్ళలో రహస్యంగా ఉన్నారు. తెల్లవారు ఝామునే అందరూ తాలూకాఫీసు వద్దకు చేరారు. 200 మంది పురుషులు, 20మంది స్త్రీలు మాత్రమే ఉన్నారు. మహిళలు ముందుగా జెండా స్థంబం వద్ద ఉన్నారు. 16సం॥ల వయసులో ఉన్న మాణిక్యాంబ గారు అత్యంత చొరవతో

నడుముకు తువ్వలు కట్టుకొని పైకి ఎక్కిపోయి బ్రిటిష్ పతాకను పీకి క్రిందపడేసి జాతీయ జెండాను కట్టేసారు. వెంటనే పోలీసులు వచ్చి చుట్టు ముట్టి లాఠీచార్జి చేసారు. 80మందిని అరెస్టు చేసారు. మాణిక్యాంబ గారిని ఆమెతోపాటు ఉన్న పసల అంజిలక్ష్మి (పసల కృష్ణమూర్తి గారి భార్య, తణుకు) గుజ్జి నాగరత్నం, ద్రోణరాజు లక్ష్మిబాయమ్మ వారి నల్గరిని రాయవెల్లూరు జైలుకి తీసుకుపోయారు. అక్కడ ఒక సం॥ ఉన్నాక కడలూరు జైలుకి తీసుకుపోయారు. అక్కడ ఒక సం॥ము, మొత్తం 2సం॥లు జైలులో ఉన్నారు. అప్పుడు టంగుటూరి ప్రకాశం గారు బాధ్యతతో జైలులో వారికి వలకలు, కనికలు(బలపాలు) పెద్ద బాలశిక్ష మొదలైన కొన్ని పుస్తకాలు చదువుకోమని పంపారు. జైలుకి వెళ్ళినపుడు మట్టి చిప్పలలో అన్నం పెట్టారు. వారు ఆ మట్టి మూకుళ్ళలో అన్నం తినమని 3 రోజులు నిరసనవ్రతం అంటే భోజనాలు తినకుండా ఉన్నారు. 4వరోజు నాపరాళ్ళు కడుగుకొని నాపరాళ్ళపై అన్నం పెట్టించుకొని తిన్నారు. తర్వాత వారు తెచ్చుకున్న వళ్ళాలలోనే జైలు వాళ్ళు అన్నాలు పెట్టారు. తర్వాత జైలులో మహిళలందరూ సత్యహరిశ్చంద్రుని నాటకం వేశారు. అందులో మాణిక్యాంబగారిది నక్షత్రకుడి పాత్ర. కాపలా పోలీసులు నాటకం వేయకూడదని వారిని బెదిరించారు. అయినా భయపడకుండా పోలీసులకు నచ్చచెప్పి నాటకం ప్రదర్శించారు. జైలు వార్డెన్, సూపరిండెంటు వస్తే వారితో “కాలక్షేపం కోసం ఈ నాటకం వేసుకుంటున్నాము. మీరు కూడా మా నాటకం చూడాలి” అని పట్టుబట్టారు. జైలు అధికారులు కుర్చీలు తెప్పించుకొని కూర్చుని నాటకం చూసారు.

అనంతరం దీపావళి పండగరోజున 4గురు స్త్రీ ఖైదీలను జైలులో ఉరితీస్తున్నట్లు తెలిసింది. వాళ్ళు వేరే వార్డులో ఉన్న దొంగ ఖైదీలు. మాణిక్యాంబగారు వగైరాలంతా ఉరిశిక్ష అమలు చేయవద్దని జైలులో నిరాహార దీక్షచేసారు. వారి ప్రక్కనే గోడకు అవతలవైపు పురుష ఖైదీలు(రాజకీయ) ఉండేవారు. వారికి కూడా ఆ సమాచారం తెలియజేయుటకు చీటీ వ్రాసి ఆ చీటీకి చిన్న రాయి చుట్టి మాణిక్యాంబగారు కొబ్బరి చెట్టు ఎక్కి ప్రక్క ఖైదీలవార్డులో విసిరారు. పురుష ఖైదీలకు,

స్త్రీ ఖైదీలకు మధ్య పెద్ద గోడ ఉండేది. ఆ గోడకు మంచి నీళ్ళ పైపు తలకాయ తీసేసారు. మాణిక్యంబగారు ఆ గొట్టంలో నోరుపెట్టి గట్టిగా ఊదారు. గొట్టంలోని నీళ్ళన్నీ బయటకు వెళ్లిపోయి గొట్టంలో ఖాళీ ఏర్పడింది. ఆ గొట్టంలో నోరు పెట్టి ఫోనులో చెప్పినట్లు అవతల వైపు ఉన్న పురుష రాజకీయ ఖైదీలకు ఉరితీత సమాచారం అందించారు. వెంటనే పురుష ఖైదీలు కూడా ఉరితీతకు వ్యతిరేకంగా నిరాహార దీక్ష చేసారు. ఆ రకంగా జైళ్లలో మహిళలు స్వయం శక్తితో అనేక మార్గాల ద్వారా ప్రభుత్వ చర్యలను ఎదిరించేవారు. మాణిక్యంబగారి నాయకత్వాన జైలులో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాన్ని పోలీసులను మాణిక్యంబ గారి నాయకత్వాన జైలులో మహిళా వలంటీర్లు ముప్పతిప్పలు పెట్టేవారు.

1932సం॥లో స్వాతంత్ర్యోద్యమం బ్రిటిష్ పాలకుల వలన తీవ్ర నిర్బంధం ఎదుర్కొంది. 144వ సెక్షను అమల్లో ఉండగా శాసనోల్లంఘనం చేస్తూ గవర్నమెంటుకి వ్యతిరేకంగా మాణిక్యంబ గారు, కంభంపాటి మాణిక్యంబగారు, గుజ్జు నాగరత్నం గారు, ఏలూరు తాలూకాఫీసులో కరవత్రాలు వంచుతూ నిర్బంధాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ నినాదాలు చేసారు. తాలూకాఫీసు నుండి రైల్వే స్టేషను చేరుకున్నారు. అప్పటికే కాంగ్రెసు వలంటీర్లు రహస్య స్థలంలో దాగున్నారు. వారు వచ్చి తెల్ల గుర్రపు బండి వస్తుంది. అందులో రమ్మని రహస్యంగా మాణిక్యంబగారికి చెప్పి వెళ్లారు. పోలీసులకు ఆవిషయం తెలిసింది. పోలీసులు ఆ తెల్ల గుర్రపు బండిని ఒక నిర్దేశ ప్రదేశానికి తీసుకొని వెళ్లి ఆ నలుగురు మహిళల్ని బండి దిగమని వత్తిడి చేసారు. ఆ నలుగురు మహిళా మణులు బండి దిగమని మొండికేసారు. పోలీసులు ఎంత చెప్పినా వినలేదు. అందులో మన మాణిక్యంబ గారు మంచి ధైర్య సాహసాలు గల రైతుబిడ్డ. ఏమైనా బండి దిగమని మొండిగా కూర్చున్నారు. ఏమీ చేయటానికి తోచని పోలీసులు తిరిగి వారిని తెల్ల గుర్రపు బండిలో రైల్వే స్టేషనుకు తీసుకువచ్చి దిగబెట్టారు. అలా ప్రతి విషయంలోనూ మాణిక్యంబ గారు తన ప్రత్యేకతను చాటారు.

జనవరి-మార్చి 2009

మాణిక్యంబ గారు, కొబ్బరి చెట్టు, తాటి చెట్టు ఎక్కటంలో సిద్ధహస్తురాలు. కర్నూలు జైలులో ఉన్నప్పుడు కొబ్బరిచెట్టు ఎక్కి అవతలవార్డులో ఉన్న మగవారికి ఉత్తరాలు గిరాటువేసి రాజకీయ సమాచారాలు తమకు తెలిసినవి అందించేవారు. జైలుకి వెళ్లగానే కట్టుబట్టలు మార్పించి జైలు బట్టలు ధరింప చేసినందుకు మూడు రోజులు నిరసనవ్రతం చేసి చివరకు జైలు బట్టలు కాకుండా తమ బట్టలు తాము సాధించుకున్నారు. జైలులో ఉన్నప్పుడు బ్రిటిష్ వారిని ఎదిరించటానికి కొన్నాళ్లపాటు రహస్య స్థావరాలలో ఉండి ఉల్లిపాయలు, ఉప్పు, కారం దంచుకొని, గంజి కాచుకొని గడిపిన రోజులు కూడా ఉన్నాయి.

జైళ్ళ నుండి తిరిగి వచ్చాక మాణిక్యంబ గారు భర్త పిల్లలతో కావూరు ఆశ్రమం, వినయాశ్రమం, మంతెనవారి పాలెం ఆశ్రమంలోని వందలాది దేశభక్తులకు నివాసం, భోజనాలు వండి పెట్టడం మాణిక్యంబ గారి వని. ఓరుగంటి వెంకటేశ్వరరావు గారు హిందీ పండితులు. మాణిక్యంబగారు హిందీ విశారద వరకు ఆయన దగ్గరే చదువుకున్నారు.

1939 మార్చిలో నర్సాపురం తాలూకా ప॥గో॥జిల్లా కాళీపట్నంలో ఉన్న 700 ఎకరాలు, జమిందారీ బంజరు భూములను అక్కడ ఉన్న భూమిలేని పేదలకు వంచటానికి పెద్ద రైతాంగ పోరాటం జరిగింది. ఏనాటినుండో అక్కడ పేదలు కష్టపడి పండించుకొనే భూములు అమ్మి వేయుటకు జమిందారులు ఆనాటి బ్రిటిష్ పోలీసులను రక్షణగా తెచ్చుకొని భూములను కొలతలు వేసి అమ్మివేయటకు సన్నద్ధమవుతున్న సందర్భంలో శ్రీమతి ఉద్ధరాజు మాణిక్యంబ గారి నాయకత్వాన 200మంది పల్లెకారుల స్త్రీలు, భూములను కొలతలు వేస్తున్న ప్రభుత్వ సిబ్బందిని అత్యంత వీరోచితంగా ఎదుర్కొన్నారు. పోలీసులు స్త్రీలపై లాఠీచార్జి జరుపుతున్నా లెళ్ళచేయక భూములను కొలిచే గొలుసులను స్త్రీలు చేతులతో పట్టుకుని చేతులు రక్తాలు కారుతున్నా వదలకుండా గొలుసులను ఎంతో దూరం ఈడ్చుకు పోయారు. ఇక స్త్రీలను

ఆపలేమని భావించిన పోలీసులు 50 మంది స్త్రీలను ఆ భూములలోనే అరెస్టులు చేసి రాయ్ వెల్లూరు సెంట్రల్ జైలులో నిర్బంధించారు 2 నెలలు. ఆ భూపోరాటానికి నాయకత్వం వహించిన మాణిక్యంబ గారిని అరెస్టు చేసి నర్సాపురం సబ్ జైలులో 2 నెలలు నిర్బంధించారు. మాణిక్యంబగారితోపాటు అల్లూరి అన్నపూర్ణమ్మను (జిన్నూరు గ్రామం) కూడా అరెస్టు చేసారు. ఆ పోరాటం సందర్భంగా మాణిక్యంబ గారు వారం రోజులు ఆ గ్రామంలో పల్లెకారుల ఇళ్లలో ఉండి మహిళలను ప్రోత్సహించి పోరాటాన్ని సన్నద్ధం చేసారు.

మాణిక్యంబగారు ఎంతటి కఠోర సమయంలోనైనా నిర్భయంగానే జీవించారు. పరిస్థితులను అధిగమించారు గాని, వాటిని లెళ్ళి చేయలేదు.

ఆంధ్రలో నిజాం నిరంకుశ పాలనకు వ్యతిరేకంగా సాగిన చారిత్రాత్మకమైన వీర తెలంగాణా రైతాంగ పోరాటం. అది 1948-52 మధ్య కాలం. ఆంధ్ర మహాసభ నాయకత్వాన కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆధ్వర్యాన వెట్టి చాకిరికి వ్యతిరేకంగా భూమి కోసం, భుక్తికోసం సాగిన ప్రజా తిరుగుబాటు అది. భర్త రామం గారు అజ్ఞాతంలో ఉండగా 5గురు బిడ్డలతో మాణిక్యంబ గారు అజ్ఞాతంలో ఉండవలసి వచ్చింది. నీ భర్త ఎక్కడున్నాడో చెప్పమని రోజూ పోలీసులు ఆమెను వెంటాడేవారు. రాత్రి వేళల్లో పోలీసులు ఇంటిపై దాడులు చేస్తూ హింసించిన ఎన్నో సంఘటనలు.

ప॥గోదావరి జిల్లా వీరవాసరం గ్రామంలో శెట్టి బలిజ కుటుంబం వీరవల్లి వారింట్లో 4సం॥లు, 5గురు పిల్లలతో మాణిక్యంబ గారు తలదాచుకున్నారు. వారు 4గురు అన్నదమ్ములు. “వారిదొడ్డి వైపు పాకలో నేను పిల్లలతో నివసించాను. నేను అక్కడ ఉన్న సంగతి పోలీసులకు తెలిసి రామం ఎక్కడ ఉన్నాడో చెప్పమని దండించేవారు. వండుకున్న అన్నం కుండలు బయటకు విసిరేసేవారు. పోలీసులు వెళ్లిపోయాక చుట్టూ ఉన్న వాళ్ళు పిల్లలకు అన్నం తెచ్చి పెట్టేవారు.” ఒకరోజు పోలీసులు వచ్చి ఆమెకు ఆశ్రయం ఇచ్చినందుకు ఆ ఇంటి

అన్నదమ్ములు నలుగురినీ బైట నిలబెట్టి దారుణంగా లారీచార్జి చేశారు. ఆమె ఉంటున్న పాకను పీకి పడవేశారు. అయినా వీరవల్లి వారి అన్నదమ్ములు మళ్లీ వారి దొడ్డిలోనే మాణిక్యాంబగారిని ఉండమని ఆదరించి పందిరి వేసి నీడ ఏర్పాటుచేశారు. పోలీసులతో దారుణంగా దెబ్బలుతీసి కూడా ఆమెను, పిల్లలను కాపాడారంటే ఆ అన్నదమ్ముల సంస్కారం, చైతన్యం వర్ణించలేము. అంతటి గొప్ప త్యాగం వారిది. ఆ శెట్టి బలిజ కుటుంబాల ఆదరణను ఏనాటికీ మరువలేము.

మాణిక్యాంబగారు వీరవాసరంలో పిల్లలను పోషించుకొనుటకు అక్కడ ఉన్న వ్యవసాయ కూలీ మహిళలతో కలిసి వ్యవసాయ పనులకు వెళ్లేవారు. పని దొరకని రోజులలో వీరవాసరం స్టేషనులో రైలు ఎక్కి అక్కడకు దగ్గరలోనే ఉన్న నర్సాపురం పట్టణంలో ఉన్న ప్లీడరు నోరి నారాయణ మూర్తిగారి దగ్గర హోమియో వైద్యం నేర్చుకొనేవారు. ఆయన తెలంగాణ రైతాంగ పోరాటానికి గట్టి మద్దతు పలికేవారు. ఆయన దగ్గర ఉన్న హోమియో మందులు ఇచ్చి సహాయ పడేవారు. మాణిక్యాంబగారు వీరవాసరంలో ఇంటింటికీ తిరిగి హోమియోమందులు ఇచ్చి వైద్యం చేసేవారు. హోమియో వైద్యానికి ఇంటికి ఒక రూపాయి ఇచ్చేవారట. అప్పుడు రాష్ట్ర మహిళా సంఘం అధ్యక్షురాలైన డాక్టరు కొమర్రాజు అచ్చమాంబ గారు వ్రాసిన “నీవూ నీ పుట్టుక, ప్రసూతి, శిశు పోషణ పుస్తకాలు” చదివి మాణిక్యాంబ గారుగర్భిణీ స్త్రీలకు బాలింతలకు వైద్య సహాయం చేసి, గర్భిణీ స్త్రీలకు వైద్య సలహాలు చెపుతూ దగ్గరుండి పురుళ్లు పోసేవారు. పురుడు పోసినందుకు 10రూ॥లు ఇచ్చేవారు. కొంతమంది చీరకూడా ఇచ్చేవారు. ఆరకంగా ఆమె 90 పురుళ్ళు పోసారు. ఆమె కష్టార్జితంతో పిల్లలను పోషించుకుంటూ భర్త రామంగారితోపాటు అజ్ఞాతంలో ఉన్న 3 కుటుంబాలకు డబ్బులు పంపించి తన కష్టార్జితంతో వారిని ఆదుకుని సంస్కారం, మానవత్వం, సామాజిక బాధ్యతలకు దీటుగా నిలిచిన ఆదర్శ మహిళ.

చివరలో పోలీసుల వేధింపులు, దాడులు ఎక్కువైపోయాయి. వీరవాసరం, నుండి రహస్యంగా పిల్లలతో రైలుమీద విశాఖపట్టణం వెళ్లిపోయి జనరల్ హాస్పటల్ కెజిహెచ్ గ్రౌండ్లో చెట్ల క్రింద కొన్నాళ్ళు ఉన్నారు. చెట్టుక్రింద రాళ్లు పొయ్యిలా పెట్టుకుని పిల్లలకు నూకలువండి పెట్టి నూకల అన్నం కుండ చెట్టుకు ఉట్టికట్టుకుని ఉట్టి మీద దాచుకునేవారట. ఆ చెట్టు క్రిందే పిల్లలతో పడుకునేవారు. అక్కడ అష్టకష్టాలు పడి ఇక అక్కడ దారిలేక, సింహాచలం కొండమీద పిల్లలతో పూజలు చేసే భక్తులతో గడిపారు. అక్కడ నుండి కటక్ వెళ్లిపోయి యాత్రికులతో కలిసి బ్రతికారు. ఆరకంగా ఆమె జీవితంలోఎన్నో భయంకరమైన అగ్ని పరీక్షలు అనుభవించారు. అయినా ఆమెకు భయం అనేది తెలీదు. కష్టాలు, కడగండ్లతో ఫుట్ బాల్ (బంతిఆట) ఆడుకుంటూ పిల్లలను పెద్ద వాళ్లను చేశారు. ఆమెతోపాటు పిల్లలూ అష్టకష్టాలు అనుభవించారు.

“ఎందరెందరో అనంత త్యాగాల ఫలితం ఈ స్వతంత్ర భారతం. బంగారు భారతం దోపిడీ శక్తుల నిలయమయింది. కోట్లాది భారత ప్రజలు ఆకలి, పేదరికంలో అల్లాడుతున్నారు. సాధించిన స్వాతంత్ర్యం మెజారిటీ ప్రజలకు అందలేదు. కొద్దిమందిగా ఉన్న కోటీశ్వరులే సంపదలన్ని అనుభవిస్తున్నారు. నిజమైన స్వాతంత్ర్యం సాధించాలి. దేశం మరల మీ త్యాగాలు కోరుతోంది. మహిళలు అగ్రభాగాన నిలచి ప్రజా చైతన్యాన్ని మేల్కొల్పండి” అంటూ ప్రభోదించారు.

వృద్ధాప్యంలో ఉన్న ఆమెను మేము కల్సుకోటానికి వెళ్లినప్పుడల్లా సామాజిక సంక్షేమాన్నే ప్రభోదించేవారు. ఇందులో వ్రాసిన మాణిక్యాంబ గారి జీవిత సమరం, ఆమె జీవితంలోని ముఖ్య సంఘటనలన్ని ఆమె స్వయంగా వివరించి చెప్పినవే.

ఆమె ఆశించిన సామాజిక సంక్షేమం, దేశ సౌభాగ్యం సాధించుటలోనే మాణిక్యాంబ గారికి నిజమైన నివాళి అవుతుంది. త్యాగంలోనే జీవిత పరమార్థం ప్రబోధించిన ఆమె అజరామరం.

నా భర్త త్యాగానికి గర్విస్తున్నా

-కవిత కర్కరే

నా భర్త త్యాగానికి గర్విస్తున్నా.. అదే సమయంలో వేం భారీ మూల్యం చెల్లించాం. ఇది చాలా బాధాకరమైన విషయం. ప్రస్తుతం నాకు అయిదు పదులు నిండాయి. ఈ వయస్సులోనే నాకు భర్త తోడుండటం ఎంతైనా అవసరం. ఆయన ఏటీఎన్ లో చేరతాననగానే ఎంతో చింతించా. ఎందుకంటే ఆయనది దూకుడు స్వభావం.. ఎదురుగా నిలిచి పోరాడతారు. ఇది ఎంతో ప్రమాదం. దీనికి బదులు ఐక్య రాజ్య సమితి ఉద్యోగానికి దరఖాస్తు చేయాలని చెప్పాను.

ముంబయి దాడుల అనంతరం ఎంతో ఆగ్రహానికి లోనయ్యాను. ప్రస్తుతం నేను ఆగ్రహాన్ని అధిగమించానని భావిస్తున్నా.. ఎందుకంటే ఆగ్రహం.. హింసలు సమన్వయ పరిష్కరించలేవు. మనందరం కలిసి నిర్మాణాత్మక చర్యలు చేపట్టాలి.

ఉగ్రవాద దాడులను సమర్థంగా తిప్పికొట్టేందుకు పోలీసులకు అత్యాధునిక శిక్షణ, ఆయుధాలను సమకూర్చాలి. వారికి జీత భత్యాలు బాగా చెల్లించాలి. మాలేగావ్ విషయంలో నా భర్త ఒత్తిడికి గురవలేదని నేను భావిస్తున్నా. మెరుగైన పరికరాలు ఉండుంటే తన భర్త ప్రాణాలు దక్కేవి.

(ముంబయి పోరులో వీరమరణం పొందిన హేమంత్ కర్కరే భార్య కవితా కర్కరే ఈ మధ్య కాలంలో హైదరాబాద్ వచ్చిన సందర్భంగా ఆమె మీడియాతో మాట్లాడిన మాటలివి.)

టమాట

టోకులు

రైతు దగ్గర 'టమాట' మాట లేకుండా పడిపోయింది! మార్కెట్ లో రేటు మాత్రం గొంతు పగిలిపోయేలా వుంది!!

ఉల్లి లొల్లి

ఉల్లి రైతు రేటు లేక కల్లంలో విలవిలా! సామాన్యుడు కొనడానికి శక్తిలేక అంగట్లో వల వలా!!

- బి. సుధాకిరణ్

జనవరి-మార్చి 2009

మహిళలు- కాందమాల్ లో ఆదివాసీ మతతత్వం

-అర్చనా ప్రసాద్

ఒరిస్సాలోని కాందమాల్ జిల్లాలో ఇటీవల క్రైస్తవులపై జరిగిన హింసాత్మక దాడులు యీ ప్రాంతంలో మతతత్వ శక్తులు ఎంత లోతుగా చొచ్చుకు పోయాయో చెప్పటానికి ఇది ఒక ఉదాహరణ. క్రిష్టియన్లపై దాడులు, దళితులు, ఆదివాసీలను తిరిగి హిందూ మతంలోకి మార్చడానికి లక్ష్యణానంద సరస్వతి హత్య ఒక సాకుగా మాత్రమే వాడుకున్నారు. దానితో ఆ ప్రాంతమంతా అభద్రతావాతావరణం, ఉద్రిక్తతలు పెరగటమేకాక ఆదివాసీలలో జాతీయతా భావాలు, మతతత్వ ధోరణులు తలెత్తాయి.

మతతత్వ హింస క్రమేణా మహిళలపై హింస పెరగటానికి దోహదపడుతుందనే సంగతి తెలిసిందే. కాందమాల్ దాడులలో క్రిష్టియన్ నన్లపై అఘాయిత్యం జరిగిన ఘటన తెలిసిందే. ఇంకా మహిళలపై జరిగిన దాడుల వివరాలు పూర్తిగా వెలుగులోకి రాలేదు. ఈ దాడులు నిర్వహించింది విశ్వహిందూ పరిషత్, భజరంగ్ దళ్ నాయకత్వం. కేసులు రిజిష్టరు చేయడానికి పోలీసులు విముఖత చూపడంతో అసలు అన్ని విషయాలు తెలియనేలేదు. అందుకనే నన్లపై జరిగిన రేప్ కేసు మీడియా ప్రమేయంతోనే దాదాపు నెల రోజుల తర్వాతగాని పోలీసుల చర్యకు నోచుకోలేదు.

కాందమాల్ లో జరిగిన కాథలిక్ బిషప్ల మహాసభలో నిరాశ్రయులైన ప్రజల సంఖ్య 40,000 కంటే ఎక్కువేనని తెలింది. అనేక రిలీఫ్ క్యాంపుల్ని నందర్నించిన నిజనిర్ధారణ కమిటీ కనీసం 20 ప్రసవాలు సరైన వైద్యసహాయం లేని పరిస్థితుల్లో రిలీఫ్ క్యాంపుల్లో జరిగినట్లు పేర్కొన్నది. అనేక మంది గర్భిణీలకు, రోగగ్రస్తులకు సరైన ఆహారమే లభించలేదు. అనేకమంది మరణించినట్లు సమాచారం వుంది. మొత్తం క్రిష్టియన్ కుటుంబాలన్నీ తమ ఇళ్ళకు తిరిగి వచ్చిన తరువాతనే పూర్తి వివరాలు

లభ్యమవుతాయి.

మళ్ళీ మత మార్పిడుల చరిత్ర స్వామి లక్షణానంద సరస్వతి కాందమాల్ లో నివాసం ఏర్పరుచుకున్నప్పటి నుంచి మొదలైంది. విశ్వహిందూ పరిషత్ కార్యదర్శి గౌరీ ప్రసాద్ రథ్ కథనం ప్రకారం గత నలభైఏళ్ళలోనూ దాదాపు 50,000మంది ఆదివాసీలను తిరిగి హిందువులగా మార్చారు. అంటే ఏడాదికి 1,000 మంది. అయితే చర్చి రిపోర్టు మాత్రం ఒరిస్సా ఫ్రీడమ్ ఆఫ్ రిలీజియన్ చట్టం ప్రకారం ప్రతీఏటా 200-300 మత మార్పిడులు మాత్రమే జరుగుతున్నట్లు పేర్కొన్నది దీని ప్రకారం బలవంతపు మతమార్పిడులు లేనట్లే. సంఘపరివార్ కాందమాల్ లో 921చర్చిలు వున్నట్లు చెబుతుండగా చర్చి యాజమాన్యం ఆ సంఖ్య 500 మాత్రమేనని అన్నది. ఈ

రకమైన కథనాలు గత పదేళ్ళ నవీన్ పట్నాయక్ ప్రభుత్వ హయాంలో ప్రచారమై క్రిష్టియన్ వ్యతిరేక దాడులకు కారణమయ్యాయి.

భౌతిక దాడులవల్ల జరుగుతున్న హానితోపాటు ఆదివాసీలను హిందువులుగా మార్చటంవల్ల కలిగే మౌలిక నష్టాలపై మనం దృష్టి సారించాలి. హిందూమతంలోకి తిరిగి ప్రవేశిస్తున్న ఆదివాసీ మహిళలకు వనగూడుతున్న లాభాలేమిటి? హిందూత్వ నాయకులు అసలు ఆదివాసీలు ప్రాథమికంగా హిందూలేనని ఢంకా బజాయించి మరీ చెబుతున్నారు. మరి వాళ్ళు క్రిష్టియన్లుగా ఎందుకు మారుతున్నట్లు? ఈ విషయం అర్థం చేసుకోవాలంటే మొత్తం భారతదేశంలోనూ ప్రత్యేకంగా కాందమాల్ లోనూ హిందూత్వ రాజకీయాల గురించి తెలుసుకోవాలి.

సంఘపరివార్ మహిళల హక్కులకు, స్వేచ్ఛా, స్వాతంత్ర్యాలకు బద్ధ వ్యతిరేకి. “మన స్మృతిని అనుసరించాలంటుంది. అందుకే బిజెపి మతశక్తి ప్రభోదిస్తుంది. అలాగే ఆర్ఎస్ఎస్ కూడా మహిళలు ఇంటికే పరిమితం కావాలంటుంది. సాంప్రదాయక కుటుంబంలో ఐక్యతకూ, పవిత్రతకూ భంగం వాటిల్లే చర్యలకు అవి వ్యతిరేకం. ఇంటిపని మహిళల ప్రాథమిక కర్తవ్యంగా భోదిస్తాయి.

ఆదివాసీ ప్రాంతాలలో సంఘపరివార్ నిర్వహించే పాఠశాలలో ఆదివాసీ బాలికలు మంచి తల్లులుగా ఎలా తయారుకావాలో భోదించబడుతున్నది. పురాణగాథల్లోని “హనుమాన్”, “శబరి” పాత్రలు రామసేవకు ఎలా అంకితమయ్యాయో వివరించ బడుతున్నది. అతి దయనీయమైన పేదరాలైన శబరిని ఆదివాసీగా చెబుతున్నారు. పరోక్షంగా ఆదివాసీలు ఉన్నత వంశస్థుడైన రాముడిని ఎలా సేవించాలో చెప్పడం జరుగుతున్నది.

1960లో కాందమాల్ చేరిన లక్షణానంద సరస్వతి చకపాద, జూలిస్ పేటలలో రెండు ఆశ్రమాలు నెలకొల్పాడు. 2003 నాటికి సంఘపరివార్ రాజకీయ, సైద్ధాంతిక సేవారంగాలకు చెందిన 35 సంస్థలను ప్రారంభించింది. ఒరిస్సాలో ఆర్ఎస్ఎస్కు 2,273 శాఖలున్నాయి. వాటి సభ్యత్వం లక్షకు పైగా వుంది. రాష్ట్రంలో విశ్వహిందూ వరిషత్తుకు 60,000 సభ్యత్వం వుంది. భజరంగ్ దళ్ 20,000 మందితో 200 ఆఖారాలు 7,000 కేంద్రాలలో దుర్గావాహిని పనిచేస్తున్నవి.

కాథలిక్ బిషప్ల మహాసభలో క్రిష్టియన్లపై జరుగుతున్న దాడులపట్ల ఆందోళన వ్యక్తమైంది, ఇప్పటికి 96 చర్చిలు, 14 శిక్షణా కేంద్రాలు. 4009 క్రిష్టియన్ల నివాస గృహాలను ధ్వంసం చేసారని, 22,236 మంది రిలీఫ్ క్యాంపులో వున్నారనీ, 40,000 మంది అడవుల్లోకి పారిపోయారని తెలిపింది. దారుణమైన విషయమేంటంటే సెప్టెంబరు ఘటనల్ని హిందూత్వ శక్తుల్ని బలపరుచుకోవడానికి పునయోగించడం కొన్ని గ్రామాల్లో ఛాందసవాదులు మతమార్పిడుల్ని నిర్దిష్టమైన తేదీల్ని నిర్ణయించి మరీ సాగిస్తున్నారు. తమ ఇళ్ళు విడిచి వెళ్ళినవారిని కూడా ఒక ప్రత్యేకమైన తేదీన తిరిగి రావలసిందిగా ఒత్తిడి చేస్తున్నారు. తిరిగి

వచ్చినవారు మతమార్పిడికి అంగీకరించి తీరాలి. తమ ఇష్టపూర్వకంగానే ఇది జరిగినట్లు వారు అంగీకరించి సంతకం చేయాలి, అలావారు అంగీకరించకపోతే వారిని చిత్రహింసలుపెట్టి చంపుతున్నారు. ఒకవేళ వారు తిరిగి రాకపోతే వారి ఇరుగు పొరుగు హిందుకుటుంబాలు ఆ క్రైస్తవుల ఇళ్ళు, భూములు, ఇతర ఆస్తులు స్వాధీనం చేసుకుంటున్నారు. అలా కాకపోతే వాటిని నాశనం చెయ్యడం, తగలబెట్టడమో జరుగుతున్నది.

హిందు శక్తులకు క్రిష్టియన్ మిషనరీలకు బెదురుతున్నారా?

ఆదివాసీ దళిత కుటుంబాలు పేదరికంలో ముగ్గుతూ న్వచ్చంద సంస్థలందించే సంక్షేమనిధులపై ఆశపడటమే ఆ ప్రాంతంలో హిందూశక్తులు బలపడటానికి కారణమవుతున్నది. 1970లో లక్షణానంద సరస్వతి చకపాదలో మొదటి ఆశ్రమాన్ని స్థాపించక పూర్వం ఆ ప్రాంతంలో క్రిష్టియన్ మిషనరీలు “పానో కుయ్-కాంథ్” షెడ్యూల్డ్ తెగల ప్రజలను ఆకట్టుకున్నారు. క్రిష్టియన్లుగా మారిన ఈ ప్రజల్లో అత్యధికులు సామాజికంగా అణచివేతకు గురైన దళితవర్గాలే. వీరిలో అధిక సంఖ్యాకులైన కుయ్-కాంథ్ తెగలపై లక్షణానంద ప్రత్యేక శ్రద్ధతో హిందూత్వ భావాలను రగులుకొల్పడానికి కృషిచేసాడు.

హిందూత్వ శక్తుల ఎదుగుదలకు కారణం కేవలం సామాజిక, సాంస్కృతిక భావన కాదని పైఅంశాల వల్ల అర్థమవుతున్నది. 1999-2004 మధ్య ఎన్డిఏ ప్రభుత్వ హయాములో వ్యాపారులు బడా కంపెనీలు, విదేశీ ఆర్థిక వనరులతో ఆదివాసీ ప్రాంతాలలో ప్రవేశానికి అనుమతించింది. వీరంతా వనవాసీ కళ్యాణాశ్రమాలు, సరస్వతీ శిక్షణాసంస్థాన్లు కార్యకలాపాలకు ఆర్థిక

సహకారమందించారు. అందువల్లనే శిశుమందిర్ ట్రస్టు యాజమాన్యం కలకత్తాకు చెందిన పెద్ద మార్వాడీ వ్యాపారులుకాగా స్థానిక బ్రాంచీలన్నీ అక్కడ పలుకుబడిగల భూస్వాములు, వ్యాపారుల అధీనంలో వున్నాయి. 2004లో కాందమాల్లోని రెయికా చర్చిపైదాడిలో కూడా ఈ సంబంధాలు గోచరించాయి. చర్చి ఫాదరులు తమ చర్చి చుట్టుప్రక్కల ప్రక్కనేగల స్కూలు పరిసరాల్లోని

భూములు అన్యాయక్రాంతం చేసినవారిని ప్రభుత్వం ఖాళీ చేయించడానికి మద్దతు తెలపడంవల్ల నే ఆర్సెస్సెస్ కార్యకర్తలు, వ్యాపారులు చర్చిపై దాడి జరిపారు.

సంఘపరివార్, వ్యాపారుల మధ్య అనుకూలతవల్ల ఆదివాసీలపై ప్రత్యేకించి అక్కడ అడవీ సంపదలు ప్రోగుచేసుకుని జీవించే మహిళలపైన అణచివేతకు కారణమవుతున్నది. కాందమాల్లో నివసించే దళితులు, ఆదివాసీలు దిగువతరగతి రైతులు వ్యవసాయ కూలీలు కావడంవల్ల అటవీసంపదను తమ అదనపు ఆదాయం కొరకు సేకరిస్తారు. చింతపండు, అల్లం, వనువు, ఆవాలు వంటి వస్తువులు కాందమాల్లో ఎక్కువగా లభిస్తాయి. వీటిని సేకరించే వారికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన కనీస ధరలో మూడోవంతు గానీ నాలుగోవంతు గానీ గిట్టుబాటు అవుతుంది. మిగిలిన ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో ప్రభుత్వానికి, సేకరించే వారికి మధ్య కనీసం నాలుగు దొంతర్ల దళారీ వ్యవస్థ వుంటుంది. వ్యాపారుల్లో అత్యధికులు గజప, గంజాం జిల్లాలకు చెందిన ఉన్నత కులాలవారు. వీరికి హిందూత్వ శక్తుల అండ వుంటుంది. చీన్న వ్యాపారుల్లో అత్యధికులు “పానో” అనే షెడ్యూలు కులానికి చెందినవారు. వీరికి ఆర్థిక వెసులుబాటుతనం వల్ల హైందవ బ్రాహ్మణవర్గంచే నిరాదరణకుగురై అనేక దశాబ్దాల క్రితమే క్రిష్టియన్ మతం పుచ్చుకున్నారు. ప్రభుత్వ రంగవ్యవస్థ తగినంత సహాయకారిగా లేకపోవడంతో కుయి, కాంథ్, పానో తెగలు ఎన్జిఓ సంస్థల సంక్షేమ నిధులపై ఆధారపడుతున్నాయి. పానో వ్యాపారులు బయటి నుంచీ వచ్చే వ్యాపారులకు గట్టి పోటీ కూడా ఇస్తాయి. బయటి వ్యాపారులకు సంఘ పరివార్ సహకరిస్తుంది. ఈ పరిస్థితులల్లో కాంథ్, కుయి తెగలు నెలకొల్పిన కుయి సమాజ్ సమన్వయ సమితి సంఘ పరివార్కు గట్టి పోటీగా నిల్చింది.

సాంప్రదాయత ముసుగులో ఆదివాసీలపై మతతత్వం:

క్రిష్టియన్ దళితులు కుయి, కాంథ్ తెగల వారిలాగా తమను కూడా షెడ్యూల్డ్ తెగలుగా గుర్తించాలని పానో తెగ డిమాండ్ చెయ్యడంతో వివాదం మొదలైంది. తాముకూడా కుయి భాషనే మాట్లాడుతున్నాము

కాబట్టి కుయి, కాండ్ తెగలతో సమానంగా తమను కూడా సెక్షన్ 8 భారతీయ చట్టాల ప్రకారం షెడ్యూల్లు ట్రైబ్ గా గుర్తించాలనే వారి డిమాండ్. కుయి తెగవారు ఇందుకు అంగీకరించలేదు. వారికి లక్ష్మణానంద సరస్వతి మద్దతు పలికారు. క్రిస్టమస్ రోజున బండ్ కు పిలుపు ఇవ్వబడింది. ఫలితంగా 2007 డిశంబరులో దొమ్మీ జరిగింది. ఒరిస్సా విహెచ్పి కార్యదర్శి గౌరీప్రసాద్ రథ్ క్రిస్టియన్లు, మతం మార్చుకున్న వారు రిజర్వేషన్ సౌకర్యం పొందలేకపోవడమేగాక వారికి ఎస్.సి./ఎస్.టి క్యాటగిరీల్లో లభిస్తున్న రాయితీలను కూడా కోల్పోవలసి వస్తుందని పరివార్ సంస్థలన్నీ ప్రకటించడంతో పానో తెగ డిమాండ్ ప్రాముఖ్యత సంతరించుకుంది.

క్రిస్టియన్ దళితులు, ఆదీవాసీల హిందూ మత మార్పిడి లేదా (ఘర్ వాపసీ) మళ్ళీ మత మార్పిడి కార్యక్రమం 1980లో ప్రారంభమైంది. అయితే ఆదివాసీలపై హిందూ ప్రభావం ఇంకా మూర్ఛవే

మొదలైంది. లక్ష్మణానంద సరస్వతి నాయకత్వంలోని సంఘ పరివార్ సంస్థలు ఆదివాసీ సంప్రదాయాల స్థానంలో హిందూ ధర్మ పాలన కొరకు 'తీర్థ యాత్ర'లు, యజ్ఞాలు ప్రారంభించారు.

2000సం॥లో బిజెపి/బిజెడి కూటమి విజయం సాధించడంతో నంఘ్ కార్యకలాపాలకు మరింత బలం చేకూరింది. "ఒరిస్సా ఫ్రీడమ్ ఆఫ్ రిలిజియన్" చట్టాన్ని వినియోగించుకుని తమపై తప్పుడు కేసులు బనాయించబడుతున్నాయని క్రిస్టియన్లు ఆరోపిస్తున్నారు. మొదటి పదవీకాలం ముగిసేలోగానే విశ్వహిందూ పరిషత్ ఆదివాసీలకు హిందుత్వ ఎజెండా క్రిందికి తీసుకువచ్చే కార్యక్రమాన్ని జయప్రదంగా సాగించారు. 2005 అక్టోబరులో లక్ష్మణానంద సరస్వతి "మనం సంపూర్ణ హిందూ సమాజాన్ని ఎలా స్థాపించగలం? హిందుత్వ భావన ప్రజల మనస్సువ్యాద యాంత రాజాలనుంచి రావాలిగాని" అన్నాడు. 2006 ఏప్రిల్లో

ఆరెఎస్సెస్ స్థాపక కర్త గోల్వల్కర్ శత జయంతి ఉత్సవాల నందర్బంలో లక్ష్మణానంద సరస్వతి ఏడు యాగాలు నిర్వహించాడు. 30,000మంది ఆదివాసీలు ఇందులో పాల్గొన్నారు. 2007 సెప్టెంబరులో విహెచ్పి పిలుపు మేరకు రాజకీయ నిర్మాణం కొరకు లక్ష్మణానంద నాయకత్వంలో జరిగిన రాష్ట్రవ్యాపిత రోడ్డు-రైలు నిలుపుదల కార్యక్రమంలో అనేకమంది కుయి-కాండ్ ఆదివాసీలు పాల్గొన్నారు.

ఈ విధంగా వారసత్వంగా వచ్చిన హిందూ ఆదివాసీలలో అనేక విభిన్న ధోరణులు కాండ్ మాల్లో తలెత్తాయి. అధికారంలో వున్న బిజెపి-బిజెడి కూటమి యీ మతతత్వ విభేదాలను మత పరమైన తేడాలుగా చెప్తున్నది. ఆదివాసీల జీవన విధానాన్ని మతతత్వం చేయడానికి ఒక పద్ధతి ప్రకారం సాగుతున్న కృషి నేపథ్యంలో ఈ అభిప్రాయం సరియైనది కాదు. ★

Best Wishes to AIDWA

We are always with you

N.R.K. Raju

Gemini Shoes

T. Nagar,

Rajahmundry

Ph: 6666626

“పంచాయితీ వారి పాట ఐదు వందలు. ఐదు వందలు.”

“ఐదు వందల యాభై” ఓ పశువు గొంతు కలిపింది.

“....వారి పాట ఐదు వందల యాభై. ఐదు వందల యాభై.”

“ఆరు వందలు” మరో మృగం ముందుకొచ్చి గర్వంగా అరిచింది.

“.....వారి పాట ఆరు వందలు. ఆరు వందలు”.

“ ఏడు వందల యాభై” వాళ్ళకన్నా తనేమీ తక్కువకాదన్నట్టు ముందుకొచ్చింది మానవరూపంలోని మరో జంతువు.

“.....వారి పాట ఏడు వందల యాభై. ఏడు వందల యాభై. ఏడువందల.....” ఇంకా వాక్యం పూర్తికానేలేదు, “తొమ్మిది వందలు. నా పాట తొమ్మిది వందలు.” మీసాలు మెలేస్తూ ఎంతో గర్వంగా పలికింది మరో ఆబోతు. ఆ కంఠంలో పశుత్వం కొట్టొచ్చినట్లు ధ్వనిస్తోంది.

“.....వారి పాట తొమ్మిది వందలు. తొమ్మిది వందలు మూడువారి.....వారి పాట తొమ్మిది వందలు.”

అంతే, అక్కడ వేలం పాటకి పెట్టిన ‘దాని’ ఖరీదు తొమ్మిది వందలకి ఖరారు చేయబడింది. పాట దక్కించుకున్న ఆసామి కళ్ళల్లో ఒక పాశవిక ఆనందం. భయంకరమైన అడవి మృగానికి మానవరూపాన్ని యిస్తే అది ఎలా వుంటుందో ఆ క్షణంలో అతన్ని చూస్తే చాలా స్పష్టంగా అర్థం అవుతుంది.

పాట పూర్తవగానే పంచాయితీ సభ్యులు ఊపిరి పీల్చుకున్నారు. తమ బాధ్యతని సక్రమంగా నిర్వర్తించగలిగినందుకు తర్వాత పూర్తి చేయవలసిన ఫార్మాలిటీస్ గురించి అక్కడి వాళ్ళకి పురమామించి, లేచినుంచున్నారు. యింటిదారి పట్టటానికి.

మళ్ళీ ఒక్కసారి.....చివరి ప్రయత్నంగా అన్నట్టు కోటేసు, మల్లమ్మలు పంచాయితీ సభ్యుల కాళ్ళు పట్టుకుని భోరు భోరున ఏడుస్తున్నారు. “బాబు గారూ! మాకన్యాయం

పురాణపుటలలో మరో మహిళ

-గోపాలుని విజయలక్ష్మి

చేయకండి బాబూ. మీ కాళ్ళు పట్టుకుంటాం. మమ్మల్ని వదిలేయండి. ఈ మారు వదిలిపెట్టిపోతాం. మా బ్రతుకులు మేం బ్రతుకుతాం. మా బిడ్డని అన్యాయం చేయకండి. దాని బ్రతుకు నానా ఛండాలం అయిపోద్ది బాబూ...” ఇంకా ఇంకా ఏమేమో అంటూనే వున్నారు. గుండెలు పగిలేలా ఏడుస్తూనే ఉన్నారు.

అయినా అవేమీ తమకు పట్టనట్టు, వినబడనట్టు వాళ్ళని విదిలించుకుని, విడిపించుకుని వెళ్ళిపోయారు ఆవారి ధర్మ ప్రభువులు.

దాదాపు రెండు గంటల నుంచి అక్కడ అంత తతంగం జరుగుతున్నా ఏమాత్రం చలనం లేకుండా చేతిలో పసికందుతో శిలాప్రతిమలా అలాగే కళ్ళప్పగించి చూస్తూ

వుండిపోయింది ఆమె. ఆమె కళ్ళలోగాని, ముఖంలోగాని ఎటువంటి భావము లేదు. అవి నిస్తేజంగా, నిర్ణీవంగా కనిపిస్తున్నాయి. గుండెలు పగిలేలా, భూమి బ్రద్దలయ్యేలా ఏడుస్తున్న కోటేసు, మల్లమ్మల్ని చూస్తుంటే ఆమెకి జాలివేస్తోంది, నవ్వు వస్తోంది. ‘అనుభవం మనిషికి పాఠాలు నేర్పుతుంది అంటారు. మరి వీళ్ళ అనుభవం వీళ్ళకి ఎందుకు పాఠం నేర్పలేకపోయింది?’ అనుకుంది ఆమె మననంలో. నరిగ్గా సంవత్సరం క్రితం యిక్కడే, ఈ రచ్చబండ దగ్గరే, ఈ ధర్మ ప్రభువులే తమకు చేసిన అన్యాయం, పరాభవం మళ్ళీ ఒక్కసారి ఆమె స్మృతివధంలోకి దూసుకువచ్చాయి. మరచిపోవటానికి వ్రయత్నించినా మరచిపోలేనంతటి ఘోరమైన సంఘటన అది.

సరిగ్గా సంవత్సరం క్రితం-

ఆ వూరి రచ్చబండ దగ్గర వూరి జనమంతా పోగయ్యారు. ఆ రోజు పంచాయితీ సభ్యులు శకుంతలని న్యాయ విచారణ చేయబోతున్నారు.

కోటేసు, మల్లమ్మలు తమ బిడ్డ శకుంతలతో రచ్చబండ దగ్గరకి వచ్చారు. అక్కడ చేరిన జనంలో చాలా మంది వాళ్ళని దోషిల్లు చూసిపట్టు చూస్తున్నారు. కొద్దిమంది మాత్రం వాళ్ళు చేస్తున్నది

సాహసమే అని తెలిసి ఆశ్చర్యపోతున్నారు. వాళ్ళవంక పిచ్చివాళ్ళని చూస్తున్నట్టు చూస్తున్నారు. వాళ్ళకి ఆ వూరి సంగతి బాగా తెలుసు. అందుకే కోటేసు, మల్లమ్మల్ని చూస్తే వాళ్ళకి జాలిగా ఉంది.

కోటేసు, మల్లమ్మలు మాత్రం తమకు న్యాయం జరిగేలా చూడమని ముక్కుటి దేవతల్ని కన్నీటితో వేడుకుంటూనే ఉన్నారు.

ధర్మ ప్రభువులు రానే వచ్చారు. విచారణ మొదలైంది. జరిగింది ఏంటో మళ్ళీ అందరి నమక్షంలో వివరించమని శకుంతలని శాశించారు.

“దండాలు బాబూ! తనకి జరిగిన అన్యాయం గురించి నా కూతురు యింతకు ముందే మీకు చెప్పుకుంది. మళ్ళీ యింతమందిలో చెప్పమంటే ఆడకూతురికి

ఎంత అవమానంగా ఉంటుందో మీరే ఆలోచించండి బాబూ" ఏదో పెద్దనేరం చేసిన వాడిలా వాళ్ళముందు వంగి రెండుచేతులూ కట్టుకుని చెప్పాడు కోటేసు.

"అలా అంటే కుదరదయ్యా! అసలు జరిగింది ఏంటో జనానికి తెలికపోతే మేం చెప్పే తీర్పు మీద వాళ్ళకి నమ్మకం ఎలా ఉంటుంది. అందుకని న్యాయ విచారణ జరగాలంటే ముందుగా అసలు ఏం జరిగిందో నీ కూతురు అందరి ముందు చెప్పాల్సిందే." ఏక కంఠంతో తీర్మానించారు ధర్మ ప్రభువులు.

మల్లమ్మకి దుఃఖం కట్టలు తెగింది. తన కూతురి బ్రతుకు ఇలా అల్లరి పాలవుతుంటే ఆమె స్త్రీ హృదయం ఘోషిస్తోంది. అయినా తమాయించుకుంది. న్యాయ విచారణ జరిగితే తన కూతురికి అంతో యంతో న్యాయం జరక్కపోతుందా అనే ఆశతో ఆ బాధని దిగమ్రుంగుకుంది. సిగ్గుతో చచ్చిపోతున్న శకుంతలని దగ్గరగా తీసుకుని ఆమె తలమీద చేయివేసి, ప్రేమగా బుజ్జగిస్తున్నట్టు చెప్పింది. "తల్లీ! నీకు జరిగిన అన్యాయాన్ని ఆ ధర్మ ప్రభువులకి చెప్పు. వాళ్ళకి అర్థం అయ్యేలా నాలుగు ముక్కల్లో చెప్పుచాలు. భగవంతుడు చల్లగా చూస్తే నీకు అంతో యంతో న్యాయం జరక్కపోదు."

శకుంతల నోరు విప్పింది. మళ్ళీ చాలా రోజుల తర్వాత ఆమె నోరువిప్పింది. తనకి అన్యాయం జరిగిన నాటినుంచి ఈరోజు దాకా ఆమె ఎవరితోనూ నోరువిప్పి మాట్లాడింది గానీ, ఎవరి వంక కన్నెత్తి చూసింది కానీ లేదు. అసలు తన ముఖమే ఈ ప్రపంచానికి చూపటం లేదు. అలాంటి శకుంతల ఈ రోజు నోరువిప్పింది. మనసులో ఎక్కడో మినుకుమినుకు మంటున్న ఆశతో నోరు విప్పింది. తల్లి చెప్పినట్టే తనకి జరిగిన అన్యాయాన్ని నాలుగు మాటల్లో స్పష్టంగా జనం అందిరి ముందు ఆ ధర్మ దేవతలకి వివరించింది.

ఆ రోజు శకుంతల ఎప్పటిలాగా పుల్లలు ఏరుకు రావటానికి వూరికి ఆనుకుని ఉన్న తుమ్మ తోపుల్లోకి వెళ్ళింది. ఆమె తన పనిలో ఉండగా అకస్మాత్తుగా అక్కడికి ఒక జీవు వచ్చి ఆగింది. అందులోంచి ప్రెసిడెంట్ గారి కొడుకు, మునసబుగారి కొడుకు, వాళ్ళ స్నేహితులు మరో ముగ్గురు దిగారు. వాళ్ళు శకుంతల దగ్గరికి వచ్చి ఆమె పేరు, వివరాలు అడిగి తెలుసుకున్నారు. తర్వాత వాళ్ళు ఆమె యవ్వనాన్ని, ఆమె శరీర

సౌందర్యాన్ని అతి అసభ్యకర పదాలతో వర్ణిస్తూ తమ కోర్కె తీర్చుమన్నారు. శకుంతల భయంతో అక్కడ నుండి పారిపోవటానికి ప్రయత్నించింది. కానీ ఆ మానవ మృగాలు ఆమెని పట్టుకుని బంధించి, ఆమె పై అతి దారుణంగా లైంగిక దాడి చేశారు. చావు బ్రతుకుల మధ్య యిల్లు చేరిన శకుంతల్ని చూసి కోటేసు, మల్లమ్మలు గుండె పగిలేలా ఏడ్చారు. తమ కూతురికి న్యాయం జరిపించమంటూ ప్రెసిడెంటుగారి ఇంటికి వెళ్ళి ఆయన కాళ్ళా వేళ్ళాపడ్డారు. ఇదీ జరిగిన విషయం.

ధర్మ ప్రభువులు అంతా విన్నారు. వాళ్ళల్లో ప్రెసిడెంటుగారు, మునసబుగారు కూడా ఉన్నారు. అంతా విన్నాక జనం వంక చూసి "విన్నారు కదా ఈ శకుంతల, దాని అమ్మ నాన్న అలిన కథ, అసలు నా కొడుకు ఈ వూరికి వచ్చే మూడునెలలైంది. అలాంటిది పది రోజుల క్రితం దీన్ని మానభంగం చేశాడట. అన్నట్టు శకుంతలా! నిన్ను వాళ్ళు మానభంగం చేసేప్పుడు అక్కడ ఎవరైనా ప్రత్యక్ష సాక్షులు ఉన్నారా? వాళ్ళు కూడా అక్కడ ఏం జరిగిందో స్పష్టంగా చెప్పగలిగితే అప్పుడు తప్పకుండా బస్తి నుంచి నా కొడుకుని, మునసబుగారి కొడుకునీ కూడా పిలిపించి, నీ ప్రక్కనే నిలబెట్టి న్యాయ విచారణ జరిపిస్తాము. చెప్పు. ఎవరైనా ప్రత్యక్ష సాక్షులు ఉన్నారా?" గద్దించారు ప్రెసిడెంటుగారు.

ఉలిక్కిపడింది శకుంతల ఆ క్షణంలో ప్రత్యక్ష సాక్షులా? ఒకవేళ ఉన్నా వాళ్ళని తను గమనించగలిగే పరిస్థితి అది? ఆ మృగాలు తనని భయంకరంగా పీక్కుతింటున్న క్షణంలో తను ఎంతటి నరకయాతన అనుభవించింది. ఆ సమయంలో అక్కడ సాక్షులు వున్నారా లేరా అని తను గమనించగలదా? అందుకే ఆమె మౌనంగా తలవంచుకుంది.

కోటేసుకి తన బిడ్డ పరిస్థితి చూసి హృదయం తల్లడిల్లిపోయింది. అందుకే ప్రెసిడెంటు గారితో ఏదో చెప్పటానికి నోరు విప్పబోయాడు. అంతే, ఆ ధర్మ ప్రభువు నోటి నుండి బూతులు రావటం మొదలు పెట్టాయి. "ఏరా...మీ నాటకాలు మాకు తెలియనివా. నీ కూతురు.....తో ఎవడెవడితోనో తిరిగొచ్చింది. ఆ విషయం రేపోమాపో వూరంతా తెలిసిపోతుంది. కూతురు ఎలాగా చెడింది కదా! దాన్ని అవకాశంగా తీసుకుని నువ్వు మా దగ్గర డబ్బు గుంజాలని ఎత్తువేశావు. ఏమే! నువ్వు పడుకున్న ప్రతివాడి దగ్గర డబ్బు తీసుకోకుండానే పడుకున్నావుటే.

మీ బ్రతుకులు ఎలా వుంటాయో మీ బుద్ధలు కూడా అలాగే ఉంటాయి. లేకపోతే నాకొడుకేంటి నీలాగా మురికి ఓడుతూ, కంపుకొట్టే దాన్ని కోరుకోవటం ఏంటి? చెప్పేదానికూడా పొంతన ఉండాలి. ఇలా అందరిలో పెట్టి పంచాయితీ చేస్తే నలుగురికి భయపడి మీరు కోరిన డబ్బు పడేస్తామని మీ వెధవ తెలివితేటలు. మీలాంటి వాళ్ళని ఎందరినో చూశాం. ఇంకా మాలో మంచితనం, మానవత్వం ఉన్నాయి కాబట్టి మిమ్మల్ని కాళ్ళు, చేతులు విరగొట్టకుండా వదిలేస్తున్నాం. ఇదిగో కోటేసు, నీ కూతుర్ని ఇంక నుంచైనా కొంచెం అదుపులో పెట్టుకో. అంతగా నీకు డబ్బు కావాలంటే చెప్పు, నా పొలంలో పనిప్పించి అదనంగా కూలీ యిస్తా. అంతేగాని పెళ్ళాంతో, కూతురితో వ్యాపారం చేయకు. జాగ్రత్త." ఏమాత్రం తొణుకు, బెణుకు లేకుండా నిబ్బరంగా మాట్లాడాడు ఆ ధర్మ ప్రభువు.

ఊరి జనమంతా కళ్ళూ, చెవులూ అప్పగించి కూర్చున్నారు. అసలు వాళ్ళకి ఆ రెండు తప్ప మనసు, మానవత్వం అనేవి వుంటేగా! కోటేసు కుటుంబానికి మాత్రం నెత్తిన పిడుగువడ్డట్టు అయింది. ఆరోజు ప్రెసిడెంటుగారి ఇంటికి వెళ్ళి జరిగింది చెప్పి భోరుమన్నారు ముగ్గురు. రచ్చబండ దగ్గర పంచాయితీ ఏర్పాటు చేస్తానని, శకుంతలకి న్యాయం జరిగేలా చూస్తానని, వాళ్ళలో ఎవరో ఒకరికి ఆమెనిచ్చి పెళ్ళి జరిపిస్తానని మాట యిచ్చిన ఆ పెద్ద మనిషి నిజస్వరూపం బయటపడేసరికి నిజంగానే ఆ ముగ్గురికి మతిపోయింది.

ఇదంతా జరిగి సరిగ్గా సంవత్సరం అయింది.

ఆ తర్వాత ఆ ముగ్గురూ ఆ వూళ్ళో ఎన్నో రకాలుగా వెలివేయబడ్డారు. ఆవమానించబడ్డారు. మానసికంగా హింసించబడ్డారు. ఇంత జరిగినా వాళ్ళింకా బ్రతికేవున్నారంటే దానికి వున్న బలమైన కారణం ఒక్కటే. వాళ్ళమీద వాళ్ళకున్న నమ్మకం, తాము తప్పుచేయలేదన్న ఆత్మవిశ్వాసం. అందుకే వాళ్ళు ఆ వూరు వదిలి పారిపోకుండా అక్కడే ధైర్యంగా ఎప్పటిలాగే బ్రతుకుతున్నారు.

శకుంతల గర్భవతి అయింది. ప్రకృతికి న్యాయం, ధర్మం, నీతి, అవినీతిలతో సంబంధం లేదు. అద్భుతమైన సౌందర్యాన్ని సృష్టించేదీ ప్రకృతే. భయంకరమైన భీభత్సాన్ని సృష్టించగలిగిందీ ప్రకృతే. స్త్రీ జీవితంలో కూడా

ప్రకృతి తన పాత్రని అలాగే పోషిస్తుంది. ఇప్పుడు శకుంతల విషయంలోనూ అదే జరిగింది. తన ప్రమేయం లేకపోయినా, తాను అనుభవించిన శారీరక, మానసిక హింసకి ఫలితంగా ఆమె ఇప్పుడు తల్లి కాబోతోంది. ఆ విషయం తెలిసిన కోటేసు, మల్లమ్మలు ఆమెని వట్నం తీసుకెళ్ళి అబార్షన్ చేయించాలనుకున్నారు. శకుంతల మనసులో ఏముందో తెలీదుకానీ ఆమె మాత్రం 'నసేమిరా' అంది. తను బిడ్డకి జన్మ యిస్తానంది. తన నిర్ణయానికి తిరుగులేదంది. కాలం మరో ఆరునెలలు ముందుకు వెళ్ళింది. శకుంతల యిప్పుడు ఒక ఆడపిల్లకి తల్లి అయింది. ఆ బిడ్డని చూసి కోటేసు, మల్లమ్మలు మళ్ళీ దుఃఖపడ్డారు. శకుంతల మాత్రం ఎప్పటిలాగానే ఉంది. ఆమెలోని సంతోషంగానీ, దుఃఖంగానీ, బాధగానీ ఏదీ బయటకి వ్యక్తం చేయటం లేదు. కానీ బిడ్డని మాత్రం చక్కగా సాకుతోంది. 'ఆమె మనసులో ఏముందో ఆ భగవంతుడికే తెలియాలి' అనుకున్నారు ఆమె తల్లిదండ్రులు. అసలు ఆమె పెదవి విప్పితే కదా! ఆమె మనసులో ఏముందో తెలియటానికి.

శకుంతలకి బిడ్డ పుట్టటం మళ్ళీ వూళ్ళో పెద్ద సంచలనమే అయింది. తాము రచ్చబండ దగ్గర అంత అవమానించినా వాళ్ళు వూరు వదలిపోకపోవడమే మింగుడు పడలేదు ఆ వూరి పెద్దలకి. పైగా యిప్పుడు బిడ్డని కూడా కన్నది అంటే దానివెనకాల ఏదైనా కుట్ర వుందేమో అనే అనుమానం కూడా మొదలైంది వాళ్ళ బుర్రల్లో. దాదాపు వూరంతా అదే ప్రధాన చర్చగా తయారయింది. ఊరి జనానికి మనసు, మానవత్వం లేకపోయినా నోరువుంది కాబట్టి ఆ బిడ్డకి ఒక తండ్రి ప్రెసిడెంటు కొడుకని, మరో తండ్రి మునసబు కొడుకని గుసగుసలు మొదలయ్యాయి. అది ఆవూరి పెద్దల పరువుకి, మర్యాదకి, వంశ గౌరవానికి పెద్ద సమస్యగా తయారయి కూర్చుంది. వాళ్ళకి మనశ్శాంతి కరువయ్యింది. రేపు ఆపిల్ల పెద్దయి వూళ్ళో తిరుగుతుంటే అందరూ 'ప్రెసిడెంటు గారికి, మునసబు గారికి, జాయింటు మనవరాలు ఈ పిల్ల' అని తమ వెనకే పరిహసిస్తారేమో అన్న భయం పట్టుకుంది వాళ్ళకి. అదే కాకుండా రేపు తన కొడుకుల పెళ్ళిళ్ళకి కూడా ఇదొక పెద్ద విషయం అవచ్చేమో అన్న అనుమానం కూడా పట్టుకుంది వాళ్ళకి. అంతే! అందరూ కలసి

ఈ సమస్య గురించి తీవ్రంగా చర్చించి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు.

దాని ఫలితంగానే మళ్ళీ అదే రచ్చబండ దగ్గర చేతిలో నెలల బిడ్డతో శకుంతల, కోటేసు, మల్లమ్మలు దోషులుగా నిలబెట్టబడ్డారు.

ధర్మ ప్రభువులు వాళ్ళపై వున్న ఆరోపణని ఈ విధంగా వివరించారు. "పెళ్ళి కాకుండానే శకుంతల తల్లి కావటం అనేది ఈ వూరి కట్టుబాటుని కాలరాయటమే. అది ఆమె వ్యక్తిగత విషయం అని వదిలేస్తే, రేపు వూళ్ళో వున్న ఆడపిల్లలందరూ యిలాగే తప్పుదోవ పట్టే అవకాశం ఉంది. అప్పుడు మన వూరి పరిస్థితి ఏంటి? కాబట్టి చేసిన తప్పుకి వెయ్యి రూపాయలు జరిమానా కట్టి, ఆ పసిబిడ్డతో సహా కోటేసు కుటుంబం రేపు సూర్యోదయం లోపు వూరు వదిలి వెళ్ళాలి. లేకుంటే వూరి పంచాయితీ వాళ్ళపై కఠిన చర్య తీసుకుంటుంది.

మరోసారి నెత్తిన విడుగువడింది వాళ్ళకి. వాళ్ళ దగ్గర అంత డబ్బు లేదు. ఉండదని కూడా ధర్మ ప్రభువులకి తెలుసు. అందుకే అంత సొమ్ముని జరిమానాగా నిర్ణయించారు. పైసా, పైసా పోగేసి లెక్క పెట్టినా రెండు వందలు లేవు వాళ్ళ దగ్గర. సూర్యోదయం లోపు వూరు వదిలి వెళ్ళాల్సిన వాళ్ళకి వూళ్ళో అప్పుపుట్టదని ఆ ధర్మ ప్రభువులకి ఖచ్చితంగా తెలుసు. ఒక్క వారం గడువు యివ్వమని కోటేసు, మల్లమ్మలు వాళ్ళ కాళ్ళ, వేళ్ళ పడ్డారు. తమ బ్రతుకులు అన్యాయం చేయొద్దని వేడుకున్నారు. ధర్మ ప్రభువులు 'నసేమిరా' అన్నారు. కోటేసు, మల్లమ్మలు ఒక ప్రక్క ఏడుస్తూ వాళ్ళని బ్రతిమాలుతూనే మరో ప్రక్క ఆ గండం నుంచి ఎలా బయటపడాలా అని ఆలోచిస్తున్నారు.

ముందే రంగం సిద్ధం చేసి వుంచిన వూరి పెద్దలు తమ నిర్ణయాన్ని బయటపెట్టారు. "కోటేసు, మల్లమ్మలు అంత డబ్బు జరిమానాగా కట్టలేరు కాబట్టి, ఆ డబ్బుని తప్పుచేసిన శకుంతల ద్వారానే రాబట్టాలని పంచాయితీ నిర్ణయించింది. అందుకే ఆమెని బిడ్డతో నహా ఇక్కడే వేలంపాటకి పెడుతున్నాం. కొనుక్కోగల మగాడెవరైనా వుంటే ఈ వేలం పాటలో కొనుక్కోవచ్చు. కొనుక్కున్నంత మాత్రాన ఆమె వాళ్ళకి భార్యగా పరిగణించబడదు. ఇది పంచాయితీ నిర్ణయం. ఇలా చేయటం వల్ల మన వూళ్ళో వున్న ప్రతి ఆడపిల్లకి ఇది ఒక

గుణపాఠం అవుతుంది."

అది విన్న శకుంతల గజగజ వణికిపోయింది. తనని వేలంపాట వేస్తున్నారా? గొంతెత్తి పెద్దగా అరవాలనుకుంది. ఇది అన్యాయం, దుర్మార్గం, రాక్షసత్వం అని. కానీ ఆమె గొంతు పెగలేదు. ఆమె మాట్లాడటం మర్చిపోయి కొన్ని నెలలయింది. అందుకే చేష్టలుడిగి, శిలా ప్రతిమలా అచేతనంగా నిల్చుండిపోయింది.

చివరికి పొరుగుూరి నుంచి వచ్చిన ఒక మృగం శకుంతలని, ఆమె బిడ్డని తొమ్మిది వందలకి సొంతం చేసుకుంది. అతని చూపులోని పైశాచికత్వానికి శకుంతల శరీరం, మనసు దగ్గం అయిపోతున్నాయి. 'ఈక్షణం నుంచి తను అతనికి బానిసని' అనే ఆలోచనే శకుంతల హృదయాన్ని కాల్చివేస్తోంది. ఆ క్షణంలో శకుంతలలో ఒక ద్రౌపది, ఒక చంద్రమతి వంటి పతివ్రతా స్త్రీలు స్పష్టంగా దర్శనమిస్తున్నారు. కాని ఆమెని కొన్న ఆ మృగం మనసులో వున్న ఆలోచన మాత్రం ఒక్కటే. ఇప్పుడు శకుంతల, మరో పడమూడు సంవత్సరాల తర్వాత ఆమె బిడ్డ తన వ్యాపారానికి మంచి పెట్టుబడి అవుతారు. ఇక తను మహారాజులా కాలుమీద కాలువేసుకుని బ్రతికేయవచ్చు. పోతేపోయింది తొమ్మిది వందలు. తొమ్మిది రోజుల్లో సంపాదించవచ్చు. ఇదీ అతని ఆలోచన. ఒక మృగం ఆలోచనా శక్తి అంతే మరి.

ధర్మ ప్రభువుల ఆజ్ఞ మేరకు మిగిలిన ఫార్మాలిటీస్ అన్నీచకా చకా పూర్తయ్యాయి. అతని దగ్గర తొమ్మిది వందలు తీసుకుని శకుంతలని, ఆమె బిడ్డని అతనికి అప్పగించారు.

ఎవడో తాగుబోతు మాటవిని, తన కీర్తి ఎక్కడ తగ్గుతుందో అని నిండు చూలాలైన సీతని రాముడు అడవికి పంపినప్పుడు, నిండు సభలో మహా పతివ్రత ద్రౌపదిని వివస్రను చేయటానికి ప్రయత్నించినప్పుడు, ఒక మునివత్ని శీలాన్ని దేవేంద్రుడు అపహరించినప్పుడు ప్రకృతి, ప్రపంచం ఎంత నిశ్చలంగా, నిర్మలంగా వున్నాయో ఒక అమాయకురాలిని బలివశువుని చేసి పదిమందిలో పెట్టి అమ్మినప్పుడు కూడా అంత నిశ్చలంగానూ ఉంది ఈ ప్రపంచం. ఇలాంటి పరిస్థితులు ఎదురైనప్పుడే మనిషి మనసులో దైవం న్యాయం, ధర్మం, అనే వదాల మీద అనేక అనుమానాలు తలెత్తుతుంటాయి.

కోటేను, మల్లమ్మలు మాత్రం చివరిసారిగా కూతురిని కావలించుకుని భోరుమన్నారు.

+++++

ఒక్క నిమిషం ఆగండి. మీరు చదివిన ఈ కథ ఒక వాస్తవ సంఘటనకి కథా రూపం అంటే మీరు నమ్ముతారా?

2005సం॥లో జార్జియాలోని ఒక చిన్న పల్లెలో జరిగిన యదార్థగాథ ఇది. ఆమె పేరు 'దులారి'. ఒక ప్రముఖ తెలుగు టి.వి. ఛానల్ అక్కడ జరిగిన వేలంపాట భాగవతాన్ని మొత్తం దాదాపు ఇరవై నిమిషాలకు పైనే తమ కేమేరాలో బంధించి దాన్ని తమ ప్రేక్షకుల వినోదం కోసం 23-8-05న టి.వి.లో ప్రసారం చేసింది. ఆ తర్వాత దులారి గురించిగానీ, ఆమె తల్లిదండ్రుల గురించి గానీ ఎక్కడా ప్రస్తావన రాలేదు.

దులారికి సంబంధించిన సంఘటనల్ని లోతుగా గమనించినట్లయితే అనేక ప్రశ్నలు మన ముందుంటాయి.

భారతదేశం అభివృద్ధిపథంలో దూసుకుపోతోందని చెప్పుకుంటున్నాం. కానీ ఇలాంటి సంఘటనల్ని చూశాక మన అభివృద్ధి మీద మనకే అనేక సందేహాలు కలగక మానవు. కొన్ని రాష్ట్రాల పట్ల, వర్గాల పట్ల ప్రభుత్వం చూపుతున్న నిర్లక్ష్య వైఖరికి ఇలాంటి సంఘటనలు సాక్షిభూతాలుగా నిలబడుతున్నాయి. కేవలం నగరాలు, పట్టణాల అభివృద్ధి మీదే కాకుండా నాగరిక ప్రపంచానికి ఎంతో దూరంగా ఎటువంటి అభివృద్ధికి నోచుకోకుండా ఇంకా రాతి యుగంలోనే వున్న పల్లెలు మన దేశంలో ఎన్నో ఉన్నాయి. ప్రజలకు అత్యంత అవసరమైన రక్షణ శాఖే పల్లె ప్రజలకు అందుబాటులో లేదంటే అదెంత సిగ్గుచేటు విషయమో ప్రభుత్వం గుర్తించాలి. కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే వాటిపై దృష్టి సారించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

అగ్రవర్ణాల ఆధిపత్యం, అధికారుల క్రింద దళితులు, మైనారిటీలు ఎంతగా బలైపోతున్నారో ఇక్కడ మనకు స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది.

ప్రతి సమాజంలోను స్త్రీలు వివక్షకు, హింసకు, పురుషాధిపత్యానికి గురౌతూనే ఉన్నారు. కానీ ఈ వివక్ష, హింస, అణచివేత అనేవి అగ్రవర్ణ స్త్రీలలో కన్నా దళిత స్త్రీలలో యింకా భయంకరంగా వున్నాయనే దానికి ఈ సంఘటన ఒక ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం.

స్త్రీ జాతి విముక్తి కోసం ఎందరో స్త్రీ వాదులు, ఎన్నో మహిళా సంఘాలు ఏళ్ళ తరబడి అవిశ్రాంతంగా పోరాడుతూనే ఉన్నాయి. ఆ పోరాటంలో భాగంగా వారి దృష్టి మారుమూల పల్లెలకు కూడా విస్తరించవలసిన అవసరం మన కెంతగానో కనిపిస్తోంది.

వీటన్నింటితోపాటు మరో ప్రధానమైన విషయం 'సమిష్టి బాధ్యత' అనే పదానికి సరైన అర్థం మనకు తెలియకపోవటమే. అందుకు ఉదాహరణ: సమాజంలో ఒక బాధ్యతగల ప్రొఫెషన్ లో ఉన్న టి.వి. ఛానెల్ వాళ్ళు అరగంటకి పైగా సంఘటనా స్థలంలో ఉంది. సినిమా షూటింగ్ తీస్తున్నంత ఇంటరెస్టింగ్ గా ఆ సంఘటనని షూట్ చేసేబదులు, ఆ దురాగతాన్ని ఆపటానికి ప్రయత్నించి ఉండాల్సింది. కనీసం దగ్గర్లో ఉన్న పోలీస్ స్టేషన్ కి గానీ, సంబంధిత అధికారులకి గానీ సమాచారాన్ని అందించవచ్చు. కానీ వాళ్ళు అవేమీ చేయలేదు. ఎందుకంటే, వాళ్ళకి కావల్సింది సెన్సేషనల్ న్యూస్. అంతే! 'సమాజంలో మనం కూడా బాధ్యతగల పౌరులమే' అన్న కనీస స్పృహ కూడా వారికి లేకపోవటం ఎంతో సిగ్గుపడాల్సిన విషయం.

ప్రభుత్వ అసమర్థత, అగ్రవర్ణాల ఆధిపత్యం, స్త్రీ శీలంతో పావులారిటీ పెంచుకోవాలనుకునే మీడియాల వ్యాపార ధోరణి, కళ్ళ ముందు జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని అడ్డుకోవటం మన కనీస బాధ్యత అన్న విషయాన్ని విస్మరించే జనం - యిలా ఇవన్నీ కొనసాగుతున్నంత కాలం మన సమాజంలో ఇలాంటి సంఘటనలు పునరావృతం అవుతూనే ఉంటాయి. ఎందరో 'దులారి'లు బలైపోతూనే వుంటారు.

✱

ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాల ఆత్మబంధువు మీరాబి

మీరాబి 2008 డిసెంబరు 30వ తేదీన 90సం॥రాల వయస్సులో కుమారుడు మహబూబ్ వద్ద బెంగళూరులో కన్నుమూసారు. ఈ మీరాబీగారిది ప॥గో॥జిల్లా ఆచంట. భర్త కార్మికనంపు నేత (సిఐటియు)మహమ్మద్ మీరాసాహెబ్ గారు.

వారిది తూ॥గో॥జిల్లా బొబ్బిర్లంక దగ్గర వద్దిపర్రు. మీరాబీగారు 1974లో పాలకొల్లులో జరిగిన ఐదవ జిల్లా మహాసభలో జిల్లాసంఘ అధ్యక్షురాలిగా ఎన్నికైనారు. ఆమె జీవిత చరమాంకం వరకూ ప్రజాహిత ఉద్యమాల అభివృద్ధి కోసం తపిస్తూ ఆరాటపడుతూ కన్ను మూసారు.

నిరంతరం శ్రామిక జనావళి సౌభాగ్యం ఆశిస్తూ ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాలకు అండదండలిస్తూ జీవితం అంతా ధారపోసిన ఆ వీరమాతకు అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం రాష్ట్ర కమిటీ శ్రద్ధాంజలి సుటిస్తోంది.

నేరాల ప్రదేశ

గతేడాది దేశ వ్యాప్తంగా మహిళలపై 1,85,312 నేరాలు జరగా, వాటిలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోనే అత్యధికంగా జరిగాయి. మొత్తం కేసుల్లో 13.3శాతం మన రాష్ట్రంలో జరిగినవే. 11.3 శాతంతో ఉత్తరప్రదేశ్ రెండో స్థానంలో ఉంది. 2006లో పోలిస్తే ఈ రెండు రాష్ట్రాల్లో లైంగిక వేధింపులు కూడా ఎక్కువయ్యాయి. దేశ వ్యాప్తంగా 36,617 లైంగిక వేధింపుల కేసులు నమోదుకాగా, 6,772 సంఘటనలు మధ్య ప్రదేశ్ లో జరిగాయి. 4,406 కేసులతో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రెండో స్థానంలో ఉంది. లైంగిక హింసలో మొత్తం 10,950 కేసులు నమోదు కాగా, అత్యధికంగా 3,316 సంఘటనలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో జరగడం గమనార్హం. 2,882 కేసులతో ఉత్తరప్రదేశ్ రెండో స్థానంలోఉంది. మహిళలను కించపరిచే సంఘటనలూ మన రాష్ట్రంలోనే ఎక్కువ. మొత్తం 1200 కేసుల్లో 1,005 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోనే నమోదయ్యాయి. భర్త, అత్తమామల చేతిలో హింసకు గురవుతున్న అతివలూ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోనే అధికం. 62,128 సంఘటనలకు గాను ఇక్కడ 11,335 నమోదయ్యాయి. తర్వాత పశ్చిమబెంగాల్ 9900, రాజస్థాన్ 8,170 ఉన్నాయి. వరకట్న హత్యలు మాత్రం ఉత్తర ప్రదేశ్ లో ఎక్కువగా వెలుగుచూశాయి. నాలుగింట ఒక వంతు కేసులు (2,076) అక్కడ నమోదు కాగా, 1172సం ఘటనలో బీహార్ రెండో స్థానంలో ఉంది. ఢిల్లీలో 138 వరకట్న హత్యలు జరిగాయి.

బ్రిజ్‌రాణి గౌడ్

- వకుళాభరణం లలిత

బ్రిజ్‌రాణి రాజ్‌బహదూర్ గౌడ్ సహధర్మచారిణి. ఆయనతోపాటు తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంలో పాల్గొన్న నాయకురాళ్ళలో ముఖ్యపాత్రను నిర్వహించారు. మహిళా మండలిలో ఆనాడు కలిసి వనిచేసిన వారిలో ముఖ్యులు. ప్రమీలాబెన్, యశోదా బెన్, నిమ్మగడ్డ సత్యవతి, ఆరుట్ల కమలాదేవి తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంలో ప్రధాన పాత్ర వహించారు. బ్రిజ్‌రాణిపై సరోజిని నాయుడు ప్రభావం ఎంతో ఉంది. బాల్యంలో ఏ రాజకీయాలతో సంబంధం లేకపోయినా రెండు మూడు సార్లు అరుణ అసఫ్‌లీ మీటింగులు విని తాను కూడా సాయుధ పోరాటంలో పాల్గొనాలని నిర్ణయించుకుంది.

బ్రిజ్‌రాణికి బాల్య వివాహం జరిగింది. అత్తగారు, భర్త పెట్టిన హింసలను తట్టుకోలేక బయటికి వచ్చిన బ్రిజ్‌రాణి సంఘసేవకురాలిగా మారింది. అప్పుడు ఆమెకు కమ్యూనిస్టు పార్టీతో సంబంధం ఏర్పడింది. ఆనాటి మహిళా నవజీవనమండలి, ఆంధ్ర యువతీమండలితో ఏర్పడ్డ సంబంధమే తెలంగాణ జాగిర్దారీ

వ్యతిరేక పోరాటంలో పాల్గొన్న కమ్యూనిస్టు నాయకులకు సేవచేసే భాగ్యం ఆమెకు కలిగింది. పి.సి. జోషి ఢిల్లీ నుంచి రాసే పత్రాలను కూడా పంచింది. అసలే వెనుకబడ్డ కుటుంబం నుంచి వచ్చిన బ్రిజ్‌రాణి కుటుంబ నభ్యులు మహిళలెవ్వరూ పాల్గొనని ఉద్యమంలో ఆమె పాల్గొనకూడదని ఆంక్షలు విధించారు. అయినా పట్టువదలక ఆమె కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. అయితే రజాకార్లకు దొరికితే ఏమవుతుందోనన్న భయం ఆమెకు ఉండేది. స్వామి రామానంద తీర్థ, మేల్కొటే, యశోదా బెన్‌లను ఆనాటి నిజాం ప్రభుత్వం అరెస్ట్ చేసింది తర్వాత కొంత కాలానికి అరెస్ట్ అయిన ఆరు మాసాలు బ్రిజ్‌రాణి జైలులో గడిపారు. నైజాం పోలీసులు ఆమెను కొడుతుంటే తన చేతులతోనే వాళ్ళను తిరిగి కొట్టిన ధైర్యశాలి బ్రిజ్‌రాణి. కమ్యూనిస్టు పార్టీకి రాజీనామా చేయమని పోలీసులు బెదిరించారు. అంతేగాక గాజులు పగులగొట్టి, బొట్టు తుడిచి నానా హింసలు పెట్టారు. అయినా ఆమె ధైర్యం చెక్కు చెదరలేదు. జైలు నుంచి విడుదల అయిన తర్వాత కొన్నాళ్ళు రహస్యంగా అండర్‌గ్రౌండ్‌లో బ్రిజ్‌రాణి ఉండేది. బ్రిజ్‌రాణికి భాద కల్గించిన విషయం

ఏమంటే రజాకార్లు స్త్రీలను కోసేస్తూ ఉండేవారట. వారికి ఎటువంటి రక్షణ లేకుండా ఉంటే బ్రిజ్‌రాణి మొదలైనవారు, వారికి కావలసిన వసతులను ఏర్పరచేవారు. ఆనాటి దౌర్భాగ్య స్థితి ఏవిధంగా ఉందంటే కన్పించిన మగవానిని రక్షణ కోసం భర్తగానో, మరిదిగానో చెప్పుకోవాలి.

బ్రిజ్‌రాణి చిన్నతనంలో పూజలు, పునస్కారాలు చేసినా పార్టీలో చేరిన తర్వాత వాటన్నిటికీ స్వస్తి పలికింది. బ్రిజ్‌రాణి రెండో వివాహం 1947లో జరిగింది. వివాహమైన తర్వాత ఎన్నో బాధలు పడాల్సి వచ్చింది. రాజ్‌బహదూర్ గౌడ్ గారిని నల్గొండకు పార్టీ పంపించినపుడు ఆమె గర్భవతి. తర్వాత ఆమెకు ఒక పుత్రిక జన్మించింది. ఆ పాప పేరు తమారా. ఇప్పుడు ఆమె దాక్టరుగా వనిచేస్తోంది. ఆనాడు కమ్యూనిస్టు నాయకులకు ఎలాంటి రక్షణ లేదు. డెన్‌లో ఉన్న వాళ్ళను డెన్‌లోనే, అడవిలో ఉండేవారిని అడవిలోనే చంపేస్తుండేవారు. ముఖ్యమైన కావ్రేడ్స్‌నందరిని ప్రభుత్వం చంపే స్తుండడంతో ఉద్యమం విరమించు కోవాల్సిన అనే భావం కూడా పార్టీలో తలెత్తింది. ఉద్యమంలో స్త్రీ పురుషులనే భేదం లేదు. ఆ రహస్య జీవితం గడవడానికి రాజకీయ చైతన్యం, త్యాగశీలత ఉండాలి. కొంత మంది ఉద్యమంలో పని చేసే మహిళలు వివాహం కూడా చేసుకోలేదు. స్త్రీ పురుష తారతమ్యం లేక నిజాం నిరంకుశ పాలనకు వ్యతిరేకంగా వారు పోరాటం నల్పారు. తెలంగాణ సాయుధపోరాట పటిమను చవి చూచినవారు కొద్దిమంది మాత్రమే. అయితే స్త్రీలు చేయాల్సిన పనులు వేరు, పురుషులు చేయాల్సిన పనులు వేరనే తారతమ్యం ఉండేది కాదు.

మొత్తం జీవిత కాలంలో రాజ్‌బహదూర్‌గౌడ్, బ్రిజ్‌రాణికి ఎటువంటి తేడాలు లేవు. ఏమైనా విషయం ఇద్దరూ చర్చించుకొని ఒక అవగాహనకు వచ్చేవారు. ఇంతటి ధైర్య స్థైర్యాలతో జీవించిన బ్రిజ్‌రాణి చరిత్ర మనందరికీ ఆదర్శవంతం. ★

మహారాష్ట్ర వర్షానికి జిల్లాలో మసీదులో 2003లో బాంబుపేలి అనేకమంది గాయపడ్డారు. 2004లో జిల్లా మసీదులో, పూర్వా మసీదులో 2008లో మాలెగావ్లో ముస్లింలు నివసించే ప్రాంతంలో బాంబులు పేలాయి. అనేక మంది మరణించారు గాయపడ్డారు. 2008లో ధానేలోని గాడకారి ఆడిటోరియంలో బాంబులు పేలాయి. వీటిని పేల్చింది హిందూ జనజాగరణ్ సమితి అనే హిందూ ఉగ్రవాద సంస్థకు చెందిన సనాతన సంస్థ సభ్యులని తేలింది. మహారాష్ట్రలోని నాందేడులో బాంబులు తయారు చేస్తుండగా పేలి ఇద్దరు భజరంగ్దళ సభ్యులు మరణించారు. ఆ యిల్లు ఒక ఆర్ఎస్ఎస్ నాయకునిది.

కాషాయ చగ్గివాదం

-దేవి

మాలెగావ్ పేలుళ్ళకు వాడిన మోటర్ సైకిలు సాద్వి ప్రజ్ఞా సింగ్ ఠాకూర్కు చెందినదని తేలింది. విచారణ లోతుగా చేస్తే ఈ మహాసాద్వి అనలు రూపం బయటపడింది. ఆమె టెలిఫోనులో మాట్లాడుతూ “అంత తక్కువ మందే ఎందుకు చచ్చారు...బాగా జనం ఉన్న చోట చూసి మోటారు సైకిలుపార్క్చేసి ఉండాల్సిందిగాదా?” అని ప్రశ్నించిన మృదు స్వభావి. ఆమె ఆమెతోపాటుగా బాంబులు అమర్చిన శ్యామ్ భవర్లాల్ సమీర్ కులకర్ణిలను కూడా అరెస్టు చేశారు. వీరంతా సంఘ పరివారంలో పనిచేసిన వారే. తర్వాత కాలంలో అభినవ భారత్ అనేసంస్థను స్థాపించారు. బాంబు తయారీలో శిక్షణ యిచ్చినందుకు రిటైరయిన మేజరు రమేష్ ఉపాధ్యాయను, సైనికాధికారి లెఫ్టనెంటు కల్నల్ శ్రీకాంత్ ప్రసాద్ను ఆర్డియక్స్ను ఈ సంస్థకు సరఫరా చేసినందుకుగాను అరెస్టు చేశారు. ఉగ్రవాద దాడికి సైన్యంలో వారి ప్రమేయం ఉండటం ఇదే మన దేశంలో మొదటిసారి. సైన్యం వెంటనే స్పందించి సైన్యానికి మతోన్మాదం లేదని ప్రకటించుకుంది. కాన్పూర్ స్వామి అమృతానంద్ మొత్తం పథకరచన చేసిన రామ్జీ కూడా అరెస్టు అయ్యారు.

ఈ మొత్తం విచారణలో తేలిన ముఖ్యాంశం ఏమంటే ముస్లిం ఉగ్రవాద సంస్థల్లాగానే దేశంలో హిందూ ఉగ్రవాద సంస్థలు అనేకం పనిచేస్తున్నాయి. అవి ముస్లిం ఉగ్రవాదానికి తమ బాంబు పేలుళ్ళతో ప్రతీకారం చేయడానికి నిర్ణయించుకున్నాయి. హిందూ ఉగ్రవాద సంస్థలకు వివిధ ముఠాలలో స్వాములతో ఆరెస్సెస్ సంఘ పరివారంతో సంబంధాలున్నాయి. ఇప్పటిదాకా జనాన్ని రెచ్చగొట్టి అల్లర్లు మత కల్లోలాలు లేదా ముంబాయిలో, గుజరాత్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహకారంతో ఊచకోతలు సాగించిన హిందూ మతోన్మాదం ఒక కొత్త దశకు చేరి ఉగ్రవాద సంస్థలు స్థాపిస్తున్నదనేది స్పష్టంగా బయటపడింది.

ఉగ్రవాదం, బాంబు పేలుళ్ళు అంటే ముస్లింల వైపు మాత్రమే చూసే పోలీసులు ఇప్పుడు హిందూ సాధవులపై కూడా కన్నెయ్యాలైన స్థితి వచ్చింది. మసీదులు, చర్చిలు ఇతర మతాల ప్రార్థనా ప్రదేశాలు మైనారిటీల ప్రాంతాల్లో పేలుళ్ళకు కారణాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి.

“హిందూ మతాన్ని కాపాడాలి జిహాద్కు ప్రతీకారం చేయాలనే” నినాదంతో హిందూ ఉగ్రవాద సంస్థలు యువతీ యువకుల్ని ఆకర్షిస్తున్నాయి. నాథూరాం గాడ్సేకు గాంధీజీ హత్యలో సహకరించిన సంస్థ అభినవ్ భారత్కు పునాదిగా ఉండటం ఆశ్చర్యం కాదు. ఈ బాంబు పేలుళ్ళకు శిక్షణ యిచ్చిన స్కూలు నాసిక్లో ఉంది. ఇది ఆరెస్సెస్ సంస్థాపకుడు సావర్కర్ ఆప్తమిత్రుడు మూంజీకి చెందడం కూడా ఆశ్చర్యం కలిగించదు.

ఇటుకలు మోనుకు పోతున్నప్పుడు, బాబ్రీ మసీదు కూల్చుతున్నప్పుడు తలలకు కాషాయం రిబ్బన్లు కట్టి చిందులు

వేసిన ఆరెస్సెస్ దుర్గావాహిని మహిళల్ని చూసినప్పుడు మహిళా ఉద్యమం ఉలిక్కిపడింది...గుజరాత్ ఊచకోతలకు సారధ్యం వహించిన ఒక బిజెపి మహిళా ఎంఎల్ఎ ముస్లిం స్త్రీలపై సామూహిక మానభంగాల్ని ప్రోత్సహించిన తీరుకు దేశం నివ్వెరపోయింది. ఇప్పుడు బాంబులతో మైనారిటీల్ని హతమార్చే సాద్వి ప్రజ్ఞాసింగ్ను చూశాక నోట మాట రాకుండా అయిపోయింది.

సాద్వి రితంబరి, ఉమా భారతి వంటి వారి రెచ్చగొట్టుడు ఉపన్యాసాలు దేశం పరిశీలించి వారిని తిరస్కరించింది. అయితే దుర్గావాహిని వంటి సంస్థలు యువతులకు శిక్షణ యిస్తూనే ఉన్నాయి. ముస్లింల బారినుండి మాన సంరక్షణ పేరిట కత్తులతో శిక్షణ నడుస్తోంది. భారతీయ స్త్రీ పునరుజ్జీవం పేరిట మను ధర్మ శాస్త్రం బోధించే పాఠశాలలు ఉత్తరాదిన ప్రారంభం అయి దక్షిణాదికి విస్తరిస్తున్నాయి. మధ్య తరగతి నుండి వీటికి మద్దతు బాగా లభిస్తున్నది. కనుకనే సాద్వి ప్రజ్ఞాసింగ్ దేశభక్తురాలని, ఆమెను కాపాడాలని శివసేన వాఖ్యానించ సాహించింది. ఇదంతా హిందూ మతాన్ని నిందించడానికి జరుగుతున్న కుట్ర అని సాద్విప్రజ్ఞా కోర్టులో వాదించింది. మాలెగావ్ పేలుళ్ళ నిందితులెవరూ మహారాష్ట్ర వారు

కాదు కాని స్వాతంత్ర్య పూర్వం నుండి మహారాష్ట్ర హిందూ మతోన్మాద సంస్థలకు స్థావరంగా ఉంది. కనుకనే ఇప్పుడు కూడా అక్కడ హిందూ ఉగ్రవాదానికి ఆశ్రయం లభించింది.

ఇంతవరకూ ఉగ్రవాదం అనగానే జిహాద్, ముస్లింలను చూసిన మీడియా, మేధావులు మానవ హక్కుల వేదికలు ఎంత మొత్తుకున్నా కాషాయ ఉగ్రవాదం చూపలేదు. ఈ హిందూ ఉగ్రవాదం బాంబు పేలుళ్ళ రూపంలో బయట పడటంతో మీడియాలో ఇంటర్నెట్లో ఈ ఛాందసవాదంపై ఉత్తరాలు వెల్లువెత్తాయి. వెంటనే వీటికి వ్యతిరేకంగా హిందూ దేశభక్తుల్ని కాపాడాలనే వార్తలు, ఈమెయిల్స్ మొదలయ్యాయి.

ఈ మొత్తం వ్యవహారాన్ని విచారణ చేస్తున్న నిజాయితీపరుడయిన అధికారి హేమంత్ కర్కరే (ఇటీవల ముంబాయి ఉగ్రవాద దాడిలో మరణించారు.)కు ఉద్దేశాల్ని అంటగట్టారు. గుజరాత్లోని హిందూ ఉగ్రవాద సంస్థల్ని వ్యక్తుల్ని విచారణ చేయకుండా ఆపినందుకు నరేంద్ర మోడీకి బహిరంగ అభినందనలు లభించాయి. పాపం! విదేశాల్లోని హిందువులు సైతం హిందువులపై ఈ విచారణకు మనస్థాపం చెందారట.. ఈ మొత్తం అంతా ఎన్నికల కోసం కల్పించిన కట్టుకథ అని ఆరెస్సెస్, విశ్వహిందూ పరిషత్లు కొట్టిపారేశాయి.

ముస్లిం ఉగ్రవాదం అంటే ముసుగు... హిందూ మతోన్మాదానికి ఇంతదాకా ఒక మొహం లేదు. కానీ ఇప్పుడు ఈ బాంబు పేలుళ్ళ తర్వాత ముస్లింలను చంపిన ఈ సాధ్యులు స్వాములు నిజమయిన దేశభక్తులుగా మీడియాలో కీర్తించబడితే.. ప్రజాభిప్రాయం ఉత్పత్తి జరిగితే.. మత భావాలు తలకెక్కిన అధికార యంత్రాంగం, పోలీసు, న్యాయ వ్యవస్థగల ఈ దేశంలో వీరిపై విచారణ సక్రమంగా జరుగుతుందా?

హక్కుల కోసం తీవ్రంగా సంఘర్షించాల్సిన ఉగ్రవాదాన్ని పరిష్కారంగా చూస్తే .. ఆ పరిణామం ఎటుపోతుంది? మహిళా హక్కుల్ని కాలరాచే మతోన్మాదానికి, ఉగ్రవాదానికి యువత సాధనం కాకుండా కాపాడటం ఎట్లా? ముసుగులన్ని చించి పారేసి నగ్నంగా సవాలు విసుర్తున్న ఈ ఉగ్రవాదంపై పోరాటం ఏ పద్ధతిలో? ఈ ప్రశ్నలకు జవాబు వెతకటం...ప్రజా ఉద్యమాల భుజాలపైనే ఉంది

✱

పేకల్లోతు మద్దంలో ఆంధ్రప్రదేశ్

-ఎమ్.ఆంజనేయులు

ఇటీవల ప్రకటించిన నంది అవార్డుల ప్రధానోత్సవంలో గౌ.ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డిగారికి ఉత్తమ నటుడిగా అవార్డు ఇచ్చివుంటే బాగుండేది. మరే ఇతర సినీనటులు ఆయనలా నటించలేరు. ఒకవిధంగా చెప్పాలంటే జీవిస్తున్నారు.

జనవరి 2న జరిగిన సిరిసిల్ల సభలో మీ భర్తలచేత తాగుడు మద్యం మాన్పించండి అని చెప్పడం హాస్యాస్పదంగా వుంది కదూ! మద్యాన్ని ప్రధాన వనరుగా మార్చి ఎక్సైజు అధికారులకు పోటీలు పెట్టి మరీ మద్యం అమ్మిస్తున్న రాష్ట్రప్రభుత్వం, నిభంధనలు గాలికి వదిలి విచ్చలవిడిగా బార్లకు అనుమతులు మంజూరుచేస్తున్న రాష్ట్రప్రభుత్వం దానికి నాయకత్వం వహిస్తున్న ముఖ్యమంత్రి "మీభర్తలచేత తాగుడు మాన్పించండి" హితభోధ చేయడం నటన కాక మరేమిటి?

పేరుగొప్ప-ఊరుదిబ్బ :- లక్షకోట్ల రూపాయలతో బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టామని గొప్పలు చెప్పుకుంటున్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ప్రస్తుతం 46 వేల కోట్ల రూపాయల ఆదాయం ఒక్క మద్యం నుండే వస్తుంది అంటే రాష్ట్రప్రభుత్వం మద్యాన్ని ఎంత అదాయ వనరుగా భావిస్తోందో అర్థం అవుతుంది 2004 ఎన్నికల ముందు బెల్టుషాపులు ఎత్తివేస్తానని హామీఇచ్చిన రాజశేఖర్ రెడ్డి అధికారంలోకి వచ్చాక మద్యాంధ్రప్రదేశ్ని నిర్మించారు.జలయజ్ఞం పేరుతో సంక్షేమ నిధులన్నీ కాంట్రాక్టర్ల జేబులు నింపిన ప్రభుత్వం సాగునీటికి బదులు మద్యాన్ని ఏరుల్లా పారిస్తోంది. డిసెంబరు 31 రాత్రి 1గం|| వరకు మద్యం అమ్మకాలకు అధికారికంగా అనుమతులు ఇచ్చిన ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం మహిళల పక్షపాత ప్రభుత్వమా! 2రూపాయలకే కిలో బియ్యం ఇస్తున్నామంటూ గొప్పలు చెప్పుకుంటున్న ప్రభుత్వం మద్యం అమ్మకాల ద్వారా అంతకంటే రెట్టింపు ఆదాయాన్ని పేదల నుండి దోచుకుంటోంది.

చితికిపోతున్న మహిళ :-రోజూంతా కష్టపడి పనిచేసి సంపాదించిన డబ్బాలు మొత్తం ప్రభుత్వ పుణ్యమా అని భర్తల తాగుడికి తగలేస్తున్నారు. దాంతో ఇంటి బాధ్యతలు మొత్తం మహిళలపై పడుతోంది. ప్రపంచీకరణ, ఆర్థిక సంక్షోభం, ధరల పెరుగుదల భరితంగా మహిళ మరింత మానసిక ఒత్తిడికి గురి అవుతుంది. అనేక కుటుంబాలు చిన్నాభిష్టం అవుతున్నాయి. అక్కడక్కడా మద్యం వ్యతిరేక ఉద్యమాలు జరిగితే ప్రభుత్వం బార్ల యాజమాన్యాలకు అండగా నిలుస్తుంది.

ఎలక్షన హోరు మద్యం ఘరూ:- ఉన్న బార్లు చాలవన్నట్లు ఎన్నికల తరుణంలో కొత్త బార్లకు అనుమతులిస్తుంది. రాజకీయనాయకుల అండదండలతో నింజంధనలను నీరుగార్చుతూ బార్లకు అనుమతులు మంజూరు చేస్తుంది ప్రభుత్వం. గత ఆర్థిక సంవత్సరం ఒక్కో రెవెన్యూ డివిజను వరిధిలో 100 నుండి 130 కోట్లు ఆదాయం మద్యం నుండి వచ్చిందని ప్రభుత్వ గణాంకాలే చెబుతున్నాయి. ఈ ఆర్థిక సం||రానికి 25% అదనంగా పెంచాలని ప్రభుత్వం ఎక్సైజ్ అధికారులకు ఆదేశాలు ఇచ్చింది. ఆదాయం రాబట్టుకోవడంతోపాటు మద్యం ద్వారా ఓట్లు కూడా రాబట్టుకోవాలని అధికార పార్టీ యోచిస్తోంది.

కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాన్ని ముంచాలి:- రాష్ట్రాన్ని మద్యం మత్తులో ముంచి పేదల జీవితాల్ని నాశనం చేస్తున్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాన్ని ముంచేందుకు తగిన సమయం అవ్వనుంది. గత ఎన్నికల వాగ్దానాన్ని మరచి రాష్ట్రాన్ని మద్యాంధ్రప్రదేశ్గా మార్చిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి మన ఓటుహక్కు ద్వారా తగిన గుణపాఠం చెప్పాలి. మద్యాన్ని ప్రోత్సహించే ప్రభుత్వాలను బుద్ధి చెప్పిన పోరాట స్ఫూర్తి కలిగిన చరిత్ర ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహిళా లోకానిది. నేడు మద్యాన్ని ఆదాయ వనరుగా భావిస్తున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి బుద్ధి చెప్పటం ద్వారా చరిత్రను పునరావృతం చేయాల్సిన అవసరం వుంది. అప్పుడు మాత్రమే మన కుటుంబాల్ని కాపాడుకోగలం.

భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థ - ధోరణులు, బలహీనతలు

- జయతి ఘోష్

మొట్టమొదటసారిగా అమెరికాలో ఆర్థిక సంక్షోభం తలెత్తినపుడు మన దేశంలోని కొంతమంది అర్థ పరిణిత మనస్సులైన విధానకర్తలూ, ప్రసార మాధ్యమానికి చెందిన వారూ ఎంతో ధీమాను వ్యక్తం చేశారు. ఉత్సాహాన్ని కూడా వెలిబుచ్చారు. సాపేక్షంగా చూస్తే మన ఆర్థిక వ్యవస్థ “మౌలిక సూత్రాలతో” పాటు పటిష్టమైన బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థ ఉండటంతో అమెరికా సంక్షోభం నుంచి మనలను మనం కాపాడుకోగలిగామన్నది వీరి వాదన. కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రితో సహా మరికొంత మంది కూడా ఈ వాదనలను బలపరుస్తున్నారు. ఆసియా దేశాలలోని వర్తమాన దేశాలలో ఆర్థిక సంక్షోభ దుష్ప్రభావం స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నప్పటికీ పాలక వర్గాల నుంచి ఈ వాదనలకు మద్దతు లభిస్తున్నది. నిజానికి స్టాక్ మార్కెట్లు ఒడుదుడుకులను ఎదుర్కొంటున్నాయి, దేశీయ రుణ వ్యవస్థ కఠినంగా మారుతున్నది. బ్యాంకులపై విదేశీ యాజమాన్యం ఏర్పడి, అమెరికన్ తరహా ద్రవ్య సంస్థలు బ్యాంకులతో విలీనం అయిన చోట ఈ దుష్ప్రభావం బలంగా పడింది.

అయితే భారతదేశం ఇతర వర్తమాన దేశాల దుస్థితిలో లేదంటే అందుకు మన విధానకర్తల గొప్పతనమేమి కారణం కాదు. నిజానికి వారు కూడా ఇతర దేశాల అడుగుజాడల్లోనే పూర్తిగా నడవాలనుకున్నారు. ద్రవ్యరంగ “ఆర్థిక కేరణకు అత్యవసరమైన సంస్కరణలు” వామవక్షాల వ్యతిరేకత కారణంగా నిలిచిపోయాయంటూ కొంత కాలంగా వీరు విమర్శలు చేస్తున్నారు. బ్యాంకుల జాతీయీకరణ, దేశీయ ద్రవ్యరంగం పై ఇతరత్రావున్న అదుపాజ్ఞల కారణంగా దేశంలోని ద్రవ్యరంగం కొంతమేరకు రక్షణను పొందినప్పటికీ, ప్రస్తుత పరిస్థితిలో ఎంతమాత్రం ఉదాసీనత తగదు. ఇటీవల సంభవించిన సెన్సెక్స్ పతనం కేవలం అంతర్జాతీయ సంక్షోభాన్ని మాత్రమే సూచించటం లేదు. భారత ద్రవ్య వ్యవస్థలోని బలహీనతల గురించి కూడా ఇది హెచ్చరిస్తున్నది. వాస్తవ ఆర్థిక వ్యవస్థలోని ధోరణులు ఈ బలహీనతలను మరింత పెంచుతున్నాయి.

భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ, దీర్ఘకాల అభివృద్ధి వధంలో సాగిన అనంతరం మరలా తిరోగమన మార్గాన్ని పట్టింది. పారిశ్రామిక అభివృద్ధి మందగించింది, ద్రవ్యోల్బణం రెండంకెల్లోనే నిలిచిపోయింది, కరెంటు ఖాతా లోటు పెరిగిపోతున్నది, విదేశీ మారక నిల్వలు తరిగి పోతున్నాయి. రూపాయి విలువ క్షీణిస్తున్నది. భారతదేశం పై ఆర్థిక సంక్షోభం తక్షణ ప్రభావం ఏమంటే, ఈక్విటీ మార్కెట్ నుంచి విదేశీ సంస్థాగత పెట్టుబడులు బయటకు వెళ్ళిపోవడం. తమ మాతృదేశంలో

సంభవించిన నష్టాలను పూడ్చుకునేందుకు ఆస్తులను తగ్గించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నవారూ, అలానే అనిశ్చిత వాతావరణంలో భద్రతను కోరుతున్నవారు అయిన విదేశీ సంస్థాగత పెట్టుబడిదారులు భారతీయ మార్కెట్లలో ప్రధానమైన విక్రయదారులుగా ఉన్నారు.

దీని వలన రెండురకాల ప్రభావం పడింది. మొట్టమొదటిది విదేశీ సంస్థాగత పెట్టుబడులు బయటకు వెళ్ళగానే స్టాక్ మార్కెట్ పతనమైంది. దీనితో జనవరిలో 20,873 పాయింట్లున్న సెన్సెక్స్ అక్టోబరు మధ్య నాటికి 10,000 పాయింట్లకు వడిపోయింది. రెండవదేమంటే, రూపాయి విలువ దారుణంగా పడిపోవడం. జనవరి-అక్టోబరు మధ్య రూపాయి విలువ దాదాపు 25 శాతం పడిపోయింది. బలహీనపడిన డాలర్ తో పోల్చి చూసినా ఈ తగ్గుదల మనకు కనిపిస్తుంది. రిజర్వు బ్యాంకు, డాలర్లను అమ్మకానికి

పెట్టినప్పటికీ ఇది సంభవించింది. మార్చి నుంచి అక్టోబరు తొలి రోజుల నాటికి 2600 కోట్ల డాలర్ల మేరకు విదేశీ మారక నిల్వలు తగ్గిపోయాయి. రూపాయి విలువ తగ్గటం భారతదేశం నుంచి జరిగే ఎగుమతులకు మంచి పరిణామమే అవుతుంది. ప్రపంచ మార్కెట్లో నెలకొన్న మాంద్యం కారణంగా తగ్గిన ఎగుమతులు దీనివల్ల మంజు కుంటాయి. అయితే విదేశీ మారక చెల్లింపులు చేయవలసిన వారికి మాత్రం మంచిది కాదు. అంతేకాక ద్రవ్యోల్బణాన్ని అదుపు చేయటంలో ఈ పరిణామం ప్రభుత్వానికి ఎంతమాత్రం తోడ్పడదు.

అంతర్జాతీయంగా నెలకొన్న ద్రవ్య సంక్షోభం మరో విధంగా కూడా భారత్ను దెబ్బతీస్తుంది. విదేశీయులకు ప్రవేశానుమతివున్న బ్యాంకులను ఈ సంక్షోభం ప్రభావితం చేసింది. అయితే దీని గురించి ఖచ్చితమైన అంచనాలు లేవు. వదంతులు వ్యాపిస్తుండటంతో మార్కెట్పై వాటి ప్రభావం ఉంటున్నది. బ్యాంకులపై పెద్దగా ప్రభావం ఉండదని రిజర్వు బ్యాంకు చెప్తున్నది. చివరికి ప్రైవేటు బ్యాంకులు సైతం ఈ సంక్షోభ ప్రభావం నుంచి తేలికగా బయటపడగలవని చెప్తున్నది. కాని ఇలాంటి బ్యాంకులలో వాటాదారులుగా ఉన్నవారు రిజర్వు బ్యాంకు మాటలతో స్థిమితపడలేరు. వీటికి తోడు విదేశీ బ్యాంకులు కూడా ఉన్నాయి. ఇవి కూడా దేశంలో గణనీయంగా వ్యాపించాయి. ప్రస్తుత పరిస్థితి ఏమిటంటే డిపాజిట్ దారులు, పెట్టుబడిదారులు ఇబ్బందులను ఎదుర్కొననున్నారు. కానీ ఈ ఇబ్బందులకు సంబంధించి వారికి వరిమితమైన నమూనాచారం మాత్రమే అందుతున్నది. ప్రపంచ సంక్షోభం భారతదేశాన్ని ఏ మేరకు బలహీన పరిచేది కాలమే చెపుతుంది.

పై రెండింటికీ తోడు మరో ప్రభావం కూడా పడనున్నది. అయితే, ఇది పరోక్షంగా ఉంటుంది. బ్యాంకులతో సంబంధంలేని ద్రవ్య సంస్థలపైనా, కార్పొరేట్ సంస్థలపైనా ఈ ప్రభావం పడుతున్నది. దేశీయంగా స్టాక్లు, కరెన్సీ మార్కెట్లు ఈ సంక్షోభానికి గురయ్యాయి. తన్మూలంగా సంభవించే నష్టాలు పెద్దయెత్తున ఉంటాయి. వీటి వివరాలు కూడా ఇంకొంత కాలం ఆగితేగాని తెలియవు.

ఇకపోతే నాల్గవ అంశమేమిటంటే, ప్రస్తుత అనిశ్చిత స్థితిలో బ్యాంకులు, ద్రవ్య సంస్థలు తమ బ్యాలెన్స్ షీటుల గురించి ఆందోళన చెందుతున్నాయి. గృహాలకు, వాహనాలకు ఇచ్చే రుణాలను అవి తగ్గిస్తున్నాయి. ఇదేవిధంగా వ్యక్తిగత రుణాలను కూడా తగ్గిస్తున్నాయి. ఇటీవలి కాలంలో గృహాలకు, వినియోగ వ్యవహారాలకు రుణ పెట్టుబడులు పెరిగాయి. వీరికి రుణాలు అందకపోతే చెల్లింపులు కూడా తగ్గిపోతాయి.

అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో ప్రత్యేకించి అమెరికాలో సంభవించిన ఆర్థిక సంక్షోభం కారణంగా భారతదేశం నుంచి జరిగే ఎగుమతులు బాగా దెబ్బతిన్నాయి. ముఖ్యంగా సాఫ్ట్వేర్, ఐటి ఎగుమతులపై దీని ప్రభావం ఉంటుంది. వీటిల్లో దాదాపు 60 శాతం అమెరికాకే జరుగుతున్నాయి. అమెరికాలోనూ, ఐరోపా యూనియన్లోనూ ఉన్న అంతర్జాతీయ బ్యాంకులు, ద్రవ్య సంస్థలు ఈ ఎగుమతులను అందుకునేవి. ఇప్పుడవి సంక్షోభంలో పడటంతో డిమాండ్ తగ్గింది. పైగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో ఉపాధిని నిలబెట్టేందుకుగాను ఔట్ సోర్సింగ్ను తగ్గించవలసిందిగా ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకులపై ఒత్తిడి వస్తున్నది. ద్రవ్య రంగం వెలుపల నెలకొన్న మాంద్యం కారణంగా సరుకుల, సేవల ఎగుమతులు తగ్గుతున్నాయి. దీని నికర ఫలితమేమంటే, ఎగుమతులు తగ్గటం, వాణిజ్య లోటు పెరగటం.

ఆర్థిక వ్యవస్థ తిరోగమించటానికి ఇవే ప్రధానమైన కారణాలు కాదు. అయితే ఇవి కూడా తమవంతు పాత్రను నిర్వహించాయి. ఈ ధోరణులు కొనసాగుతున్నప్పుడే వాటి ప్రభావం కూడా కనపడసాగింది. ప్రసారమాండ్యమం దృష్టిలోకి కేవలం విమానయాన రంగం మాత్రమే వచ్చింది. నిజానికి, చిన్న మధ్య తరహా రంగాలలో అనేకమంది రోజువారీ పనులను కోల్పోతున్నారు. నిర్మాణ రంగం, వస్త్రతయారీ రంగం తదితరాలు ఇలాంటివే.

ప్రస్తుతం మనం ఎదుర్కొంటున్న ఇబ్బందులన్నీ కేవలం బయటి నుంచి వచ్చినవి మాత్రమేనని అనుకోరాదు. దేశీయ విధానాలవల్ల కూడా కొన్ని సమస్యలు ఉత్పన్నమవుతున్నాయి. ఆర్థిక

రంగంలో చేపట్టిన సంస్కరణల కారణంగా వరాయి, దేశాల ప్రభావానికి మన దేశం తేలికగా గురవుతున్నది. ద్రవ్య రంగంలోకి ప్రవేశానుమతిని ఇవ్వటమే ఇందుకు ప్రధాన కారణం.

ఉదారవాద విధానాల గురించి మరోసారి ఆలోచించవలసిన అవసరాన్ని ప్రస్తుత పరిస్థితి కల్పించింది. ఈనాడు ప్రపంచవ్యాప్తంగా నయా ఉదారవాద విధానాలకు వ్యతిరేకత ప్రబలుతున్నది. అయినప్పటికీ మన విధానకర్తలు మాత్రం ఈ ఓటివడవ ప్రయాణానికే వెుగ్గు చూపుతున్నారు. బయటకు తరలుతున్న విదేశీ సంస్థాగత పెట్టుబడులను తిరిగి వెనక్కు రప్పించేందుకు గాను ఆంక్షలను మరింతగా సడలిస్తున్నారు. ప్రభుత్వ వ్యయం ద్వారా మాంద్యాన్ని తొలగించడానికి మారుగా నగదు చెలామణిపై దృష్టిని నిలుపుతున్నారు. ఇంతకన్నా విపరీతం మరొకటి ఉండదు. ఎందుకంటే, ఏదైతే సమస్యను సృష్టించిందో ఆ అంశమే సమస్యను పరిష్కరించగలదన్న నమ్మకాన్ని విధానకర్తలు వ్యక్తం చేస్తున్నారు !

(ప్రొఫ్ లైన్ సౌజన్యంతో...) ★

అబలవేనా?

అమ్మ కడుపులో హాయిగా ఉందామంటే
అమ్మో భయం
సూదిమందుతో చంపేస్తారేమోనని
ప్రక్కింటికి వెళ్ళాలంటే భయం
అంకుల్ ఏం చేస్తాడోనని
బడికి వెళ్ళాలంటే భయం
మాస్టారు ఏమంటారోనని
“ప్రేమించను” అని చెప్పాలంటే భయం
కత్తితో నరుకుతారేమోనని
అందంగా ఉండాలంటే భయం
యాఫిడ్ పోస్తారేమోనని
బయటకు రావాలంటే భయం
ఏ ఆటో డ్రైవర్ కిడ్నాప్ చేస్తాడోనని
భయం, భయం
క్షణం, క్షణం బ్రతుకు భయం
ఇన్ని భయాల నడుమ
అంతరిక్షానికి ఎగసిన ఓ అబలా,
నీవు నిజంగా అబలవేనా?

-పుష్పలీల

గవర్నర్ పదవికే వన్నె తెచ్చిన

వి.ఎస్. రమారేవి

-వేములపల్లి సత్యవతి

దేశం స్వతంత్రమైన తర్వాత మహిళలు గవర్నర్లుగాను, ముఖ్యమంత్రులుగాను పని చేశారు. ఆంగ్ల కవయిత్రిగా, భారత కోకిలగా పేరుగాంచిన నరోజుని నాయుడు గవర్నర్గా పనిచేసిన తొలి మహిళ. తర్వాత వద్యజ నాయుడు వశ్చిమబెంగాల్ గవర్నర్గా నియమింపబడ్డారు. 18 సంవత్సరాలు స్వతంత్ర భారత్కు రథసారథి చాచా నెహ్రూ సోదరి విజయలక్ష్మి పండిట్ గవర్నర్ పదవినలంకరించారు. ఉత్తర ప్రదేశ్కు ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేసిన మొదటి మహిళ సుచేత కృపలాని. వారు ఆ పదవులను చేపట్టినందువలన ఆ పదవులకు వాసి, వన్నె పెరిగాయి. ఒరిస్సాకి నందినీ నత్పతి, చెన్నైకి జయలలిత, బీహార్కి రబీంద్రేవి ముఖ్యమంత్రులుగా పనిచేశారు. ప్రస్తుతం ఉత్తర ప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగా

మాయావతి, రాజస్థాన్కి విజయరాజే పనిచేస్తున్నారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్కు శారదా ముఖర్జీ, కుముద్బెన్ జోషి గవర్నర్లుగా పనిచేశారు. దేశ ప్రధానిగా ఇందిరాగాంధీ శాసన పంగాలను చేపట్టారు. రాజస్థాన్ గవర్నర్గా పనిచేస్తున్న ప్రతిభాపాటిల్ నేడు దేశ ప్రధాన పౌరురాలిగా (రాష్ట్రపతిగా) ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికయ్యారు. కాని మన రాష్ట్రానికి ఒక్క తెలుగు మహిళ కూడా ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేయలేదు. గవర్నర్గా నియమింపబడలేదు. అయితే పైన పేర్కొన్న మహిళా గవర్నర్లు, ముఖ్యమంత్రులు ఏదో ఒక రాజకీయ పార్టీతో ప్రమేయం ఉన్నవారే. ప్రభుత్వ ఉద్యోగినిగా ప్రవేశించి స్వయం కృషితో అంచెలంచెలుగా ఎదిగి ఏ రాజకీయ పార్టీల ప్రమేయం లేకుండా గవర్నర్ పదవినలంకరించిన తొట్టతొలి తెలుగు మహిళ వి.ఎస్. రమారేవి గారు.

రమారేవి గారి స్వగ్రామం ఏలూరు దగ్గర కొవ్వలి. వారి తల్లిదండ్రులు ఆడపిల్లలను ఒక అయ్య చేతిలో పెట్టి బరువు

బాధ్యతలు తీర్చుకోవాలనుకోలేదు. ఏకైక మిత్రునితోపాటు మిత్రులను కూడా విద్యావంతులను చేశారు. అందరికన్నా పెద్దామె లక్ష్మీదేవి గారు. హైకోర్టులో న్యాయవాదిగా పనిచేశారు. అవివాహితగానే ఉండిపోయారు. రమారేవిగారి బాల్యం ఏలూరులోనే గడిచింది. అక్కడ చదువుకుంటున్నప్పుడు సి. ఆనందరామం గారు, రమారేవి గారు క్లాసుమేట్స్. తన 13వ యేట 'కలిమిలేములు' కథ రాసి ఆనందరామం గారికి చూపింది. బాగుందని చెప్పి ఆనందరామంగారే పంపతలుచుకున్న పత్రికకు పోస్టు చేశారు. ఆ కథ పత్రికలో ఆచ్చయింది. అప్పటి నుంచి యిప్పటి వరకు రమారేవి గారి రచనా వ్యాసంగం సాగుతూనే ఉంది. తర్వాత వారి కుటుంబం హైదరాబాద్కి మారింది. రమారేవిగారి వివాహం ఒక ఇంజనీర్తో జరిగింది. హైదరాబాద్ వచ్చిన తర్వాత రేడియోలో పిల్లల నాటకాలు రాస్తూ ఉండేవారు. అవనరమైతే వాయిస్ కూడా యిస్తూ

ఉండేవారు. ప్రజల్లో రేడియోను గురించి విస్తృత ప్రచారం చేయాలని రేడియో స్టేషన్ వారు రేడియో మాసం నిర్వహించారు. అందులో పాల్గొని తన పని ముగియగానే యింటికి వెళ్లటానికి బయలుదేరారు. ఇంతలోనే స్టేషన్ డైరెక్టర్గారి నుంచి పిలుపు వచ్చింది. వెళ్లి వారిని కలిశారు. డైరెక్టర్గారు, రమారేవి గారిని 'అనౌన్సర్'గా చేరుతారా? అని అడిగారు. అప్పుడు ఆమె ఎం.ఎ. చదువుతున్నారు. చదువుకు ఆటంకం కలుగుతుందేమోనని తన అభిప్రాయం వెల్లడించారు. అందుకు వారు పార్ట్టైమ్గా పనిచేయండి. మీ చదువుకు ఆటంకం కాదన్నారు. సరేనని అంగీకరించి రేడియో స్టేషన్లో రంగ ప్రవేశం చేశారు. అక్కడే రమారేవి గారికి దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి గారితోను, స్థానం సరసింహారావుగారితోను, త్రిపురనేని

గోపిచంద్ మొదలగు వారితోను పరిచయాలు ఏర్పడ్డాయి. గోపిచంద్ గారితో ఏర్పడిన పరిచయం తదనంతరం కుటుంబ స్నేహంగా మారింది. లక్ష్మీదేవి గారు న్యాయవాదిగా పనిచేస్తున్నప్పుడు మేల్కేట్ గారి ఇంటిలో అద్దెకుండేవారు. వారు కూడా కుటుంబ మిత్రులయ్యారు. ఒక ప్రక్క చదువు, మరోప్రక్క రేడియో కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటూనే వివిధ పత్రికలకు కథలు, నవలలు రాస్తుండేవారు. ఆంధ్ర జ్యోతి, గోలకొండ దినపత్రికలోను, యువ మాస పత్రికలోను వారి కథలు, నవలలు అచ్చు అవుతూ ఉండేది. అదే మదిరిగా ఆంధ్ర భూమి దినపత్రికకు కూడా రాసేవారు. ఆ పత్రిక సంపాదకులు గోరా శాస్త్రి గారు. ఆ పత్రికలో వారు కొత్తగా 'విపులాచప్పద్వీ' అన్న శీర్షికకు ఒక పేజీ కేటాయించారు. చదువుకొని యింటిలో ఉండే వారికి ఆ పని యిచ్చేదానికన్నా చదువుకొని ఉద్యోగం చేస్తున్న మహిళకు ఆ పని యిస్తే బాగుంటుందని అభిప్రాయపడ్డారు. ఉద్యోగం చేసే మహిళల పరిధి విస్తృతమైనదని భావించారు. రమారేవి గారికి ఆ పని

అప్పచెప్పారు. దాని నిర్వహణలో రమాదేవిగార్కి మార్చి స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్యాలండేవి. ఒకసారి ఏదో సందర్భంలో సంపాదకీయానికి వ్యతిరేకంగా రమాదేవిగారు రాశారు. దానిని గోరా శాస్త్రి గారు సంపాదకీయం వ్రక్కునే అచ్చువేయించారు. అలా ఎందుకు రాశావని మాటవరుసకు కూడా ఎన్నడూ అడగలేదు. ఎమర్జెన్సీ కాలంలో రమాదేవి గారి రచన 'రాజీ' సంచలనాన్ని కలిగించింది. అందరూ మనుషులే, పంకజం, దారితప్పిన మనుషులు మొదలగు రచనలు చేశారు. ఇప్పటికే ఆంధ్ర భూమి సచిత్ర వార పత్రికలో 'ఆలోచనము' అన్న శీర్షికన రాస్తూనే ఉన్నారు.

రోజుకు 18గంటల పని. శరీరం తట్టుకోలేకపోయింది. హాయిగా న్యాయవాది వట్టా ముచ్చకున్నారు లాయర్ గా పనిచేయాలన్న కోరిక నెరవేరలేదు. ఛాతీలో ఇన్ ఫెక్షన్ వచ్చింది. తప్పనిసరిగా విశ్రాంతి తీసుకోవలసి వచ్చింది.

రమాదేవిగారి భర్తకు డిప్యూటీషన్ మీద ఢిల్లీకి ట్రాన్స్ ఫర్ అయింది. కుటుంబం ఢిల్లీకి మారింది. అక్కడే ఆమె జీవితంలో మార్పుతో మొదటి మొట్టు ఎక్కారు. భాషా కమిషన్ లో కేంద్ర ప్రభుత్వ చట్టాలను తెలుగులోకి అనువదించగల నైపుణ్యం, సామర్థ్యంవున్న వ్యక్తి కావలసివచ్చింది. రమాదేవిగారు దానికి అపై చేసి ఎన్నికయ్యారు. కాని వారికావుద్యోగం సంతృప్తినివ్వలేదు. భాషను అమలుపరిచేవిషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సహకారం చాలా అవసరమనిపించింది. ఏవో రాజకీయ కారణాల వలన కావలసిన సహకారంలోపించింది. ఆ పదవి నుండి తప్పుకోవాలనుకున్నారు. ఇంతలోనే డ్రాఫ్టింగ్ లో శిక్షణ కొరకు ఇంగ్లండు వెళ్ళే అవకాశం వచ్చింది. అంతమంది పురుషుల్లో ఆమె ఒక్కరే మహిళ. ఇంగ్లండ్ వెళ్లిన తర్వాత చూస్తే ఏముంది? పేద దేశాలను వదలివేసినా, సంపన్న దేశాల నుండి కూడా ఒక్క మహిళ కూడా ఆ సమావేశానికి రాకపోవటం ఆమెకు ఆశ్చర్యం వేసింది. ఆ సమావేశం జరిగిన సంవత్సరం గడచిన తర్వాత నిర్వాహకుల నుండి రమాదేవి గారికి ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. అందులో 'మిమ్ములను' చూచిన తర్వాత ఇక ముందు మహిళలకు కూడా అవకాశమివ్వాలన్న ఆలోచన మాకు కలిగింది" అని రాశారు. అది చదివి ఆమె

ఆనందించారు. ఇంగ్లండ్ లో వుండగానే యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ డ్రాఫ్టింగ్ కి సంబంధించిన ఉద్యోగానికి నోటిఫికేషన్ వెలువడింది. అక్కడ నుండే అప్లికేషన్ పంపారు. ఇంగ్లండు నుండి తిరిగి వచ్చిన మరునాడే ఇంటర్వ్యూ బోర్డులో హేమాహేమీలంతా ఉన్నారు. 40నిమిషాలు ఇంటర్వ్యూ చేశారు. బోర్డు వారికి ఆమె శక్తి సామర్థ్యాలు తెలిసివచ్చినయి. కాని వారు రమాదేవిగారికి ఏమని సలహా ఇచ్చారంటే 'ఇది చాలా టఫ్ జాబ్'. మహిళగా ఈ జాబ్ ఉద్యోగ నిర్వహణ చాలా కష్టం. వేళాపాళా వుండదు. పైగా ఎం.పిలతో లేనిపోని తలనొప్పులు ఇది లెజిస్లేటివ్ ఉద్యోగం. అడ్వైజరీ విభాగంలో ఇలాంటి ఉద్యోగమే ఉంది. అందులో చేరితే ఎలాంటి వత్తిళ్ళు వుండవు అని సలహా ఇచ్చారు. అది టఫ్ జాబ్ అని అంటున్నారు. నాకదే చేయాలని ఉంది. నాకదే యివ్వండని పట్టుబడి సాధించారు. అక్కడే కార్యదర్శి స్థాయికి చేరుకున్నారు. తర్వాత కామన్వెల్త్ లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ అధ్యక్షురాలుగా ఎన్నుకోబడ్డారు. ప్రపంచంలో ఆ పదవినలంకరించిన తొలి మహిళ రమాదేవి గారు. ఎన్నికల కమిషనర్ గా వున్న పేరిశాస్త్రి గారు అనారోగ్యానికి గురయ్యారు. రమాదేవిగారు ఆపదవి చేపట్టవలసి వచ్చింది. ఆ పదవిలో కొద్దికాలమే వున్నా తనదంటూ ఒక ప్రత్యేక ముద్రవేయగలిగారు. అస్సాంలో ఆమె పదవిలో ఉన్నప్పుడు ఎన్నికలు జరిగినవి. ఎలక్ట్రానిక్ ఓటింగ్ మిషన్లు పెట్టాలని ప్రతిపాదించింది. బీహార్ లాంటి రాష్ట్రాలలో మొబైల్ పోలింగ్ బూతులు పెడితే బాగుంటుందని సూచనలిచ్చింది. స్వతంత్ర పరిశీలకుల నియామకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది రమాదేవిగారే. అనతికాలంలోనే ఆ వ్యవస్థలోని లోపాలన్ని ఆమెకు అవగతమయినయి. స్వతంత్రించి నిర్ణయాలు తీసుకొని పనిచేయటం పాలకులకు యిష్టం లేదు. ఆమె పనితీరు, వ్యవహారశైలి పై అధికారులకు నచ్చలేదు. వారితో రాజీపడి వుంటే మరికొంత కాలం ఎన్నికల కమిషనర్ గా పనిచేయగలిగేవారు. కాని అది ఆమెకి యిష్టం లేదు. ఆమె తత్వానికి పూర్తి విరుద్ధం. రాజీనామా చేశారు.

రమాదేవిగారు రాజ్యసభ సెక్రటరీగా వున్నప్పుడు ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో సోంపాల్ అనే ఎంపి 'రాజ్యసభ సిబ్బంది డబ్బు తీసుకొని

వ్రశ్నలను తమ యిష్టం వచ్చినట్లు మారుస్తున్నారని నిజానిజాలు తెలుసుకోకుండా నిందారోపణ చేశారు. ప్రత్యక్షంగా దానితో రమాదేవిగారికి సంబంధం లేకపోయినా ఆ విభాగానికి అధికారిణిగా ఉన్నందుకు నైతిక బాధ్యత వహిస్తూ అప్పుడే అక్కడికక్కడే రాజీనామా వ్రతాన్ని నమర్పించి తన ఛాంబరుకు వెళ్లిపోయారు. తర్వాత దానిని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించారు. నిజానికది ఒక కార్పొరేట్ సంస్థకు సంబంధించినది. ఆ సంస్థ స్థాపించిన నాటినుంచి నేటి వరకు దాని ఆర్థిక లావాదేవీలన్ని సభ ముందుంచాలన్నది ఎంపి గారి డిమాండ్. కాని నిబంధనల ప్రకారం గరిష్టంగా అయిదు సంవత్సరాల వరకే వివరాలు అడగాలి. ఆ వ్యవహారాలు చూచే ఉద్యోగి తదనుగుణంగా ప్రశ్నను తయారు చేశాడు. విషయాన్ని వివరంగా తెలుసుకోకుండా సోంపాల్ గారు బురద చల్లారు. అప్పుడు రాజ్యసభ అధ్యక్షులుగా ఉన్న నారాయణన్ గార్కి విషయాన్ని ఆమూలాగ్రంగా వివరించారు. పొరపాటు తెలుసుకున్న సోంపాల్ గారు రమాదేవి గారి వద్దకు వచ్చి నా వలన పెద్ద తప్పే జరిగింది. క్షమించమని అడిగారు. రాజ్యసభ అధ్యక్షులు నారాయణన్ గారు కూడ రాజీనామా ఉపసంహరించుకోవలసింగా కోరారు. ఆమె ఒప్పుకున్నారు.

తర్వాత హిమాచల్ ప్రదేశ్ కు గవర్నర్ గా నియమింపబడ్డారు. హిమాచల్ ప్రదేశ్ నుండి కర్నాటక గవర్నర్ గా బాధ్యతలు చేపట్టారు. అక్కడనుండే పదవీ విరమణ చేశారు. రమాదేవి గారు యిన్ని రకాల పదవులు నిర్వహిస్తూ దాదాపు 30సం||ల నుండి వెన్నెముక విరిగి మంచానికే అంకితమైన భర్త యోగక్షేమాలు చూచుకునేవారు. పిల్లల సంరక్షణను కూడ ఆమె చూచుకునేవారు. కుటుంబ బాధ్యతలను నెరవేరుస్తూనే రచయిత్రిగా, రేడియో ఆర్టిస్టుగా, రాజ్యసభ సెక్రటరీ జనరల్ గా, ఎన్నికల కమిషనర్ గా, న్యాయంకృషి తో ఉన్నత పదవుల నలంకరించారు. ఏ రాజకీయ పార్టీల ప్రమేయం లేకుండా తనలో ఉన్న ప్రతిభతో గవర్నర్ పదవినలంకరించిన తొలి తెలుగు మహిళ రమాదేవిగారు నిజంగా అభినందనీయురాలు.

(ఆంధ్ర జ్యోతి సమాచారంతో)

మరోసారి నభ్య నమాజం నివ్వేరపోయింది. మన సంస్కృతి నాగరికత అవహేళనయింది. ఇంత దారుణం స్వప్నిక, ప్రణీత అనే సరస్వతీ పుత్రికలపై శ్రీనివాస్ ప్రేమ ఉన్నాది చేసిన అతి ఘోరమైన యాసిడ్ దాడికి స్పందించని, కళ్ళనీళ్ళు పెట్టని వారుండరు. ఈ సంఘటనలు మన రాష్ట్రంలో కొత్త కాదు. ప్రతిరోజు ప్రత్యక్షంగానో, వరోక్షంగానూ ఎక్కడో ఒక చోట విద్యార్థినులపై, మహిళలపై జరుగుతూనే ఉన్నాయి. ఈ దాడులపట్ల తల్లి, తండ్రులు భయాందోళనలు చెందే పరిస్థితి చూస్తున్నాం. ఇది మనకు మొదటిసారి మాత్రం కాదు. ఎందరో ముక్కుపచ్చలారని విద్యాకుసుమాలు భూదేవిపై బూడిదయ్యారు. ఈ ఆధునిక రాక్షసుల వికృత చేష్టలకు మొదట బలయ్యేది వారే. ప్రపంచీకరణ, సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ పుణ్యమా అంటు తక్కువ సమయంలో, తక్కువ శ్రమతో ఎక్కువ డబ్బు సంపాదన ద్వారా విచ్చలవిడి సంస్కృతి యధేచ్ఛంగా దిగుమతి అవుతుంది. ఈజీమనీ, జల్నా, విచ్చలవిడితనంతో విచక్షణ కోల్పోయిన యువకులు, ఈ దాడుల ద్వారా వారి నిజస్వరూపం బయటపెడుతున్నారు.

విద్యార్థిని-రక్షణ:- జరుగుతున్న ప్రాంతాలు వేరైనా విద్యార్థినులపై జరుగుతున్న తీరు ఒకటే. ప్రేమ ధిక్కరించారనో, మరేదో కారణంతో అవమానించారని దాడులు జరగటం, ప్రభుత్వం ఈ వరస సంఘటనల పట్ల పూర్తి నిర్లక్ష్యం చేయటం వలన మరొక ఉన్నాడికి వరోక్షంగా ధైర్యానిస్తున్నట్లే మనోహర్తో మొదలైన దాడులు ఇప్పటికీ కొనసాగుతున్నవి. ఆరోజే ఆ ప్రేమ ఉన్నాడికి సరైన శిక్షపడితే మరో ఉన్నాడి ఇంత ఘోరానికి పాల్పడే ధైర్యం ఉండేది కాదన్న నిజం ప్రజలందరికీ తెలుసు. పోలీసు యంత్రాంగం జరిగిన్నంతసేపు హడావుడి చేయటం మరల దానిని వదిలివేయటం, పై సంఘటనలను రుజువు చేసాయి. కాలేజీ, యూనివర్సిటీలలో, బస్స్టాపుల వద్ద పోలీసు పికెటింగ్లు ఏర్పాటు చేస్తామన్నా ఆచరణలో అది సాధ్యం కావటం లేదు. ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యాన్ని ఎత్తి చూపిస్తుంది. దాడులకు పాల్పడే వ్యక్తులపట్ల పోలీసు యంత్రాంగం కఠిన చట్టం ద్వారా శిక్ష పడేటట్లు చూడాలి. విద్యార్థినులు పోలీసు

ఇంకా ఎన్నో కష్టాలు?

- డి. సాహెబ్

స్టేషన్లో కంప్లయింట్ చేయగానే వారు స్పందించి ఉంటే ఈ రోజు స్వప్నిక, ప్రణీతలు జీవితాలు మనందరి వలె ఉండేవి. ఒక కార్గిల్ వీర సైనికుని ఫిర్యాదుకన్నా ఒక బిల్డర్ అబ్బాయి లావాదేవీలకే చాలా ప్రాముఖ్యత ఇచ్చారు. ఇంత క్షీణ విలువలతో మన పోలీసు, ప్రభుత్వం ఉంది. ఈ తీర్పుతో బిల్డరు గెలిచాడు. ఒక సాధారణ కుటుంబం కుమిలి, కుమిలి ఏడుస్తుంది. పై అంశాలు పరిశీలిస్తే ప్రభుత్వానికి మహిళల పట్ల ఎంత చిన్న చూపు ఉన్నదో తెలుస్తుంది. దాడి జరిగిన 48గంటలలోనే నిందితులను పట్టుకొని మరో నాలుగు గంటలలో అత్యుత్సాహంతో ఎన్కౌంటర్ చేశారు. పోలీసులపై నిందితులు దాడి చేశారా? ఆ శక్తి వారికి ఉందా? మీ సమక్షంలో ఉన్న శ్రీనివాస్కి ఆయుధం ఎక్కడిది? అన్ని విషయాలుచెప్పి బైక్, యాసిడ్ నీసాలు ఎక్కడ పెట్టింది చెప్పకుండా ఉంటారా? మీరు అరెస్టు చేసినపుడు కత్తులు, విస్టల్ వారి వద్ద ఉందా? నిందితులు తిరగబడ్డారన్నపుడు ఐదు రౌండ్లు కాల్పులు జరిపారు కాని ఒక్క పోలీసు చనిపోలేదు, గాయాలు కాలేదు. ఇది ఎంత వరకు నిజం? ఇంతకు ముందు జరిగిన కేసులు దీనితో పోలిస్తే ఆయేషామీరా కేసులో రాష్ట్రమంత్రి బంధువులు ఉన్నారని మీరా తల్లి, తండ్రులు అనేకసార్లు మీడియా ముందు చెప్పారు. నంబండ్ లోని వ్యక్తులను కేసులోకి లాగారుతప్ప సరైన వ్యక్తిని పట్టుకోలేదు. గతంలో సినిహీరోయిన్ ప్రత్యూష కేసులో కూడా అప్పటి అధికార పార్టీ మంత్రి అబ్బాయి

ప్రమేయం ఉందని ఆ తల్లి వాదించినా కాని వారి కొడుకును అరెస్టు చేయలేకపోయారు. చట్టాలు అందరివి కాదా? కొందరికి చట్టం చుట్టం. మరికొంతమందికి కాల్పులు. ప్రభుత్వం, చట్టాలు, పోలీసులు ఎవరివైపు? ఎవరికి న్యాయం చేస్తారు? ఎన్కౌంటర్ పరిష్కారమైతే పై రెండు కేసులలో చేయలేదే? ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఎవరికి రక్షణగా ఉందో ప్రజలకు తేటతెల్లమైంది. తప్పు చేసిన వారిని ఏం చేయాలో నిర్ణయించే పోలీసులే శిక్షలు విధిస్తే చట్టాలు, వ్యవస్థ ఎందుకు? ఈ కేసులో ఆధారాలు బలంగా ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా గాయపడిన అమ్మాయి, యాసిడ్ కొనుగోలు, వారి బైక్ ఇంత బలంగా ఉన్న కోర్టుకు తీసుకువెళ్ళకుండా కాల్చి పారేస్తే ప్రజల దృష్టిలో హీరోలు కావచ్చు. కానీ దీనిని ఎవరు హర్షించరు. రేపు ప్రజా సమస్యలపై జరుగు పోరాటాలపై కూడా వారి స్పందన ఈ విధంగానే వుంటుందని భావించాల్సి వస్తుంది. కాబట్టి చట్ట సవరణ చేసి కొత్త చట్టం ద్వారా వీటికి ఒక ప్రత్యేక కోర్టు ఏర్పాటు చేయాలి. కఠిన శిక్షలు అమలు జరగాలి. ప్రజలకు ప్రభుత్వాలు, పోలీసు వ్యవస్థ, న్యాయ వ్యవస్థ జవాబుదారీతనంకలిగి ఉండేలా చర్యలు చేపట్టాలి.

సినిమా, టీవి-ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా పాత్ర:- భారతదేశ సంస్కృతి గొప్పదని ప్రపంచ దేశాలు చెవులు పిక్కటిల్లేలా చెప్పుకుంటాయి. ఆకాశంలో సగంగా మహిళలను కీర్తించే సంస్కృతి ఉన్నది. అలాంటి సంస్కృతి ఉన్న మన దేశంలో సినిమా, టీవి రంగాల ద్వారా సామ్రాజ్యవాద విష సంస్కృతి మన ఇంట్లోకి ప్రవేశించి మన మెదడులకు స్లోపాయిజన్ ఎక్కిస్తున్నాయి. గత సినిమాతో పోలిస్తే కుటుంబం మొత్తం కలసి టీవి, సినిమా చూసే పరిస్థితి లేదు. యువతి, యువకులను ప్రధాన పాత్రదారులుగా చేసి అనేక అంగాంగ ప్రదర్శనలు చూపిస్తున్నాయి. అమ్మాయి అంటే ప్రేమించాలి. ప్రేమించకపోతే ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలి. ఇలా ఒక వస్తువుగా చూస్తున్నారు తప్ప సాటి మనిషిగా గుర్తించేలా మీడియా చేయటంలేదు. మంచి లక్ష్యం వైపు కాకుండా అందని ద్రాక్ష పుల్లన అన్నట్లు నిజ జీవితంతో సంబంధం లేకుండా ఊహలోకి తీసుకుపోతున్నాయి. టీ.వి. సీరియల్స్ పరిస్థితి చెప్పనక్కరలేదు. మొత్తం ఆర్థిక, వ్యాపార సంబంధమైన అంశాలే తప్ప మానవ సంబంధం లేదనే చెప్పాలి. అశ్లీల దృశ్యాలు, అసభ్యత నిండిన, సినిమాలపై మనం పోరాటం చేయాలి. ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్య ధోరణి ఎండకట్టాలి. పోరాటం ద్వారానే గుణపాఠం చెప్పాలి. ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా పాత్ర కూడా మనం ఒకసారి పరికించాలి. మంచి సమాచారం ప్రజల వద్దకు చేరవేయటంతోపాటుగా అరగంట టైమ్ లో వస్తున్న నేరాలు-ఘోరాలు, క్రైమాన్, క్రైమ్ స్టోరీలపేరుతో వస్తున్న విషయాలు చూస్తే ఎలా చంపాలి, ఎలా చెయ్యాలి, ఎలా ఉరివేయాలి? చూపిస్తున్నప్పుడు చూసేవాళ్ళల్లో ఏ ఆలోచనలు పుడతాయో ఎప్పుడైనా ఆలోచించామా? ఒక సంఘటన జరిగిన వెంటనే న్యూస్ ఛానల్స్ పదే పదే చూపటం వలన మన మనసులకు ప్రశాంతత ఉంటుందా? ఆర్థిక సమస్యలతో సతమతమవుతున్న చేతివృత్తుల వారు రైతులు, కార్మిక, కర్షకులు ఈ ఛానల్స్ కి గుర్తురావా? ఎటు తీసుకువెళ్తున్నారు ఈ సమాజాన్ని ఏ బెటర్ సొసైటీ వైపు వెళ్తున్నాం మనం ఒకసారి ఆలోచించాలి.

మానవసంబంధాలు: క్షీణిస్తున్న విలువలు:- ఈ తరుణంలో నా కుటుంబం, నేను, నా సంపాదన అనే ధోరణి మారాలి. అలాటి సమయంలో మహిళాసంఘాలు ఎంతో పోరాడుతున్నాయి. అలానే ప్రతి వ్యక్తి ఆయా సమస్యపై గళమెత్తాలి. ఒకరితో పోయేది కాదు. మనందరి సమస్యగా గుర్తించి సమస్యపై సాధించు వరకుపోరాటం చేయాలి. నాకెందుకులే అనుకుంటే నీకు, నీ బంధువులకు రేపు గొంతు విప్పే వారుండరు. అందరం కలసికట్టుగా ఉంటే ప్రభుత్వం ద్వారా సాధించుకోలేమా? ప్రేమ ఉన్నాదులకు కఠిన శిక్షలు అమలుపరచదా? మనకు అన్యాయం జరిగితే వీరంతా మన వెనుక నిలబడతారు. సరస్వతి పుత్రికలపై జరుగుతున్న దాడులకు ఐక్య పోరాటం ద్వారా తరిమికొడదాం. మన నాగరికతను నాశనం చేస్తున్న ఉన్మాదాన్ని మట్టుబెడదాం. రండి! అదుగు ముందుకేద్దాం! సాధించుకుందాం!

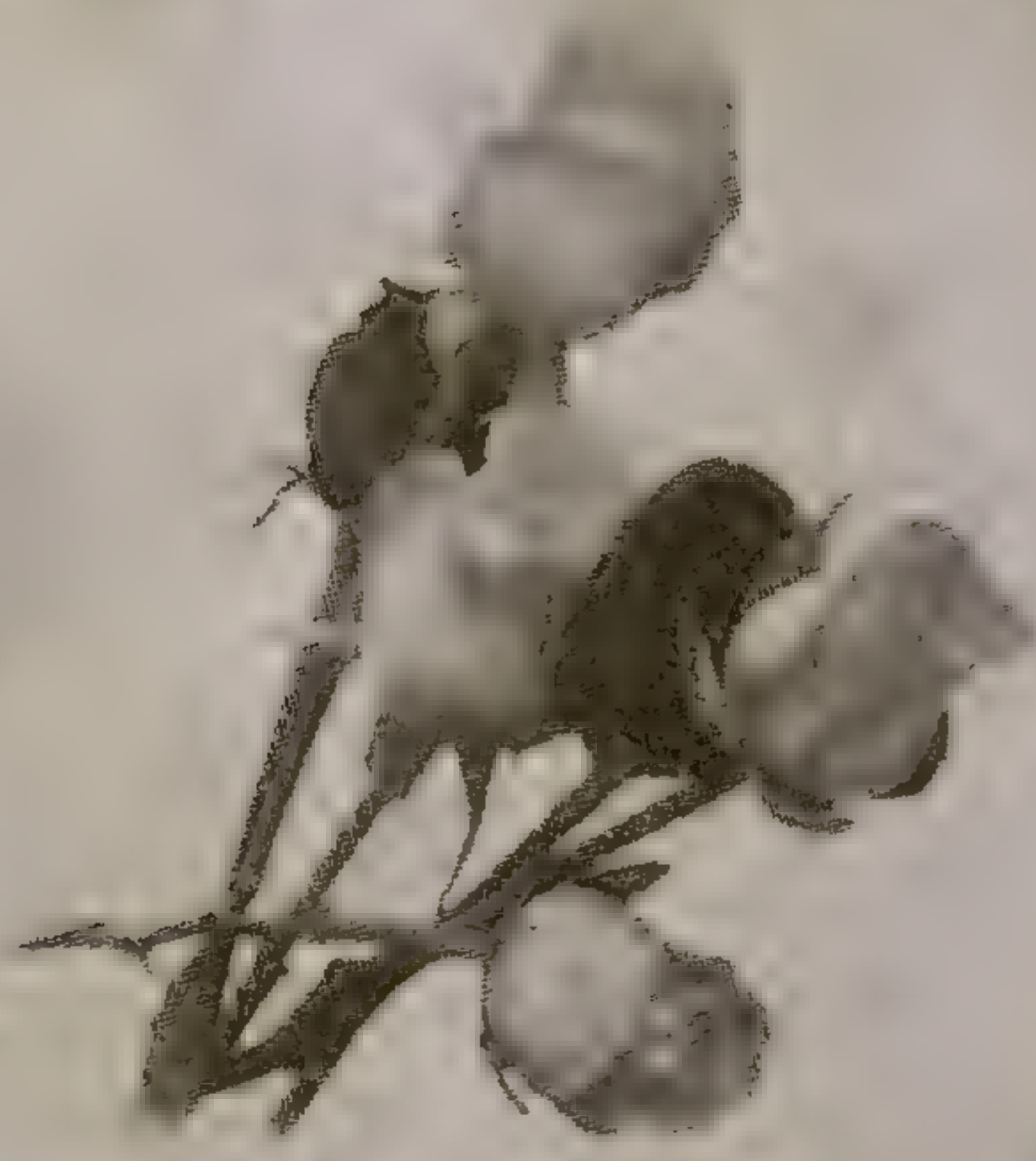
స్వప్నిక లేదు

మా అమ్మాయి విన్నీ ఉంది...
పక్కింటి పాప మణి ఉంది..
ఇరుగు పొరుగు రూప, దీప ఇంతా ఉన్నారు
స్వప్నిక లేదు
కదిలే కాలేజీల్లాంటి బస్సులున్నాయి...
బస్సుల కిటికీలు సీతాకోక చిలకల రెక్కలతో
కిటకిటలాడుతున్నాయి
వీధి మొగలో పూలగుంపులు గుబాళిస్తున్నాయి
ఇంటిముందు ముద్దబంతి పువ్వుంది
దాని మీద మంచు తుమ్మెద నవ్వుంది
స్వప్నిక లేదు.
నేనున్నాను.. నా కలల దబ్బుమూటల తలదించులున్నాయి.
పక్కింటి రాంబాబుగారున్నారు
ప్లాట్లూ... ప్లాట్లూ అని నిమిషానికో లక్షమెలికలు తిరిగే ఆయన
మెదదూ ఉంది
ఇరుగు పొరుగు రావుగార్లు, రాజుగార్లు ఉన్నారు
రాజకీయ పీఠాలకోసం... అవినీతి వాటాల కోసం
వారి గలాటాలూ ఉన్నాయి
పిల్లలు మాత్రం సత్యసంధులు.. హరిశ్చంద్రులూ రావాలన్న
మన ఉత్పత్తి సత్తి ప్రగల్భాలూ ఉన్నాయి.
స్వప్నిక లేదు.
మా అమ్మాయి అజాద్ లా ఉంటాడు...
పక్కింటి కుర్రాడు భగత్ సింగులా ఉంటాడు..
ఇరుగు పొరుగు యువకులు రామరాజుల్ని చంద్రబోసుల్ని
మరిపిస్తారు
అనాడు సామ్రాజ్యవాదుల గుండెలపై
బాంబులై బాణాలై కురిసిన యువకిశోరాలు
ఇప్పుడు చందమామ నవ్వులపై... పువ్వులపై
పచ్చి విషం కక్కుతున్నారు.
అదిగో అలా చూడండి!
చందమామ మబ్బు చేతులు అడ్డం పెట్టుకుని పారిపోతోంది.
దాని వెనుక యాసిడ్ సీసాలతో రాపిడ్ స్పీడ్ తో
భగత్ సింగులూ... రామరాజులూ.. అజాద్ లూ.. చంద్రబోసులూ
దేశం ఉంది.
రాజ్యం.. రాజ్యాంగం.. చట్టం.. చట్టసభలూ అన్నీ ఉన్నాయి.
స్వప్నిక లేదు.
మా అమ్మాయి పై చదువుల కోసం విదేశాలకు వెళుతుంది.
పక్కింటి పాప పెళ్ళిచేసుకుని పిల్లా పాపలతో చల్లగా ఉంది.
ఇరుగు పొరుగు తల్లులు ఉద్యోగాల్లో ఉల్లాసంగా ఉన్నారు
స్వప్నిక ఉండదు.
పూల మొక్కల మీద.. పక్షి రెక్కల మీద..
స్వప్నిక మీద.. అమ్మానాన్నల ఆశల అలల మీద
యాసిడ్ కురిపిస్తూ... యువతేజం ఉంటుంది.
స్వప్నిక ఉండదు.

-డా॥ ప్రసాద మూర్తి

(ఇంటర్వ్యూవల్ గప్స్ దే అని మా అమ్మాయి గుర్తు చేస్తే
స్వప్నిక గుర్తుకొచ్చింది.)

హాసనికి షుభాకాంక్షలతో...

MRO మేలియు సేబరి

బొమ్మూరు

రాజమండ్రి రూరల్ మండలం

రెండు వాడులు - ఒక భగవద్ద

- సి.కె.

ముంబాయిలో ఉగ్రవాదుల దాడి జరిగి రెండు నెల్లవుతున్నా ఆ భయం నుండి ఇంకా బాధితులే కాదు. ముంబాయి నగరం దేశం కూడా ఇంకా సొంతం కోలుకోలేదు. ఉగ్రవాదం ఎందుకు దేశ వాణిజ్య రాజధానిపై పంజా విసిరింది? బాగా నైపుణ్యంగల శిక్షణ పొందిన ఉగ్రవాదుల్ని ఫణంగా పెట్టడానికి సిద్ధపడిందంటే వాళ్ళెంత నిస్పృహతో ఉన్నారు? అసలు ఉగ్రవాదం ఎందుకు పెరిగింది? బాబ్రి మసీదు

కూల్చివేత, గోద్రా అనంతర వరిడామాలు, అణు ఒప్పందం వంటి వాటితోపాటు దారిద్ర్యం ఉగ్రవాదానికి ఏయే మోతాదుల్లో కారణం అయ్యింది? పాకిస్తాన్ పై యుద్ధం ద్వారా ఉగ్రవాద స్థావరాలని నాశనం చేయటం వల్లనో ఉగ్రవాదం అంతం అవుతుందా? పౌర హక్కులను కాలరాచే ఉగ్రవాద చట్టాలు దాన్ని అరికడతాయా? ఇవన్నీ

ఇప్పుడు దేశంలోని మేధావులు ప్రజాస్వామ్య వాదులు వివిధ కోణాలనుండి విశ్లేషిస్తున్న అంశాలు. వీటన్నింటికంటే ఎక్కువగా అందరినీ వేధిస్తున్న ప్రశ్న మీడియా గురించి. ముంబాయి దాడి సందర్భంగా మీడియానే ఒక ఉగ్రవాదిగా మారిందని కాస్త లోతుగా పరిశీలించే వారందరికీ తట్టే అంశం.

ఉగ్రవాదులు చిత్రపతి శివాజీ స్టేషన్ పైకి వెళ్ళడం, కాల్పులు, రెండు హోటళ్ళ బయట భీతిగాన్న జనం, మునుగులేనుకున్న కమెండ్స్ - హెలికాప్టర్లగుండా జారడం..... కిటికీల నుండి ఎగిసే మంటలు, పొగలు, ధ్వంసం అయిన అద్దాలు,

హోటల్లోని వారిని రక్షిస్తున్న సిబ్బంది, సైనికులు కాలిపోయిన గదులు రక్తసిక్తం అయిన నేల, క్లోజప్ లో బుల్లెట్లు, ఖాళీ ప్లాట్ ఫాంపై వదిలేసిన బ్యాగులు రక్తం మడుగులు.. 60 గంటలపాటు ఏ ఛానల్ తిప్పినా పీడకలలా వణికించిన దృశ్యాలతో మీడియా అందరి మనసుల్లో ఒక భీభత్సాన్ని సృష్టించింది.. ఏమాత్రం నియంత్రణ లేకుండా విచ్చలవిడిగా ప్రసారం చేయటం ద్వారా

మీడియా జర్నలిజానికి సంబంధించిన ప్రాథమిక నైతిక నూత్రాలన్నింటినీ ఉల్లంఘించింది.

ఏ భీభత్సాన్ని ఎంత వరకూ ప్రసారం చేయవచ్చు అనేది ఒక ప్రశ్న. రాజీవ్ గాంధీ హత్యానంతరం చెల్లా చెదురయిన శరీర భాగాల్ని ఫోటోగా వేయాలా వద్దా అనే విషయంపై హిందూ పత్రిక స్పష్టమయిన నిర్ణయం తీసుకుని ఆదర్శంగా నిలిచింది. వార్తని అందించడం అవసరం. వార్తతోపాటు ఫోటో ఉంటే వార్త బలంగా ఆసక్తికరంగా ఉంటుంది. అయితే తునకలయిన శరీర భాగాలు భీతి పుట్టిస్తాయి తప్ప వార్తకు అవి అవసరం లేదు. ఆ దృశ్యం.. భరించరానిదిగా

మనోఫలకంపై ముద్రించుకుంటుంది. ఇట్లాంటి అనేక దృశ్యాలు వరుసగా చూస్తే సమాజం సుకుమారత్వాన్ని, స్పందించే శక్తిని కోల్పోతుంది. కొంతకాలానికి పిశాచాల సినిమాల్లో శవాల్ని పీక్కుతినే దృశ్యాలని అనందించేలాంటి ఒక రకం అయిన ఉన్మాద స్థితికి వెళ్ళి అట్లాంటి భీభత్సాల్ని ఆహ్వానిస్తుంది. కాబట్టి ఒక వార్త అందచేయడానికి, విశ్లేషించడానికి, వర్ణించడానికి, ఇంతటి భీభత్సాన్ని ఒక సంచలనం

లాగ, సినిమాలాగ చూపించి మీడియా లాభ వదలమని కోరటం సైతాను వని. ప్రచార ప్రసార నైతికతకు పూర్తి వ్యతిరేకం. ఉగ్రవాదులు ముంబాయిలోని రెండు ప్రాంతాలపై దాడి చేస్తే మీడియా దేశంలోని ప్రతి యింటిలోకి దాడి చేసింది. అత్యుత్సాహంగా ఈ అవకాశం పోతే రాదు కాబట్టి ప్రతి అంశాన్ని విడవకుండా చూపుతూ

“మా ఛానల్ కే ప్రత్యేక కథనం” అంటూ ప్రతి ఛానల్ ప్రకటించుకుంది. ప్రతీ రిపోర్టరూ వీలయినంత దగ్గరకి వెళ్ళి ఇతరులు చూపని వాటిని చూపడానికి, అన్నింటినీ తాము మాత్రమే చూపుతున్నట్లు చెప్పడానికి తమ సాహసాన్ని ప్రకటించుకోవడానికి ఎంతో తాపత్రయం వడ్డారు. దానికి తోడుగా న్యూడియోల్లో విశ్లేషకుల్ని కూడా పెట్టి నిరంతరాయంగా అవసరం లేని అసందర్భ చర్చలతో ఊదరగొట్టారు.

ఈ ప్రసారాలు ఎవరికి తోడ్పడ్డాయి? అత్యాధునిక సాంకేతిక నైపుణ్యంతో ఈ టీవి ప్రసారాల్ని జాగ్రత్తగా చూసి ఉగ్రవాదులకు

సూచనలిచ్చారు వారి నాయకులు. తద్వారా మరింత మారణకాండకి మన కమెండ్స్ ల ప్రాణాలు ప్రమాదంలో పడటానికి కారణం అయ్యింది మీడియా. పదే పదే ఈ దృశ్యాల్ని చూసి జనం నిద్రపోలేదు. ముంబయి జనం కంగారెత్తి పరుగులు తీసారు. మీడియా కెమెరాలు సిబ్బంది కమెండ్స్ ల పనికి లోపలి వారిని రక్షించడానికి ఆటంకం అవడమే కాదు లోపలి వారి ప్రాణాలకు ముప్పు కల్గించారు. బయటకు వచ్చిన వారు ఉగ్రవాదులకు తేలిక లక్ష్యంగా మారేలా చేశారు. కమెండ్స్ లు మీడియాతో నిర్దాక్షిణ్యంగా వ్యవహరించబట్టి కొంతయినా పరిస్థితి అదుపులో ఉంది.

అనేకమంది ప్రాణాలు ప్రమాదంలో ఉన్నాయని, లోపలి ఉంది క్రూరమయిన ఉగ్రవాదులనీ, అప్పటికే అనేక మంది మరణించిన విషాదకాలం అదని మీడియా అసలు మర్చిపోయింది. ఈ దాడి మీడియాకు ఒక పెద్దవండుగయ్యింది అంటే అది అతిశయోక్తికాదు. “భారతదేశపు 9/11 (అమెరికా ట్వీన్ టవర్స్ దాడిలాగ) అంటే దాని కంటే తక్కువగా భావించవద్దు అని. ఉగ్రవాదుల మారణహోమం, రక్తపాతం వణికిపోతున్న ముంబాయి.” ఇలాంటి పదాలతో వర్ణనలు.. టివిల నుండా వీటికంటే ప్రమాదకరం అయిన భాగం మీడియా అంతా కలిసి మధ్య తరగతి జనాన్ని రాజకీయ నాయకులపైకి ఉసిగొల్పిన తీరు.

“జరిగింది చాలు” “దేశం కళ్ళు తెరిచింది నాయకులెప్పుడు నిద్ర లేస్తారు”, “నాయకులారా మీకు సిగ్గుందా”. వంటి చార్టులను చూపడం కనిపించిన ప్రతి గన్నాయి గాడినీ.. వాడెంత దూకుడుగా రాజకీయ నాయకుల్ని దూషిస్తే వాడికంత టైము యివ్వడం బ్యూటీ పార్లర్ల చుట్టు తిరగటం తప్ప దేన్ని ఇంతదాకా పట్టించుకొని కనీస జ్ఞానం లేని ఫ్యాషన్ల అమ్మడుల్ని రాజకీయంపై ప్రశ్నలడగటం.. వాళ్ళు రెచ్చిపోవటం, సంపాదన తప్ప సమాజం అనవసరం అనుకునే ఉన్నత తరగతి ఉద్యోగులు కెమెరా కనబడగానే మేధావుల్లా విశ్లేషలు చేయటం. “దేశంలో అవినీతి ఎరుగని రాజకీయ నాయకుడి పేరు ఒకటైనా చెప్పగలరా” కాన్వెంటు ఇంగ్లీషులో ఒక సవాలు. లక్ష మందిని చెప్పగలం గతంలో. వేలమందిని పేర్కొనగలం ఈనాటికీ వామపక్షంలో. కాని అవినీతి ఎరుగని కార్పొరేటు కంపెనీగాని

మీడియా ఛానల్ గాని ఉందా అసలు? వెరసి రాజకీయ నాయకుల్ని లక్ష్యంగా విపరీతమైన వ్యతిరేక ప్రచారం ఒక వెర్రిలాగ వ్యాపింప చేయటంలో మీడియా నవలం అయింది. ఎక్కడా ఆలోచనకు తావే లేదు.

ఈ దాడి

నివారణలో భద్రతా వైఫల్యం, రాజకీయ వైఫల్యం లేవా? ఉన్నాయి. ప్రపంచంలోనే అత్యాధునిక ఆయుధాలు. భద్రతా వ్యవస్థ గల అమెరికా 9/11 దాడుల్ని ఎందుకు నివారించలేకపోయింది? ఇంగ్లాండులో దాడులు ఎందుకు పసిగట్టలేకపోయింది? కాబట్టి నేరస్థుడు పోలీసు కంటే ఒకడుగు ముందే ఉంటాడనేది ఒక పోలీసు సూత్రం. భద్రతా వ్యవస్థ, పోలీసు సైన్యం అప్రమత్తంగా ఉండి ఇటువంటి కుట్రల్ని ఆపాలి. అయితే ఉగ్రవాదాన్ని నివారించడం దాని పరిధిలో లేదు. ఉగ్రవాదుల్ని విరిపారేయటం వారి కుట్రలు భగ్నం చేయటం అనేవి తాత్కాలిక చర్యలు. ఉగ్రవాదానికి అవకాశంలేని వ్యవస్థ...దేశంలో ఉండాలి.

అంటే రాజకీయ విలువలు, సమానత్వం లౌకిక వాదం వెల్లివిరియాలి. దారిద్ర్యం..పేద ధనిక తారతమ్యాలు బాగా తగ్గాలి.. నిరుద్యోగం లేని సమాజం, సమాన విద్యావకాశాలు గల సమాజం ఉగ్రవాదపు ఛాయల్ని కూడ పడనీయవు. ఈ విశ్లేషణ మానేసి వెర్రెత్తినట్లు రాజకీయాల్ని తిట్టడం ద్వారా ఉన్మాదాన్ని రెచ్చగొట్టింది మీడియా. ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేకం అయిన చట్టాన్ని చేసేలా ప్రభుత్వాన్ని వత్తిడి చేసింది. ప్రజల వట్ల నిబద్ధతలేని నిజాయితీ లేని దేశ పాలకవర్గం చేతులెత్తేసి మీడియాకు లొంగిపోయి తనను తాను కాపాడుకోవటంలో మునిగిపోయింది.

మహారాష్ట్ర మంత్రిల్ని, హోం మంత్రిని బలిపశువులుగా అప్పగించి ఒక కొత్త చట్టం చేసి చేతులు దులుపుకుంది. ఇది ఒక మతంపై ఒక వర్గంపై జరిగిన దాడి కాదు దేశంపై దేశ లౌకికత్వంపై జరిగిన దాడి అని ప్రచారం చేయటంలో విఫలం అయ్యింది. ఇదే కాలంలో ఏమాత్రం సిగ్గు లేకుండా అయిదు

రాష్ట్రాల ఎన్నికల్లో ఈ విషాదాన్ని వాడుకోవాలని బిజెపి పన్నాగం పన్నింది. నిజాయితీ పరుడయిన పోలీసు అధికారి కర్కరే భార్యకు మోడీ కోటిరూ॥లు ఇవ్వజూపారు. ఆమె తిరస్కరించింది... జనం ఆయా రాష్ట్రాల ఎన్నికల్లో భాజపా కుత్సితాన్ని తిరస్కరించారు.

మాకు మాటలు కాదు చేతలు కావాలన్న వారికి ఏ చేతలు కావాలో ఏ చర్యలు కావాలో ఈషణ్మాత్రం తెలియదు. రేసుగుర్రాల్ని క్రికెట్టు టీముల్ని కొనుక్కొనే ప్రీతిజింటా వంటి బుర్రలేని సినీ తారలు అకస్మాత్తుగా తెరపైకి దూకారు.. భద్రత లేకుంటే పన్ను కట్టం అంటూ బుడిబుడిగా వయ్యారాలు పోతూ నటించారు. ఇవన్నీ ఉగ్రవాదానికి ఊతం యిచ్చే అంశాలు. రాజకీయ నాయకులూ ప్రభుత్వం జవాబుదారీతనంతో భాద్యతాయుతంగా వ్యవహరించాలనడం కాని, కన్నీటి తుడుపు చర్చలతో సరిపెట్టడం కుదరదని చెప్పడం సరైనదే.. కాని పన్నులు కట్టం అంటే ఎవరిపైన యుద్ధం. ప్రజాస్వామ్యయుతంగా ఎన్నికయిన న్వంత ప్రభుత్వంపైనా? మన దేశ ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలోపేతం చేయటం, ఇలాంటి దాడుల సందర్భంగా సంయమనంతో వ్యవహరించడం ఐక్యంగా నిలవటం రాజకీయాలు పారదర్శకం చేయటం అవసరం. ఉపయోగం. కాని రాజకీయమే వద్దు .. అంటే మిలటరీ పాలనకావాలా? పాకిస్తాన్ మిలటరీ పాలన ఆదేశంలో ఉగ్రవాదుల్ని బెనజీర్ హత్యని నివారించగలిగిందా? అణచివేత ఉగ్రవాదానికి తల్లి వంటిదనే అంశం మర్చిపోతే ఎట్లా?

“పాకిస్తాన్ ఉగ్రవాద స్థావరాల్ని ధ్వంసం చేయండి పాకిస్తాన్ పై యుద్ధం చేయండి” మరో బాధ్యతగల నినాదం.. అదే

పరిష్కారమా? అయితే ఆఫ్ఘనిస్థాన్ యుద్ధం ఇరాక్ పై మారణకాండ, పాలస్తీనాలో రక్తపాతం ఉగ్రవాదాన్ని ఆపాయా? ఉగ్రవాదం పెచ్చరిల్లడానికి ఉగ్రవాదానికి మద్దతు పెరగడానికి ఇవి కారణం కాలేదా? ఈ పిలుపు కూడా ఎటువంటి సమయంలో.. పాకిస్తాన్ ప్రజాస్వామ్యం వైపు మరలుతూ మనతో సంబంధాలు మెరుగు పర్చుకుంటున్న తరుణంలోనా? అదృష్ట వశాత్తు ఈ ఉగ్రవాదానికి ప్రభుత్వం లొంగలేదు. ఇదే బిజెపి అధికారంలో ఉంటే ఈపాటికి పీకల్దాక దేశం యుద్ధంలో కూరుకుపోయేది.

ఇటువంటి బాధ్యతారహితమయిన రెచ్చగొట్టడం వలన మీడియా ప్రజాస్వామ్యంలో తనపాత్రను కోల్పోయింది. ప్రసారాలు ఆలోచనా యతంగానూ సమతుల్యంతోనూ ఉండాలి. అలా చేయకుండా పూర్తిగా లాభాపేక్షతో మీడియా తన విశ్వసనీయత కోల్పోయింది.

ఈ దాడుల సందర్భంగా చత్రపతి శివాజీ టర్మినల్ (ముంబాయి రైల్వేస్టేషన్) ఆ చుట్టూ, పక్కల మరణించిన వారూ వారి బంధువులు వారి బాధలు పెద్దగా మీడియా పట్టించుకోలేదు. తాజ్ హోటల్లో రోజుకి గదికి

30-40 వేలుచెల్లించి ఉండగలిగే గొప్ప వారి విషాదాన్ని చిత్రించడంలోని మజా రైళ్ళలో ప్రయాణించే సామాన్యుల దుఃఖంలో వస్తుందా? వారి ప్రాణాల విలువ ధనికుల కంటే తక్కువేగదా! ఈ దేశంలో మీడియా ఎవరి పక్షమో స్పష్టంగా చూపుకుంది. విలాసవంతమయిన హోటళ్ళలో ఉండే పరిశ్రమాధిపతులు, పేరు ప్రఖ్యాతులున్న వారు, కోటీశ్వరులదే ఈ దేశం. అని తేల్చి చెప్పింది. తాజ్ హోటల్ దగ్గర ఉగ్రవాదంపై యుద్ధం నడుస్తుంటే అది చిత్రించే హడావిడిలో స్టేషన్లో జరిగిన దాన్ని సరిగా చూపలేకపోయామని ప్రకటించింది. ఈ తప్పును మరి మీడియా సరిచేసుకుందా? లేదు.. ఉగ్రవాదుల బుల్లెట్లు, చెప్పులు, కారుడోర్లు దృశ్యాల మధ్య స్టేషనులోని రక్తపు మడుగులు క్షతగాత్రులు మీడియాకు కానరాలేదు.

అంతేకాదు.. కమెండ్స్ సాహసాలు పోలీసు అధికారుల బలిదానం ముఖ్యమైనవే వారి త్యాగాన్ని చూపాల్సిందే, కాని స్టేషనులో జనాన్ని కాపాడబోయి ప్రాణాలర్పించిన రైల్వే అధికారి సుశీల్ కుమార్ శర్మ.. ఒంటరిగా ఉగ్రవాదిని ఎదుర్కోబోయిన సాహసి సబ్

ఇన్స్పెక్టర్ తుకారాం బంబాలే.. ఉగ్రవాదిని వట్టివ్వడంలో కీలకపాత్ర వహించిన కానిస్టేబుల్స్ కథనాలు ఇవేమీ మీడియా లోకి రాలేదు.. త్యాగం కూడా గ్లామరుతో కూడి ఉంటేనే మీడియా ప్రసారం చేస్తుందన్నమాట.. అంటే ఇది సామాన్యుల మీడియా కాదు.. సంచలనాల మీడియా. ధనికుల మీడియా. ముంబాయి దాడుల సందర్భంగా మీడియా తన వర్గనైజాన్ని నగ్నంగా బయటపెట్టుకుంది.

భద్రత కూడా ఎవరికి కావాలని కోరింది. ఉన్నత మధ్య తరగతికి, పట్టణ మధ్య తరగతికి. సామాన్యులకీ పల్లెలకి అవసరం లేదు. వారిపై జరిగే దాడులు (బైర్రాంజి దళితులపై, వాకవల్లి గిరిజనులపై) గ్లామరస్గా ఉండవు. వారి భద్రతకు ఇంత ఆరాటం అక్కరలేదు. పైగా ముంబాయి మురికి వాడలే ఉగ్రవాదానికి కారణం అయినట్టు వాటిని తీసి పారేయటమే భద్రతగానూ కూడా తెచ్చాడు విశ్లేషకుడు.

30 సెకన్లులో అవును కాదు.. లో ప్రజాభిప్రాయం తేల్చి పారేస్తాయి ఈ ఛానల్స్.. ఎంత క్లిష్ట విషయం అయినా సరే ఆలోచనలకి విశ్లేషణకి తావు లేదు. ధానామ్ చామ్ స్కీ అన్నట్లుగా “మన మీడియా ప్రజాభిప్రాయం ప్రసారం చేయటం లేదు. ప్రజాభిప్రాయాన్ని తానే ఉత్పత్తి చేస్తున్నది.”

సంపూర్ణ ప్రజారోగ్య సాధనలో సముద్రంలో కాకిరెట్ట... ఆరోగ్య శ్రీ

- డా॥ ప్రభావతి

మన రాష్ట్రంలో దారిద్ర్య రేఖ దిగువనున్న లక్షా ఎనభై మూడు వేల కుటుంబాలకు నాణ్యమైన “ఉచిత కార్పొరేట్ వైద్యం” అందిస్తామంటూ మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాజీవ్ ఆరోగ్యశ్రీ కమ్యూనిటీ ఆరోగ్యభీమా పథకాన్ని 1-4-2007 నుంచి విడతల వారీగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అమలులోకి తీసుకువచ్చింది. మొదటి విడతగా అనంతపురం, మహబూబ్ నగర్, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లో ప్రారంభించినప్పుడు కొన్ని జబ్బులను మాత్రమే ఆరోగ్యశ్రీలో చేర్చారు. అవి (1) గుండె (2) ఊపిరితిత్తులు (3) మూత్రపిండాలు (4) న్యూరో వైద్యం (5) కాలినగాయాలు. ఈ ఐదు విభాగాల్లో కేవలం శస్త్రచికిత్సలకు మాత్రమే ఆరోగ్యశ్రీ భీమా

వర్తింప చేశారు. ఈ భీమా పథకంలో ప్రతీ బి.పి.యల్ కుటుంబానికి సాలీనా లక్షన్నర రూపాయలు ఆరోగ్యభీమా సౌకర్యాన్ని కల్పించడానికై పలుకంపెనీల నుండి టెండర్లు ఆహ్వానించారు. చిరకాలం నుండి భీమా సౌకర్యం కల్పిస్తున్న కంపెనీల దరఖాస్తులను పరిగణించకుండా అప్పుడే పుట్టిన “స్టార్ హెల్త్ అండ్ అలైడ్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ”ని ఎంచుకున్నారు. ప్రతీ బి.పి.యల్ కుటుంబానికి 330 రూ॥ చొప్పున ప్రీమియమ్ ను నిర్ణయించి మొత్తం పైకాన్ని ఒకేసారి అగ్రిమెంటుకు విరుద్ధంగా గడువుకి ముందే “స్టార్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీకి” ముట్టచెప్పారు. పథకం పరిధిలోకి వచ్చి పైన చెప్పిన ఐదు రకాల శస్త్రచికిత్సలు కేవలం

కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులు మాత్రమే నిర్వహించ సామర్థ్యం గలిగినవిగానూ, ఇతర గవర్నమెంట్ ఆసుపత్రులు, చిన్న ప్రైవేట్ నర్సింగ్ హోమ్లు, అందుకు తగిన సామర్థ్యం లేనివిగానూ అకారణంగా రోగులు ఆశ్రయించ వీలులేని విధంగా చాలా పకడ్బందీగా భీమా పథక రూపకల్పనలో తగు జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు.

గత రెండు దశాబ్దాలలో వందలకొద్దీ పుట్టుకొచ్చిన కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులు తమ వద్ద పెద్దపెద్ద వైద్యపరికరాలను పెట్టుకుని రోగుల కోసం ఎదురుచూస్తూ వారు రాక పరికరాలు బాజుపట్టి చివరకు మూసివేయక తప్పదనే దశలో వారికి ఆరోగ్యశ్రీ భీమా పథకం వరంగా అవతరించింది. ఉన్నతాన

పెద్దపెద్ద ఆసుపత్రులు ధియేటర్ల బూజులు దులుపి ఆరోగ్యశ్రీ పేషెంటులను అక్కున చేర్చుకుని వారిద్వారా వచ్చే కాసులను మూటకట్టుకునే వనిలో తల మునకలయిపోయాయి. బి.పి.యల్. కుటుంబాలకు వచ్చే జబ్బుల్లో కేవలం ఒక శాతం జబ్బులు మాత్రమే ఈ పథకంలో ఉండడం వల్ల వారికి ఒనగూడే ప్రయోజనం నామ మాత్రమేనని జనవిజ్ఞాన వేదికలాంటి స్వచ్ఛంద సంస్థలు, ప్రతిపక్షాలు ఆరోగ్యశ్రీ పథకంలోని డొలతనాన్ని ఎత్తిచూపాయి. ప్రభుత్వారోగ్య వ్యవస్థను నీరుగార్చి కార్పొరేట్ వ్యవస్థను ప్రోత్సహించడం సాధారణంగా వచ్చే మలేరియా, టైఫాయిడ్, కలరా, అతిసారం, కామెర్లు వంటి జబ్బులకు ఆరోగ్యశ్రీలో స్థానం లేకపోవడం, ఈ పథకం ద్వారా శస్త్రచికిత్స చేయించుకున్న రోగులకు తర్వాత వైద్యం సరిగా అందక కొన్ని జిల్లాల్లో మరణాలు సంభవించడం పెద్దఎత్తున విమర్శలకు దారి తీసింది. ఆకారణంగా ప్రభుత్వం విడతల వారిగా అన్ని జిల్లాల్లో ఆరోగ్యశ్రీని అమలు పరిచినపుడు ఇంకా కొన్ని జబ్బుల్ని అధికంగా చేర్చారు. అలాగే కొన్ని జబ్బులకు దాదాపు సంవత్సరండాకా ఉచిత వైద్యాన్ని అందించేలాగ చిన్న మార్పులు చేసారు. 108 అంబులెన్స్ సేవల్ని ఈ స్కీము కిందికి తీసుకువచ్చారు. 104 ఉచిత ఫోన్ కాల్ సేవల్ని రాష్ట్ర రాజధానిలో ప్రారంభించారు. 108 అంబులెన్స్ లు మారుమూల గ్రామాల్ని పరామర్శిస్తున్నాయి. 104 నంబరుకు రోగి ఒక్క ఫోను చేస్తే చాలు సమస్త ఆరోగ్య సమాచారం ఆ వ్యక్తికి అందించబడుతుంది. మరి ఏమిటీ “నేతి బీరకాయలో నేతిచందం.”

అనేక కోణాల్లో ఈ పథకం సంపూర్ణ ప్రజారోగ్యానికి పరిష్కారం చూపించలేక పోతోంది.

940 శస్త్రచికిత్సలకు ఈ పథకం ద్వారా వైద్యాన్నందిస్తున్నామని ఎంత ధంకా బజాచించినా ఇవన్నీ కలిపి కూడా దారిద్ర్యరేఖ జబ్బుల్లో ఒక్కశాతానికి మించవు. అంటే మొత్తం ఆరున్నర కోట్ల బిపియల్ జనాభాలో కేవలం ఓ పదిలక్షల మందికి మాత్రమే ఈ వైద్యం అందుతుంది. మిగిలిన ఆరుకోట్ల ముప్పైలక్షల జనాభా యదావిధిగా ప్రస్తుతమున్న చాలీచాలని వైద్యసౌకర్యంతో సరిపెట్టుకోవలసిందే.

ప్రస్తుత రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వైద్య ఆరోగ్య బడ్జెట్టు 1317 కోట్ల రూ॥ నుండి ఆరోగ్యశ్రీ పథకానికి 450 కోట్ల రూ॥ మళ్ళించారు.

ఇహమిగిలింది 867కోట్లు మాత్రమే. ఆరోగ్యశ్రీ ప్రారంభమైనప్పటి నుంచీ ఈ రెండు సం॥రాల కాలంలో మొత్తం 650 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి రెండులక్షల మందికి చికిత్స అందించారు. అదే కాలంలో రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రభుత్వ వైద్యశాలల్లో దాదాపు 60 లక్షల మంది రోగులు వివిధ రకాల జబ్బులకు చికిత్సలను పొందారు!!! మొత్తం జనాభాలో ఒక్కశాతంకన్నా తక్కువగా వున్న ఆరోగ్యశ్రీ రోగులు వైద్యఅవసరాల కోసం 450 కోట్లు బడ్జెట్ నుంచి మళ్ళించి 99%గా వున్న మిగతా జనాభా వైద్య అవసరాల కోసం 867 కోట్ల రూ॥ నరిపుచుకోవడం ఏరకంగా సమర్థనీయం? ఎంత అశాస్త్రీయం!!

ఈ పథకం క్రింద నమోదయిన ప్రభుత్వ ప్రైవేటు కార్పొరేటు ఆసుపత్రులలో సింహభాగం నిధులు కార్పొరేట్ ఆసుపత్రుల కైంకర్యం అయ్యాయి. ఐదవ విడత స్కీములో 4.78 కోట్ల నిధులు గవర్నమెంటు ఆసుపత్రులలో జమకాగా 98 కోట్ల రూ॥ నిధులను కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులు మూటకట్టుకున్నాయి. కార్పొరేట్ ఆసుపత్రుల ద్వారా మూటకట్టుకున్న నిధులన్నీ ఆయా కుంటుంబీకులకు ఆస్తులకు పెంచుకోవటానికి పనికి వస్తాయి. అవే నిధులు గవర్నమెంట్ ఆసుపత్రులలో జమ అయితే వాటి వసతులు, సౌకర్యాలు మెరుగుపడి కొన్నివేల మందికి నాణ్యమైన ఉచిత వైద్యం సుసాధ్యం అయి వుండేది.

ఈ పథకాన్ని చేజిక్కించుకున్న “స్టార్ హెల్త్ అండ్ అలైడ్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ” చిల్లిగవ్వ పెట్టుబడి లేకుండా కేవలం మద్యవర్తిత్వం చేస్తూనే కోట్ల రూపాయలు జేబులో వేసుకుంది. మన ప్రభుత్వ జీవితభీమా సంస్థ అయిన ఎల్ఐసి ఆఫ్ ఇండియా సేవలు పనికి రాకుండా పోయాయా?

ఆరోగ్యశ్రీ మొదలైనప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకు 650 కోట్లు ఖర్చుపెట్టామని గొప్పలు చెప్పుకుంటున్న ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వ రంగంలో వైద్యం ఏమేరకు అభివృద్ధి జరిగిందో వివరించాల్సిన అవసరం వుంది. గత సంవత్సరం కోటిరూపాయల బడ్జెట్తో నడిచిన స్కూలు హెల్త్ ప్రోగ్రామ్ ఈసారి బడ్జెట్ కేటాయింపులేక నామరూపాలు లేకుండా పోయింది. ఎఫిడమిక్ వ్యాదులు (seasonal diseases) నివారణకు కేవలం 4కోట్ల రూ॥ మాత్రమే కేటాయించారు. ప్రాధాన్యతా క్రమంలో ముందుండాల్సిన వ్యాధి నిరోధక విభాగానికి 2.5కోట్లు మాత్రమే కేటాయించి

చేతులు దులుపుకున్నారు. గ్రామీణారోగ్యానికి పట్టుకొమ్మలైన తాలూకా ఆసుపత్రులు నామమాత్రంగా 58 లక్షలు కేటాయించి వాటిని అనారోగ్యపాలు చేసారు. ఈ విధంగా అవసరం ఎక్కువ వున్న వాటికి తక్కువ ప్రాధాన్యతనిచ్చి తక్కువ అవసరమున్న విభాగానికి ఎక్కువ నిధులు కేటాయించడం ద్వారా వైద్య ఆరోగ్య బడ్జెట్ వినియోగ సరళి వక్రదోవ పట్టింది. “గోరుచుట్టు మీద రోకటిపోటు” లాగ ఇప్పటికే ఈసురోమని మూలుగుతున్న ప్రాథమిక ద్వితీయ స్థాయి వైద్యంపై ఈ ఆరోగ్యశ్రీ పథకం చావుదెబ్బ కొట్టింది.

ఆరోగ్యశ్రీ పథకంలో హైటెక్ పరికరాలు అవసరమని తేలిన జబ్బుల్నే చేర్చటం వల్ల ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులు, ఇతర చిన్నచితకా ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు కేసులు రాక కుంటినడక నడుస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల తర్వాత కొద్దోగొప్పో దాదాపు 70% ప్రజా ఆరోగ్య అవసరాలను తీరుస్తున్నా, చిన్నచిన్న ప్రైవేటు ఆసుపత్రులు మూలపడే పరిస్థితి వస్తోందటే దానికి కారణం కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులే! దీనిని బట్టి కార్పొరేటీకరణ వల్ల ఎంత పెను ప్రమాదం పొంచి ఉందో ఊహించుకోవచ్చు. ఈ విషయాన్ని ప్రజలకు అర్థమయ్యేలా తెలియజేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

రేవటి రోజున ఆరోగ్యశ్రీ ఉండవచ్చు; రద్దు కావచ్చు. కానీ ఈ పేరున ప్రభుత్వ నిధులను ప్రస్తుతం ఉన్న 11 గవర్నమెంట్ సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రులలో మదుపు పెట్టినట్లయితే ఆరోగ్యశ్రీ శస్త్ర చికిత్సలను కూడా అవి నిర్వహించగలవు కదా? అంతటి నైపుణ్యం, వసతులను శాశ్వతంగా ఏర్పరచుకొన్నాక ప్రభుత్వ వైద్యం శస్త్ర చికిత్సలకే కాక, అన్ని రకాల జబ్బులను నయంచేయడంలో ప్రజానీకానికి అండగా నిలబడగలవు కదా! ప్రపంచ బ్యాంక్ నుండి అప్పు పొందడం కోసం ప్రజారోగ్యాన్ని తనఖా పెట్టిన వైనాన్ని మేధావులు, సామాన్యులు విజ్ఞతతో గమనించాల్సిన అవసరం ఉంది. రాబోయే ఎలక్షన్లలో ప్రజారోగ్యం అనే అంశాన్ని అజెండాగా -పోటీకి నిలవాలనుకునే ప్రతీ రాజకీయనాయకుడూ-చేర్చుకోవాలి. ప్రతీ పౌరుడు ఈ విషయమై వారిని నిలదీయగల్గినపుడే ప్రజారోగ్యం బతికి బట్ట కట్ట కలుగుతుంది.

చిత్ర సమీక్ష

-కె. నాగలక్ష్మి

మనిషి బాహ్య స్వరూప సౌందర్యాల కంటే వ్యక్తిత్వమే గొప్పదని చెప్పిన చిత్రం "వినాయకుడు". శేఖర్ కమ్ముల శిష్యుడు సాయికిరణ్ అడవి కథ, స్క్రీన్ ప్లే, దర్శకత్వంలో రూపొందిన ఈ చిత్రంలో కుటుంబ సంబంధాలను, నేటి యువత పోకడలను, ఉత్తమ మానవ విలువల ఆవశ్యకతను సున్నితంగా చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. "ఆ నలుగురు" అందించిన సరితాపత్రా ఈ చిత్రాన్ని నిర్మించారు. హింస, అశ్లీలం, జుగుప్సాకరమైన సన్నివేశాలతో కూడిన రొటీన్ సినిమాలకు భిన్నంగా కథ ఆద్యంతం ప్రశాంతంగా సాగుతూ కుటుంబ సమేతంగా చూడదగిన చిత్రం వినాయకుడు.

కథలోకి వెళితే: కార్తిక్ (కృష్ణుడు) ఒక సాఫ్ట్ వేర్ కంపెనీలో ఉద్యోగి. రాజోలు నుండి వచ్చి హైదరాబాద్ సాఫ్ట్ వేర్ కంపెనీలో ఉద్యోగిగా చేరతాడు. కార్తిక్ ఊబకాయుడు. నిక్కచ్చిగా తన అభిప్రాయాలను చెప్పే అలవాటు ఉంటుంది. అదే కంపెనీలో కల్పన (సోనియా) యాడ్ డిజైనర్ గా పనిచేస్తుంటుంది. కార్తిక్ కల్పనపట్ల తొలి చూపులోనే ఆకర్షితుడౌతాడు. కల్పన తండ్రి కల్పనకు ఒక సంబంధం చూసి పెళ్ళి చేసుకోమని చెబుతాడు. అతని పేరు సామ్రాట్. కల్పనను అతనిని ఒకసారి కలసి మాట్లాడమని, నచ్చితేనే పెళ్ళి చేస్తామని చెబుతాడు. కల్పన అతనిని కలిసి మాట్లాడుతున్న సందర్భంలో చీకటి పడటంతో పోలీసులు వచ్చి కల్పన పట్ల అసభ్యంగా మాట్లాడతారు ఒక వేశ్యగా భావిస్తారు. కల్పన పోలీసులను ఎదిరించి మాట్లాడుతుండగా సామ్రాట్ మాత్రం వారిని పక్కకు తీసుకెళ్ళి వారికి లంచం ముట్టచెప్పి వారిని పంపించి వేస్తాడు. కల్పన దీనిని ఖండిస్తుంది. పోలీసుల చుట్టూ కేసులని తిరిగే కంటే లంచం ఇవ్వడమే మేలని సామ్రాట్ చెబుతాడు. దీనితో ఇద్దరికీ గొడవ జరిగి సామ్రాట్ ను పెళ్ళి చేసుకోనని కల్పన తండ్రికి చెబుతుంది.

కల్పన ఆఫీసులో యాడ్ డిజైన్ చేసేటప్పుడు ఒక సందర్భంలో బాస్ ముందు

విలక్షణ వినాయకుడు

కల్పన కాన్ఫెస్ట్ లో తప్పు ఉందని కార్తిక్ చెబుతాడు. దీనికి కల్పన కార్తిక్ పై కోపగించుకుంటుంది. ఒక రోజు ఇద్దరూ ఆఫీసు పనిపై బయటకు వెళ్ళాల్సివస్తుంది. అక్కడ ఆలస్యం కావడంతో అర్ధరాత్రి కల్పన ఒంటరిగా తన బైక్ పై బయలుదేరుతుంది.

దారిలో బైక్ రిపేర్ రావడంతో క్యాబ్ కు ఫోన్ చేస్తుంది. ఆ లోపు దారిన పోయే పోకిరీలు కల్పనను అసభ్యంగా మాట్లాడుతూ ఏడిపిస్తుండగా వెనకనుండి వస్తున్న కార్తిక్ వారిని మందలించి వంపించివేస్తాడు. తరువాత కార్తిక్ పట్ల కల్పన ఆకర్షితురాలౌతుంది. వారి కంపెనీలోనే పనిచేసే వేరే యువతికి ఉద్యోగం పోవడంతో ఆమె ప్రవర్తన మంచిది కాకపోయినా కార్తిక్

ఆమెకు రికమండ్ చేసి ఉద్యోగం ఇప్పిస్తాడు. తననుండి ఏమీ ఆశించకుండా సహాయం చేసిన మొదటి మగాడివి నీవేనని ఆమె కార్తిక్ ను మెచ్చుకోవడం కల్పన గమనిస్తుంది. కార్తిక్, కల్పనకు మధ్య చిన్న చిన్న గొడవలు వచ్చినా చివరికి కార్తిక్ ను వివాహం చేసుకోవాలని కల్పన నిశ్చయించుకుంటుంది. కల్మషం లేని మనసు, నిక్కచ్చిగా ఉండటం, అనునిత్యం ఆనందంగా ఉండటం, నిరభ్యంతరంగా తన అభిప్రాయాలను తెలపడంలాంటి లక్షణాలు తనకు నచ్చాయని, కార్తిక్ ను వివాహం చేసుకుంటానని తెలపడంతో కథ సుఖాంతమవుతుంది.

ఫైటింగ్ సన్నివేశాలు, అసహజ సన్నివేశాలు లాంటి వాటికి దూరంగా నైతిక విలువల ఆవశ్యకతను తెలుపుతూ యువతీ యువకులలో పరిణతి చెందిన ఆలోచనలను పెంపొందించే విధంగా సినిమా చిత్రీకరణ ఉండటం అభినందనీయం. హీరోయిన్ కు వేరే మ్యాచ్ సెటిలైందని తెలిసి హీరో ఆమె వెంటపడటం తప్పు అని భావించి ఆమెను కన్నెత్తి చూడకుండా నిగ్రహం పాటించడం నేటి ప్రేమోన్మాదులకు కొంతైనా కనువిప్పు కలిగించే సందేశాన్ని ఇస్తున్నది. సినిమాలో చూపిన కార్పొరేట్ జాబ్ కల్చర్ లో అమ్మాయిలు కెరీర్ కోసం దేనినైనా ఒదులుకోవడానికి సిద్ధపడతారని చూపే సన్నివేశం కార్పొరేట్ ఉద్యోగాలు చేసే అమ్మాయిలందరూ ఇలాగే ఉంటారనే దురభిప్రాయం కలిగించే ప్రమాదముంది. అలాంటి ఒకటి రెండు సన్నివేశాలు మినహాయిస్తే వినాయకుడు ఇంటిల్లిపాది ఆనందంగా చూడదగిన చిత్రం. హ్యాపీడేస్ ఫేమ్ గా పరిచయమైన సోనియా

ఉద్యమాల బాటలో

చట్టాలను సమర్థవంతంగా అమలుచెయ్యాలి:

మహిళలు, విద్యార్థినులపై జరుగుతున్న దాడులను నివారించడానికి, చట్టాలను సమర్థవంతంగా అమలు చెయ్యాలని విజయవాడ నగరంలో ఐదవ, ఎస్.ఎఫ్.ఐ. ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించిన రౌండ్ టేబుల్ సమావేశంలో పలువురు వక్తలు అభిప్రాయపడ్డారు.

ప్రేమను నిరాకరిస్తే అమ్మాయిలపై దాడులు చేస్తున్నారని, వీటిని నివారించడానికి కళాశాలలో సెక్యూరిటీ పెంచాలని, టి.వి. ఛానళ్ళు,

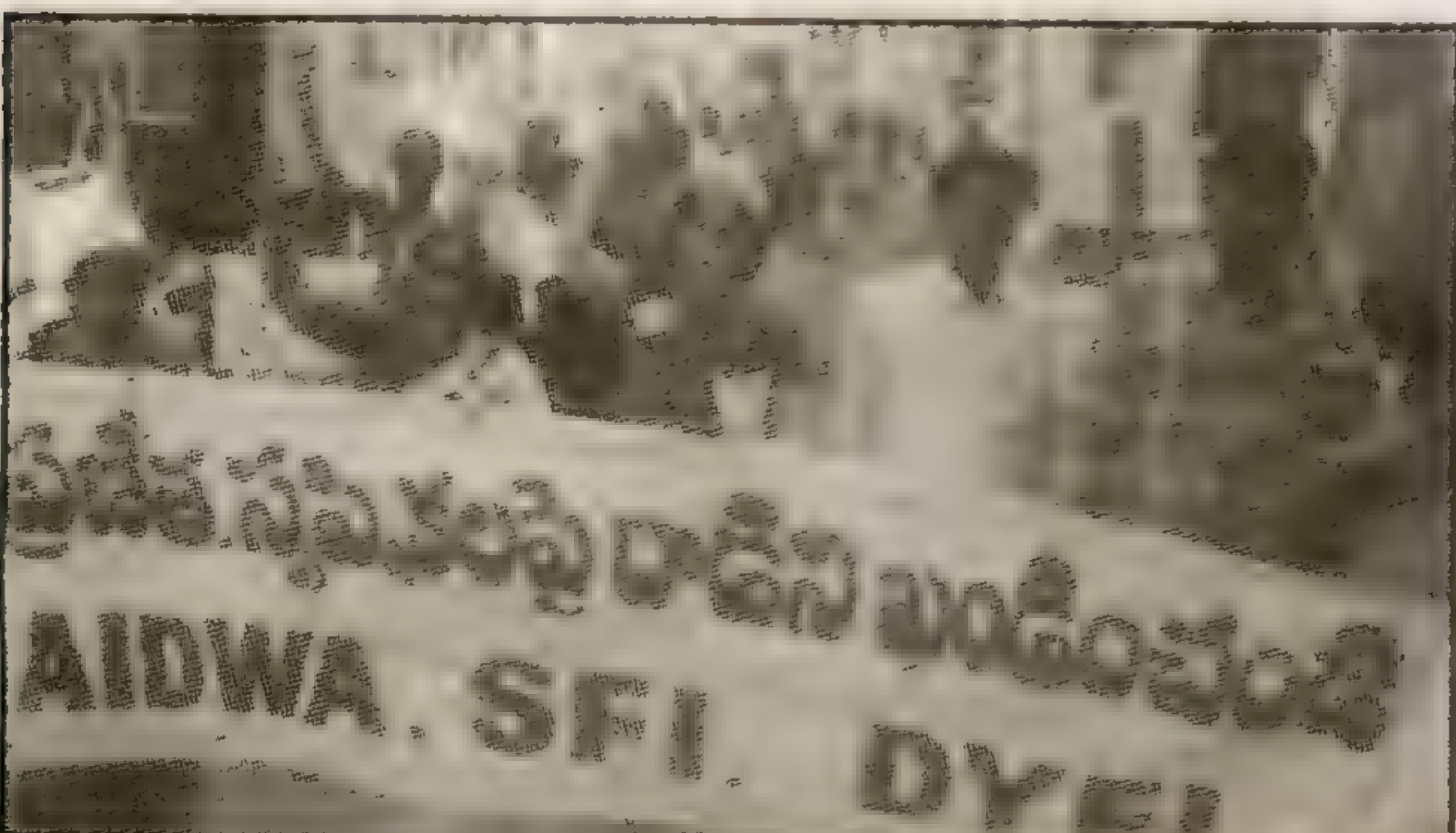
సినిమాలలో అశ్లీల దృశ్యాలను నివారించాలని, లైంగిక వేధింపుల నిరోధానికి ఫిర్యాదుల కమిటీలు ఏర్పాటు చెయ్యాలని, ఐక్యంగా పోరాడినప్పుడే ఈ సమస్యకు పరిష్కారం దొరుకుతుందన్నారు.

సమావేశంలో నగర మేయర్ రత్నబిందు, విజయలక్ష్మి, సిద్ధార్థ మహిళా కళాశాల, సుబ్బలక్ష్మి నలంద డిగ్రీ కళాశాల, కృష్ణకుమారి, బిడిపిఎస్ డైరెక్టర్, సి.హెచ్. బాబురావు సిపియం ఫ్లోర్ లీడర్, ఎ.ఇ. రాణి, ఐదవ జిల్లా కార్యదర్శితోపాటు అనేకమంది ప్రముఖులు పాల్గొన్నారు.

స్వప్నిక, ప్రణీతలపై దాడిని నిరసిస్తూ:

వరంగల్లు కిట్స్ విద్యార్థినులు, స్వప్నిక, ప్రణీతలపై జరిగిన యాసిడ్ దాడులను నిరసిస్తూ ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ,ఎస్.ఎఫ్.ఐ. ఆధ్వర్యంలో చిక్కడపల్లి నుండి బాగ్లింగంపల్లి సుందరయ్య పార్క్ వరకు ప్రదర్శన జరిగింది.

నిందితులును కఠినంగా శిక్షించాలని, బాధితులకు వైద్య సహాయం అందించాలని డిమాండ్ చేసాము. మహిళలు,

అమ్మాయిలపై పెరుగుతున్న దాడులను, హత్యలను ఆపడానికి ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిన నిర్దిష్ట చర్యలు సూచిస్తూ ఐదవ రాష్ట్ర సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో రాష్ట్ర హోంశాఖామాత్యులు జానారెడ్డికి వినతిపత్రం సమర్పించారు.

నేర కథనాలపై మీడియా స్వయం నియంత్రణ కోరుతూ:

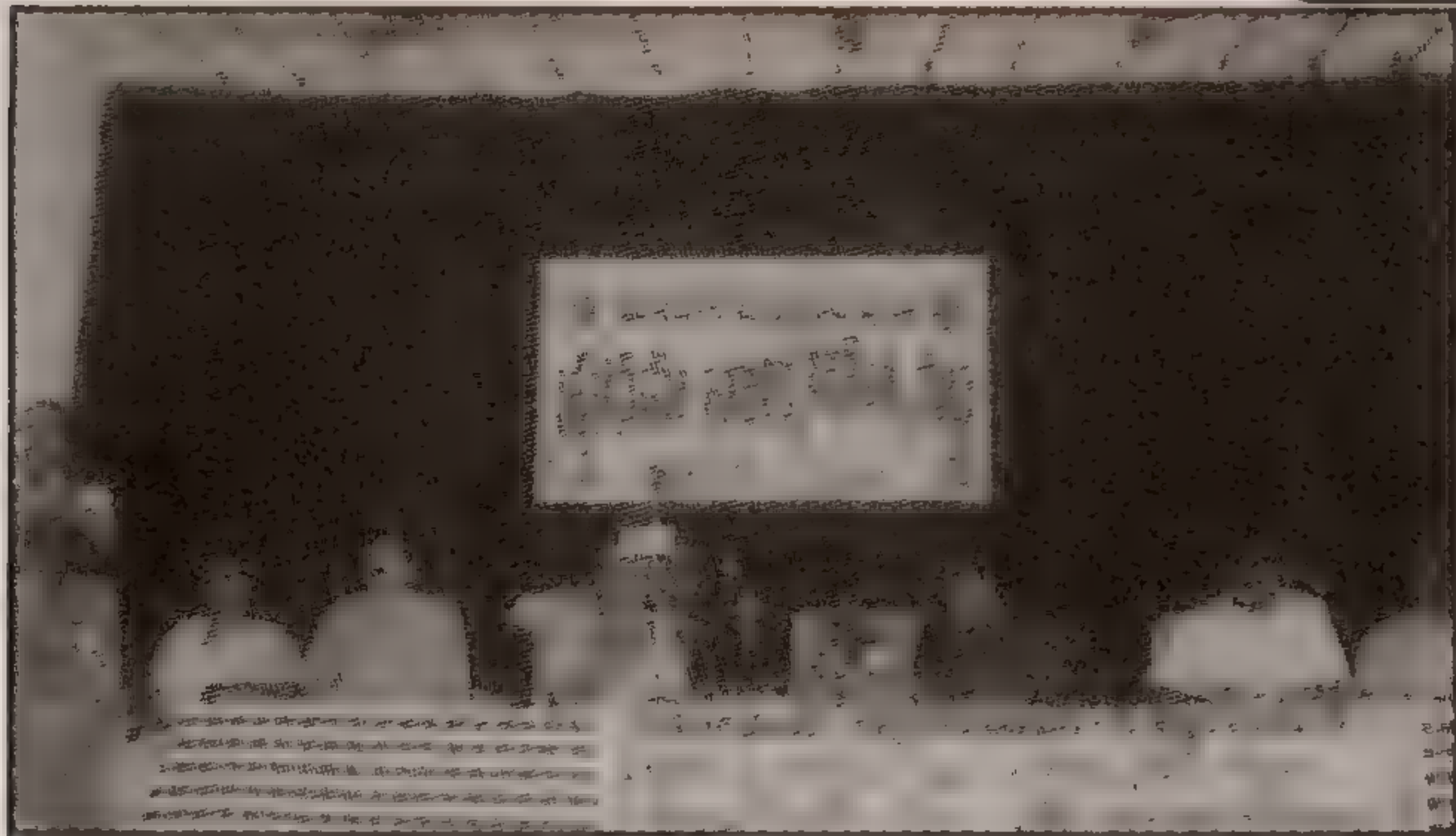
మహిళలపై హింస పెరగడానికి సినిమాలు, టి.వి. ఛానల్స్ లో వస్తున్న కార్యక్రమాలు కూడా ప్రధాన కారణంగా ఉంటున్నాయి. సినిమాల్లో చూపిస్తున్న టీనేజ్ ప్రేమ, ఆకర్షణలు, టి.వి ఛానళ్ళలో ప్రసారమవుతున్న నేర కథనాలు, సీరియల్స్, యువతను పెడత్రోవ పట్టించే విధంగా ఉంటున్నవి.

మీడియా స్వయం నియంత్రణ పాటించేవిధంగా చర్యలు తీసుకోమని కోరుతూ జానారెడ్డి హోం మినిస్టర్, ఆనం రామ నారాయణ రెడ్డి సమాచార ప్రసార శాఖా మంత్రికి ఐదవ, ఎల్ఐసీ, పియర్లెస్ మహిళా విభాగాల నాయకులు వినతి పత్రం సమర్పించారు. మహిళా సంఘాల ప్రతినిధులు చేసిన సూచనలు పరిగణలోకి తీసుకుంటామని, 15 రోజుల్లో మహిళా సంఘాలు, స్వచ్ఛంద సంఘాలు, మీడియా ప్రతినిధులతో సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తామని మంత్రులు హామీ ఇచ్చారు.

కుటుంబ న్యాయ సలహా కేంద్రం:

బాధిత మహిళలకు బానటగా నిలిచి వారికి న్యాయం జరిగేలాకృషి చేస్తోంది ఖమ్మంలోని మోటూరు ఉదయం ట్రస్ట్. ఇది ఏర్పడి జనవరి 2009కి ఏడాది పూర్తయినది. మనస్ఫూర్తితో దూరమవుతున్న కుటుంబాలను, భార్యా భర్తలను కౌన్సిలింగ్ ద్వారా సాధ్యమైనంతవరకు కలపాలనే లక్ష్యంతో ముందుకు సాగుతోంది. మద్యపానానికి అలవాటు పడి జీవితాలను పాడుచేసుకుంటున్న వారికి కౌన్సిలింగ్ తోపాటు, చికిత్స చేయించడం వారి కుటుంబాలను ఒకటి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తుంది. గడచిన సం॥ కాలంలో ఖమ్మంలోని లీగల్ సర్వీసెస్ జడ్జిగారి ద్వారా ఐదవ జిల్లా ముఖ్య కార్యకర్తలకు చట్టాలపట్ల అవగాహన కల్పించే తరగతులు నిర్వహించాము. ఖమ్మంలోని న్యాయమూర్తులు కూడా ఈ ట్రస్టుకి సహకరించారు. జిల్లా జైలులో మహిళా ఖైదీలకు డా॥ స్వర్ణకుమారి డిజిఐ గారు, మానసిక వైద్యులు డా॥ సతీష్ బాబు గార్ల సహకారంతో కౌన్సిలింగ్ చేయడం జరిగింది.

సంవత్సర కాలంలో ట్రస్టు 90 కేసులు రిజిస్టరు చేసుకుంది. వీటిలో మూడుకేసుల్లో పురుషులు ఫిర్యాదు చేసినవి ఉన్నవి. 65 జంటలకు ట్రస్టు ద్వారా కౌన్సిలింగ్ చేయడం వలన 15కుటుంబాలను ఒకటి చేయగలిగాం. 25కేసులు 498(ఎ)సెక్షన్ ద్వారా పోలీస్ స్టేషన్లో కేసులు రిజిస్టరు చేయించగలిగాం. గృహహింస చట్టం క్రింద 15 కేసులను రిజిస్టరు చేయించడం అయినది. మిగిలినవి కౌన్సిలింగ్ ప్రక్రియలో ఉన్నవి.

జనవరి 4న ప్రథమ వార్షికోత్సవం జరిగింది. దీనికి ట్రస్ట్ చైర్మన్ మల్లు స్వరాజ్యంగారు, జిల్లాలోని మహిళా న్యాయమూర్తులు వై. విజయలక్ష్మి, ఇందిరా ఫ్రియదర్శిని గార్లు ముఖ్య అతిథులుగా హాజరయ్యారు.

నూతన సంవత్సర క్యాలెండర్:

ఐదవ ప్రకాశం జిల్లాకమిటీ ఆధ్వర్యంలో 2009 సం॥ కాలెండర్ను జిల్లా కలెక్టరు కె. దేవానందన్ గారు ఆవిష్కరించారు.

డిశంబరు 10 మానవ హక్కుల దినోత్సవం:

ఐదవ కేంద్రకమిటీ పిలుపు మేరకు మతోన్మాదం, ఉగ్రవాదాన్ని నిరసిస్తూ విజయనగరం, ఖమ్మం, వరంగల్, ఆదిలాబాద్, నిర్మల్, విశాఖ, నిజామాబాద్, హైదరాబాద్ జిల్లాలో సదస్సులు, సెమినార్లు, రాస్తారోకోలు నిర్వహించబడ్డాయి. మతోన్మాదం, ఉగ్రవాదం పెరగడం వల్ల, నష్టపోయేది అమాయక వ్రజలు, మహిళలు, పిల్లలు. మతోన్మాదం పెరగడం వల్ల మహిళల హక్కులకు, ప్రజాస్వామ్యానికి భంగం వాటిల్లుతుంది. లౌకిక వాదాన్ని కాపాడుకోవడానికి, మహిళలు ముందుండాలని పిలుపునిచ్చారు.

ఉద్ధరాజు మాణిక్యంబ సంస్కరణ సభ:

ప్రముఖ స్వాతంత్ర్య సమర యోధురాలు ఉద్ధరాజు మాణిక్యంబ గారు (95సం॥)24-12-08న హైదరాబాద్లో అస్తమించారు.

ఆమె జీవితం అంతా గొప్ప సాహసాల యాత్ర. స్వాతంత్రోద్యమంలో ఎందరెందరో స్త్రీ, పురుషులు అనంత త్యాగాలు చేసి రవి అస్తమించని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదుల్ని గడగడలాడించారు. వారిలో ఉద్ధరాజు మాణిక్యంబ గారి పాత్ర (పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా) అత్యంత స్ఫూర్తిదాయకం.

విదేశీ వస్త్ర బహిష్కరణ ఉద్యమంలో బట్టల పాపుల వద్ద పికెటింగ్లు చేస్తూ బ్రిటిష్ పోలీసులను ఉప్పట్లు ఆడిస్తూ ముప్పతిప్పలు పెట్టిన ఆమె పాత్ర ఈనాటి ప్రజా ఉద్యమాలకు మార్గదర్శకం.

ఈ సంస్కరణ సభలో పి. మధు ఎం.పి., మల్లు స్వరాజ్యం, ఎన్. పుణ్యవతి, అల్లూరి మన్మోహిని మరియు మాణిక్యంబగారి కుటుంబ సభ్యులు పాల్గొన్నారు.

ద్వాక్రా సదస్సులు:

ద్వాక్రా సమస్యలపై అక్టోబరులో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సర్వేలు చేసి ఆందోళన చేయాలని రాష్ట్ర కమిటీ పిలుపు ఇచ్చింది. అందులో భాగంగానే 18 జిల్లాల్లో 30 మండలాలు, 20 గ్రామాలు, 8పట్టణాలు, 3 కార్పొరేషన్ల పరిధిలో ద్వాక్రా గ్రూపుల్లో సర్వే జరిగింది. సర్వేలో వచ్చిన సమస్యలపై ఎక్కడికక్కడ ఆందోళనా కార్యక్రమాలు జరిగాయి. సదస్సులు, ధర్నాలు, బ్యాంకు ముట్టడి, వినతి పత్రాలు తదితర రూపాల్లో ఈ రెండు నెలల కాలంలో జరిగిన కార్యక్రమాల్లో 31,000 మంది ద్వాక్రా మహిళలు పాల్గొన్నారు. కొనసాగింపు కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. అక్టోబరు 23న ఇందిరా పార్క్ వద్ద జరిగిన రాష్ట్ర

ధర్మాలో 2,500మంది పాల్గొన్నారు. ఆందోళన ఫలితంగా అనేక చోట్ల పావలావడ్డి ఋణాలు, పాస్ పుస్తకాలు సాధించుకున్నారు. ఇతర సమస్యలు కొన్ని పరిష్కరించుకున్నారు.

ఐదవ యానిమేటర్ల సంఘం ఆధ్వర్యంలో గ్రూపులకు పావలావడ్డి ఋణాలు, గ్యాసులు, సబ్సిడీ లోన్లు ఇవ్వాలని, యానిమేటర్స్ కి వేతనాలివ్వాలని నవంబర్ 22వ తేదీన జిల్లా కలెక్టరు ఆఫీసుల వద్ద ధర్మాలు జరిగాయి. నిజామాబాద్, మహబూబ్ నగర్, కృష్ణా జిల్లా మినహా అన్ని జిల్లాల్లో ధర్మాలు జరిగాయి. విజయవాడలో మున్సిపల్ ఆఫీసు వద్ద ధర్మా జరిగింది. 22 కేంద్రాలలో 32,300మంది మహిళలు ధర్మాలలో పాల్గొన్నారు. పై ఆందోళనా కార్యక్రమాల ఫలితంగా స్థానికంగా వచ్చిన సమస్యలు పరిష్కరించుకోవడంతోపాటు లోన్లు కూడా మంజూరు అయినవి.

హింసలేని సమాజం కోసం:

ఐదవ రాష్ట్ర కమిటీ ఆధ్వర్యంలో మహిళలపై పెరుగుతున్న హింసను అరికట్టాలని, రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం 25-11-08న జరిగింది. ముఖ్య అతిథిగా హాజరైన డా॥ కె. నాగేశ్వర్, ఎంఎల్ఎస్ మాట్లాడుతూ మహిళలపై పెరుగుతున్న నేరాలను అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం నిర్దిష్ట చర్యలు తీసుకోవాలన్నారు. మహిళలపై పెరుగుతున్న దాడులకు

సంబంధించి, నిందితులకు కఠినమైన శిక్షలు వెయ్యడంతోపాటు నిర్ణీత కాల వ్యవధిలో విచారణ పూర్తి చేయడానికి, ప్రత్యేక కోర్టుల అవసరం చాలా ఉందన్నారు. సమాజం పట్ల బాధ్యతను గుర్తెరిగి మీడియా, స్వయం నియంత్రణ పాటించాలని కోరారు. ఎల్ఐసీ, జిఐసీ, పియర్లెస్, ఐదవ, ఎస్ఎఫ్ఐల నుండి ప్రతినిధులు హాజరై హింసలేని సమాజం కోసం తీసుకోవల్సిన చర్యలపై అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చారు.

మద్యం అమ్మకాలకు టార్గెట్ - సామాన్యుని ఇక్కట్లు:

మద్యం అమ్మకాలకు టార్గెట్లుపెట్టి ప్రభుత్వం సామాన్య ప్రజలను ఇక్కట్లకు గురిచేస్తున్నది. ప్రజా సంక్షేమాన్ని మరచి మద్యం అదాయం కోసం పరుగులు పెడుతున్న ప్రభుత్వం తన వైఖరిని మార్చుకోవాలని, ఎక్సైజ్ పాలసీని మార్చాలని ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ రాష్ట్ర కేంద్రాల ఆధ్వర్యంలో 10వ తేదీ జరిగిన రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం డిమాండ్ చేసింది. వివిధ ప్రజా సంఘాల నుండి హాజరైన వక్తలు మాట్లాడుతూ మద్యం అమ్మకాలను నియంత్రించాలని, బెల్ట్ షాపులను రద్దు చేయాలని, గుడి, బడి నివాస ప్రాంతాలకు దగ్గరగా ఉన్న దుకాణాలను తొలగించాలని కోరారు. వీటితోపాటు డి ఎడిక్షన్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేసి తాగుడుకు వ్యతిరేకంగా ప్రజల్లో విస్తృతంగా ప్రచారం చేయాలని, మద్యం విమోచన ప్రచార కమిటీలో ప్రజాసంఘాలను తీసుకోవాలని, గ్రామ పంచాయితీ తీర్మానం చేస్తే షాపులను ఎత్తి వేయాలని డిమాండ్

చేస్తూ రౌండ్ టేబుల్ ఒక తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ, మహిళా సత్తా, కెవిపిఎస్, రాష్ట్ర నాయకులు పాల్గొన్నారు.

హదావుడి అభయ హస్తం ఎవరికోసం:

ద్వైతా మహిళలకు ప్రకటించిన అభయహస్తం పథకాన్ని ఎన్నికల ఎరగా చూడకుండా మహిళలకు ఉపయోగపడే విధంగా మార్పులు చేయాలని, పథకంపై మేధావులు, ప్రతిపక్ష పార్టీలు, మహిళా సంఘాలు, ప్రజాసంఘాల అభిప్రాయాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని ఐదవ రాష్ట్ర కమిటీ ఆధ్వర్యంలో అభయ హస్తం పథకంపై హైదరాబాద్లో 8వ తేదీన జరిగిన రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం తీర్మానించింది.

ఎల్ఐసీ యూనియన్ మహిళా నాయకులు సురేఖా రాణి ముఖ్య వక్తగా పాల్గొన్న ఈ సమావేశంలో అభయ హస్తం పథకం సక్రమ అమలుకోసం కొన్ని ప్రతిపాదనలు చేయడం జరిగింది.

రిజర్వేషన్ బిల్లుకై మానవహారం:

ఫిబ్రవరి 12నుండి జరుగుతున్న చివరి పార్లమెంటు సమావేశాల్లోనైనా 1/3 మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లును చట్టం చేయాలని కోరుతూ 4 మహిళా సంఘాల ఆధ్వర్యంలో ఫిబ్రవరి 11న హైదరాబాద్ లిబర్టీ సెంటర్లో మానవహారంగా ఏర్పడి డా॥ అంబేద్కర్ విగ్రహానికి వినతి పత్రం అందించారు. ఈ సందర్భంగా వివిధ సంఘాల నాయకులు మాట్లాడుతూ 12 సం॥లుగా 1/3 మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు పార్లమెంట్ గోడలకు వేలాడుతూ ఉన్నదని, ప్రస్తుత పార్లమెంటు సమావేశాల్లోనే బిల్లు ప్రవేశపెట్టాలని కోరారు. బిల్లుపై ఓటింగ్ పెట్టడం ద్వారా మహిళా వ్యతిరేకులెవరో స్పష్టంగా దేశ ప్రజలకు తెలుస్తుందని, ఏకాభిప్రాయం లేదన్న సాకుతో బిల్లును నిలిపివేయడం సరైనది కాదన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మహిళా సమాఖ్య, తెలుగు మహిళా, మహిళా సత్తా కార్యకర్తలు పాల్గొన్నారు. ఘాతుకాలకు అంతంలేదా?

ఐదవ ఆధ్వర్యంలో “ఘాతుకాలకు అంతం లేదా ?” అనే అంశంపై జరిగిన సదస్సులో వక్తలు మాట్లాడుతూ మహిళలపై జరుగుతున్న దాడులను సంఘటితమై ప్రతిఘటించాలని, అన్యాయాన్ని ఐక్యంగా ఎదుర్కోవాలని ఐదవ సదస్సులో వక్తలు పిలుపునిచ్చారు. మహిళలందరూ చట్టం పటిష్టతకు ఉద్యమించాలని, ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి పెంచాలని కోరారు. టీవీ ఛానళ్లు నేరాలు, అశ్లీలతను చూపించడంలో స్వీయనియంత్రణ పాటించాలని సినిమాల్లో అశ్లీలతను తగ్గించడానికి సెన్సార్బోర్డు చర్యలు తీసుకోవాలని తెలిపారు. దాడులు, అశ్లీలత, వికృత చేష్టలపై ప్రభుత్వం కఠిన చర్యలు తీసుకునేటట్లు ఒత్తిడి పెంచడానికి ఉద్యమించాలని కోరారు. పని ప్రదేశాల్లో లైంగిక వేధింపులు నిరోధక చట్టం అమలు చేయాలని, దుర్మార్గ ఘటనలపై ప్రత్యేక కోర్టులు ఏర్పాటు చేసి సత్వర విచారణ జరపాలని వక్తలు డిమాండ్ చేశారు.

ప్రగతి పథంలో

ఖానాపురం హవేలి గ్రామ పంచాయతీ

ఖమ్మం అర్బన్ మండలం, ఖమ్మం జిల్లా

శ్రీ సంభాని చంద్రశేఖర్,
వైద్య ఆరోగ్య శ్యాఖా మంత్రివర్గులు

శ్రీమతి కాదెం తార
సర్పంచ్

శ్రీ బత్తుల మురళీ ప్రసాద్
ఉప సర్పంచ్, 14వ వార్డు

యస్. అనిల్ కుమార్
జిల్లా పంచాయతీ అధికారి

యస్. శంకర్ రెడ్డి
ఖమ్మం డివిజనల్ పంచాయతీ అధికారి

ఖానాపురం హవేలి పంచాయతీ అభివృద్ధికి అన్ని విధాల సహాయ సహకారాలు అందిస్తున్న జిల్లా ప్రజా ప్రతినిధులకు, అధికారులకు గ్రామ ప్రజలకు, శ్రేయోభిలాషులందరికీ పేరుపేరునా మా పాలకవర్గం తరుపున హృదయపూర్వక ధన్యవాదములు.

14-2-2007 బాధ్యతలు స్వీకరించిన నాటి నుండి పంచాయతీ పరిధిలో చేపట్టిన అభివృద్ధి పనులు

1. 2007 -08 సం॥ సాధారణ నిధుల నుండి రూ. 80,00 లక్షలతో సిమెంటు రోడ్డు : మెటల్ రోడ్డు సైడ్ కాల్వలు నిర్మాణం చేపట్టడం జరిగినది.
2. మంచినీరు సరఫరా కొరకు రెండు కొత్త బోరవెల్స్ వేయించి నూతన మోటార్లు అమర్చుటకు రూ. 2,40,000 లు ఖర్చు చేయుట జరిగినది.
3. 2007 -08 సం॥ టి.ఎఫ్.సి నిధులు రూ. 12.50 లక్షల విలువగల సైడ్ డ్రైన్స్ నిర్మించుట జరిగింది.
4. 2007 -08 సం॥ యస్.యఫ్.సి నిధులు రూ. 2.60 లక్షల విలువగల సైడ్ డ్రైన్స్ నిర్మించుట జరిగింది.
5. 2008 -09 సం॥ సాధారణ నిధుల నుండి 90.00 లక్షల విలువగల సి.సి రోడ్డు సైడ్ డ్రైన్లు, మెటల్ రోడ్డు నిర్మించుట జరిగింది.

పంచాయతీ పాలకవర్గం

శ్రీకృష్ణారావు లక్ష్మి
1వ వార్డు

శ్రీమతి భూకృష్ణ సర్వధా
2వ వార్డు

శ్రీమతి పద్మ అంబా
3వ వార్డు

శ్రీమతి శంకారాం విజయలక్ష్మి
4వ వార్డు

శ్రీమతి రమ్య కృష్ణా
5వ వార్డు

శ్రీ మాధవం మిర్యాల రావు
6వ వార్డు

సి.హెచ్. నాగేశ్వరరావు
7వ వార్డు

శ్రీమతి వాడేటిగిరి నాగపద్మ
8వ వార్డు

శ్రీమతి శ్యామలదేవి కమలమ్మ
9వ వార్డు

శ్రీ ఎలినోర వెంకటరమణ
10వ వార్డు

శ్రీ పద్మ శ్రీరామ్
11వ వార్డు

శ్రీ పద్మ పరంధర్
12వ వార్డు

శ్రీ రామ్మిరెడ్డి రామయ్య
13వ వార్డు

శ్రీ వాసరెడ్డి మల్లభార్యనారాయణ
15వ వార్డు

శ్రీమతి రేణి వెంకటరమణ
16వ వార్డు

శ్రీ దాండాం శ్రీనివాసు
17వ వార్డు

శ్రీమతి రెడ్డిరామనాథి పిరండ్డి
18వ వార్డు

శ్రీ సుబబాబు వెంకయ్య
19వ వార్డు

శ్రీమతి ముక్కాం రమణమ్మ
20వ వార్డు

కార్యాలయ సిబ్బంది :

చెరుకుమల్లి శ్రీనివాసరావు, జూ॥అసిస్టెంట్,

పి.సామేలు, బిల్ కలెక్టర్

యస్. గోపాల్, బిల్ కలెక్టర్ మరియు సిబ్బంది.

చైర్మన్ సత్యనారాయణ

పంచాయతీ కార్యదర్శి

A.P STATE HOUSING CORPORATION LIMITED

(Govt. of A.P Undertaking)

Regd. Office : H.No. 3-6-184, Street No.17 Urdugally, Himayathnagar,
Hyderabad - 500 029. Tel Off : 23228930 (EPABX) 23225018

ఇందిరమ్మ గృహ నిర్మాణము గ్రామైక్య సంఘాలకు విజ్ఞప్తి

ఇందిరమ్మ గృహ నిర్మాణము కార్యక్రమములో, గ్రామైక్య సంఘాలు లబ్ధిదారులకు చెల్లింపులు చేస్తూ ఎంతో ముఖ్యమైన భూమికను నిర్వహిస్తున్నాయి.

ఈ చెల్లింపులపై అపవాదులు మరియు సంఘాలపై అభియోగములు రాకుండా ఉండటానికి ఈ క్రింది చర్యలను తీసుకోవలసిందిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర గృహ నిర్మాణ సంస్థ విజ్ఞప్తి చేయుచున్నది.

1. గృహ నిర్మాణ సంస్థ సహాయక ఇంజనీరు / మండల ఇన్-చార్జ్, పిఆర్ ఓ తీసిన వెంటనే ఒక కాపీని గ్రామ సంఘమునకు తప్పనిసరిగా అందించవలెను.
2. పిఆర్ ఓ ప్రకారమే డబ్బును పంచవలెను.
3. డబ్బు పంచిన తరువాత లబ్ధిదారుల యొక్క సంతకము లేదా వేలి ముద్ర తీసుకొనవలెను.
4. ప్రతి శనివారము గ్రామ సంఘము (ఓ.బి.) కమిటీ సమావేశము నిర్వహించి, ఆవారములో (సోమ వారం నుండి శనివారం వరకు) అందిన పి.ఆర్.ఓ. లను వాటి గృహ నిర్మాణ ప్రగతిని చర్చించవలెను.
5. ఎవరినైనా అనర్హులుగా గుర్తించిన యెడల అట్టి వారికి చెల్లింపులు చేయరాదు. సదరు సొమ్మును మినహాయించి, మిగిలిన అర్హత కలిగిన లబ్ధిదారుల యొక్క సొమ్మును బ్యాంకు నుండి డ్రా చేయుటకు అవసరమగు తీర్మానములను తయారు చేసుకోవలెను. అట్టి పరిస్థితులు ఉన్నచో వెంటనే యమ్.యమ్.యస్, ఎ.ఇ.(హెచ్), డి.ఇ.ఇ. (హెచ్), డి.యమ్ (హెచ్) వారికి ఫోను ద్వారా తెలియచేయవలెను.
6. బట్టాడా చేయని నగదును (అనగా అనర్హులైన లబ్ధిదారులు, గ్రామములో నివాసము లేని వారు మొదలగునవి) 48 గంటల లోపల గృహ నిర్మాణ సంస్థ ఖాతాకు జమ చేయవలెను.
7. పై విధముగా గృహ నిర్మాణ లబ్ధిదారులకు నగదు చెల్లింపులు చేయుటలో ఏమైన యిబ్బందులు లేదా ఒత్తిడులు లేదా కమీషన్ల కొరకు డిమాండ్ చేయుట మొదలగునవి ఎదురైనచో "1100" అనుటోల్ ఫ్రీ నెంబరుకు ఫోన్ చేసి ఫిర్యాదు చేయవలెను.

హైదరాబాద్.

తేది: 29-01-2009

మేనేజింగ్ డైరెక్టర్.

ఆంధ్రప్రదేశ్ గృహ నిర్మాణ సంస్థ

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనావట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	Cmv01A 126
పుస్తకం పేరు	చేతన మార్పిడి
కారణం	21/8/23
మొదట లభ్య	yes
వెనుక లభ్య	yes
మొత్తం పేజీలు	37
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
భాక పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	sandhya
పేజీలు విడదీసినది	sandhya
స్కాన్ చేసినది	sandhya
వరక్ష చేసినది	AMRUTHA
పేజీలు సరిచూసినది	
టైటింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడినది	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	good